

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник Міністра
молоді та спорту України
Олексій НІКІТЕНКО**

ПРАВИЛА
спортивних змагань зі стрільби кульової

I. Загальні правила організації та проведення змагань

1. Загальні положення

1. Дія правил:

1) ці Правила спортивних змагань зі стрільби кульової (далі – Правила) визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань зі стрільби кульової, що проводяться на території України;

2) Правила підготувала громадська організація "Федерація стрільби України" (далі – ФСУ) відповідно до Правил Міжнародної федерації стрілецького спорту (далі – МФСС). Положення I–V розділів цих Правил за порядком і змістом аналогічні розділам 6, 7, 8, 10 і додатка «А» Правил МФСС (редакція 2023р.). Малюнки і таблиці, наведені у додатках до цих Правил, містять спеціалізовану інформацію та мають таку саму правову силу, як і нумеровані пункти цих Правил;

3) дія цих Правил поширюється на всі змагання зі стрільби кульової, що проводяться на території України (крім міжнародних змагань, що проводяться за правилами МФСС);

4) Правила може змінювати, доповнювати й уточнювати Федерація стрільби України;

5) вимоги пунктів цих Правил не може відмінити або змінити організація, що складає Регламент (Положення) змагання (далі – Регламент), або суддівська колегія, яка проводить змагання. У разі внесення змін у правила МФСС – вони мають пріоритет при проведенні змагань;

6) питання, не передбачені в цих Правилах, вирішує головна суддівська колегія змагань або журі;

7) у цих Правилах вживають такі скорочення та терміни:

ФСУ – Федерація стрільби України;

МФСС – Міжнародна федерація стрілецького спорту;

ЄСК – Європейська стрілецька конфедерація;

ЕМУ – електронна мішенева установка;

СВР – суддя вогневого рубежу;

ССВР – старший суддя вогневого рубежу;

КВР – комісія визначення результатів;

вправа – подія в рамках змагання, для якої визначено специфічні умови виконання, зокрема, кількість пострілів у кожній серії та у кожному етапі, тип стрільби, часові обмеження;

вид стрільби – група вправ, які мають спільні особливості. Правила регламентують виконання вправ у трьох видах стрільби: стрільба з гвинтівки, стрільба з пістолета, стрільба по рухомій мішені;

фінал – завершальний етап вправи, під час якого визначена кількість спортсменів з найкращими кваліфікаційними результатами додатково, без урахування попередніх результатів, змагається, щоб посісти найвищі місця, у тому числі призові (перше, друге і третє). У кожній вправі олімпійської програми є кваліфікаційний та фінальний етапи;

матч за медалі – завершальний етап вправи, під час якого визначена кількість спортсменів чи команд з найкращими кваліфікаційними результатами додатково, без урахування попередніх результатів, змагаються безпосередньо один з одним щоб посісти призові місця;

відкрита вправа – вправа, у якій спортсмени змагаються без обмежень щодо статі чи віку;

командна вправа – вправа у якій місця розігруються за сумою трьох результатів спортсменів команди;

змішана команда (мікст) – команда що складається з одного спортсмена чоловічої статі та одного спортсмена жіночої статі;

стрілецька зона – зона перед вогневим рубежем, що призначена для перебування лише спортсменів, які виконують вправу, та суддів;

залікові постріли – всі постріли, що зараховуються до результату спортсмена;

пробні постріли – постріли, що виконуються перед виконанням вправи чи її етапу, що не зараховуються до результату спортсмена;

серія – сукупність пострілів відповідно до умов виконання вправи, що

окремо виконується та/або враховується як складова частина для визначення загального результату спортсмена і розподілу місць у вправі.

2. Види змагань:

1) змагання можуть бути:

особистими (тобто в індивідуальній першості);

командними (у командній першості);

особисто-командними;

2) допускається проведення класифікаційних та заочних змагань;

3) вікові групи спортсменів:

дорослі (чоловіки, жінки) – вік спортсменів не обмежений, відповідно до правил МФСС;

юніори, юніорки – спортсмени залишаються у статусі юніорів до 31 грудня року, в якому їм виповнюється 21 рік, відповідно до правил МФСС. Юніори можуть брати участь у всіх змаганнях серед дорослих;

юнаки, дівчата – спортсмени залишаються у статусі юнаків до 31 грудня року, в якому їм виповнюється 18 років, відповідно до правил Європейської стрілецької конфедерації (далі – ЄСК). Юнаки можуть брати участь у всіх змаганнях серед дорослих та юніорів;

4) у програму змагань можуть бути включені вправи, вказані у чинній всеукраїнській спортивній класифікації та визначені в цих Правилах. Також допускається включення у програму змагань вправ у форматах, визначених МФСС та/або ЄСК;

5) програму, місце, терміни та порядок проведення змагання визначають у Регламенті, який складає організація, що його проводить.

3. Підготовка та забезпечення змагання.

Організація, яка проводить змагання, зобов'язана:

розробити Регламент, календар змагання і завчасно подати їх до відома колективів-учасників;

призначити свого представника, відповідального за проведення цього змагання;

своєчасно організувати матеріально-технічне і медичне забезпечення змагання та його фінансування;

призначити головного суддю, головного секретаря і спільно з ними сформувати суддівську колегію;

забезпечити суддівську колегію мішенями, бланками технічної та звітної документації, бланками дипломів і грамот, медалями та призами, канцелярським приладдям і технічними засобами, необхідними для роботи суддівської колегії, та ін.;

забезпечити оформлення результатів змагання, тиражування протоколів результатів та іншої документації, забезпечити відповідним обладнанням;

затвердити афішу змагання та організувати висвітлення змагання в засобах масової інформації;

забезпечити змагання перекладачами у разі проведення відкритого змагання, якщо в ньому беруть участь іноземні спортсмени.

4. Антидопінгові заходи:

1) антидопінгові заходи під час спортивних змагань організовуються і проводяться відповідно до Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті», Положення про Національний антидопінговий центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1063 (зі змінами), Антидопінгових правил Національного антидопінгового центру України (далі – НАДЦ), затверджених наказом НАДЦ від 22.12.2023 № 204-ОС, Всесвітнього антидопінгового кодексу та відповідних Міжнародних стандартів ВАДА;

2) відбір допінг-проб може проводитись під час усіх офіційних спортивних змагань та поширюється на всіх спортсменів, які беруть участь у спортивних змаганнях;

3) організатори спортивних змагань здійснюють заходи щодо запобігання участі відсторонених або тимчасово відсторонених від спортивної діяльності у зв'язку з порушенням Антидопінгових правил осіб. Зокрема, організатори під час прийому заявок, реєстрації учасників спортивних змагань, затвердження суддівського складу тощо здійснюють перевірку кожного з учасників на

відсутність його у списках відсторонених чи тимчасово відсторонених на сайтах НАДЦ, відповідної міжнародної спортивної федерації та Міжнародного агентства з тестування. У випадку наявності інформації щодо відсторонення такі особи (спортсмени, тренери, лікарі, допоміжний персонал спортсмена) не допускаються до участі у спортивних змаганнях;

4) організатори спортивних змагань реєструють спортсменів до участі у спортивних змаганнях в разі умови проходження ними сертифікованих курсів антидопінгової освіти на освітній платформі Всесвітнього антидопінгового агентства ADEL, організованих за участі відповідної міжнародної спортивної федерації чи Національного антидопінгового центру;

5) організатори спортивних змагань забезпечують належні та сприятливі умови для проведення тестувань спортсменів, зокрема облаштовують пункт допінг-контролю, який відповідає вимогам Міжнародного стандарту з тестувань і розслідувань ВАДА;

6) організатори спортивних змагань забезпечують безперешкодний доступ офіцерів допінг-контролю та іншого персоналу з відбору допінг проб до пункту допінг-контролю, всіх приміщень та місць проведення спортивних змагань, де можуть перебувати спортсмени, їх допоміжний персонал, судді, представники організаторів;

7) організатори спортивних змагань забезпечують недопущення перешкоджання чи втручання в роботу офіцерів допінг-контролю, іншого персоналу з відбору допінг проб під час процедури тестування спортсменів (зокрема, під час повідомлення спортсменів щодо обрання їх для тестування, супроводження спортсменів до пункту допінг-контролю, здійснення процедур під час здачі спортсменом допінг проби, документального оформлення процедури допінг-контролю тощо). Організатори спортивних змагань за можливістю у найкоротший термін інформують НАДЦ щодо всіх виявлених випадків можливих порушень Антидопінгових правил (використання, зберігання, призначення, розповсюдження заборонених речовин, втручання в процедури допінг-контролю тощо).

5. Учасники змагань:

1) до змагання допускають спортсменів, які відповідають вимогам Регламенту, пройшли перевірку комісії з допуску та інструктаж щодо дотримання правил безпеки згідно з цими Правилами;

2) спортсмени молодших вікових груп мають право виступати в старших вікових групах, але на одному змаганні спортсменові заборонено виступати в різних вікових групах;

3) спортсмени однієї статі не мають права змагатися у вправах серед спортсменів іншої статі, якщо інше не зазначено в регламенті змагання. Вправи серед змішаних команд (міксти) передбачають участь двоособових команд у складі спортсменів обох статей;

4) усі учасники змагання: керівники, спортсмени, тренери, інші офіційні особи команд і судді зобов'язані знати ці Правила, Регламент змагання і неухильно дотримуватися їх;

5) спортсмени з вадами та обмеженими можливостями допускаються до змагання в разі обов'язкового забезпечення ними спеціального обладнання для стрільби та тренера, який слідкує за командами суддів вогневого рубежу. Такі спортсмени повинні бути зазначені у загальній та технічних заявках;

6) ветерани війни, особи з інвалідністю, особи з обмеженнями повсякденного функціонування долучаються до участі у змаганнях чи організації їхнього проведення згідно положень, викладених у Додатку 22 Правил;

7) обов'язки учасників:

виконувати вказівки суддів і дотримуватися норм спортивної етики;

не допускати дій, що можуть перешкодити іншим спортсменам під час виконання ними вправи;

дотримуватися виконання декларації стрільця ФСУ;

після закінчення стрільби розрядити зброю, вставити прапорець безпеки, залишити зброю на стрілецькому місці та після команди «Стоп» надати судді можливість для огляду зброї;

після закінчення стрільби прибрати гільзи і навести належний лад на своєму стрілецькому місці;

чистити зброю в спеціально відведеному для цього місці;

на вимогу суддів пройти до місця перевірки стрілецького одягу, зброї та спорядження після закінчення стрільби;

у разі отримання повістки на проходження антидопінгового контролю пройти в зазначене місце відразу після закінчення стрільби;

8) спортсмен має право:

до початку виконання вправи перевірити з допомогою суддів свою зброю, одяг і спорядження;

тренуватися згідно з графіком, який склала суддівська колегія;

звертатися до суддів із питаннями стосовно виконуваної вправи;

під час виконання вправи залишати вогневий рубіж із дозволу судді після вставлення прапорця безпеки в зброю;

відмовитися від пострілу у разі створення йому перешкоди, наприклад, якщо спортсмена штовхнули, почали опускати щит із мішенню, подали неправильну команду тощо. Заявити про відмову спортсмен може тільки до того, як йому став відомий результат пострілу;

8) спортсменові заборонено:

упродовж одних змагань виступати більш ніж в одному колективі, а в кожній вправі зокрема – більш ніж в одній команді;

створювати додатковий захист від вітру і сонця та встановлювати будь-які споруди, що утрудняють суддям спостереження за його діями під час виконання вправи;

користуватися власними підстилками та покажчиками напрямку і сили вітру;

виконувати обов'язки судді на тих змаганнях, де він бере участь (крім обов'язків показувача чи заклеювача пробоїн).

2. Правила безпеки

1. Загальні правила безпеки:

1) Правила встановлюють особливі вимоги щодо заходів гарантування безпеки, які слід виконувати на всіх змаганнях. Усі судді та офіційні особи змагань відповідальні за дотримання правил безпеки;

2) Головна суддівська колегія змагань може розробити додаткові правила безпеки, оскільки необхідні специфічні норми безпеки можуть бути різними в різних тирах і стрільбищах. Журі, судді, офіційні особи команд і спортсмени повинні бути сповіщені про будь-які особливості правил безпеки в змагальній програмі;

3) для гарантування безпеки спортсменів, суддів та глядачів надзвичайно важливий постійний і уважний контроль за дотриманням правил безпеки під час поводження зі зброєю. В обов'язки суддів у тирах входить суворий контроль за дотриманням правил безпеки. До обов'язків спортсменів і офіційних осіб команд належить виконання всіх правил безпеки щодо поводження зі зброєю та її перенесення;

4) спортсменові може бути відмовлено в реєстрації на змагання у разі наявності перевіреної інформації з компетентних джерел, що цей спортсмен становить загрозу безпеці людей або обладнанню, які перебувають на стрільбищі;

5) для гарантування безпеки член журі або суддя в тирі може негайно дати команду припинити стрільбу. Спортсмени та представники команд зобов'язані негайно повідомити суддям у тирі або членам журі про будь-яку ситуацію, що може становити небезпеку;

6) суддя перевірки зброї та спорядження, суддя в тирі або член журі можуть узяти для перевірки спорядження спортсмена (зокрема, зброю) без його дозволу, але в його присутності та проінформувавши його про це. Однак у разі виникнення загрози безпеці потрібно вжити негайно заходів (припинення виконання пострілу, спрямування зброї у безпечний напрям тощо).

2. Правила поводження зі зброєю:

1) дотримання вимог безпеки. Під час поводження зі зброєю необхідно бути максимально обережним. Під час тренування чи змагання не можна забирати зброю з вогневого рубежу без дозволу судді;

2) прапорці безпеки. Такі прапорці виготовляють із флуоресцентного оранжевого або аналогічного яскравого матеріалу. Вони мають бути постійно вставлені в усі гвинтівки і пістолети, за винятком, коли відсутність прапорця безпеки дозволена за цими Правилами. Для демонстрації того, що пневматична зброя розряджена, прапорці безпеки мають бути досить довгими, просунутими по всій довжині ствола. Прапорці безпеки для всієї іншої зброї повинні мати елемент, який вставляють у патронник так, щоб показати, що патронник порожній. Затвори мають бути відкритими для підтвердження того, що зброя розряджена.

Прапорці безпеки мають бути вставлені в зброю, вийняту з футлярів або коробок для зброї, до того, як спортсменів викличуть на вогневий рубіж, коли вони залишать стрілецьке місце, після завершення стрільби і коли персоналові необхідно пройти вперед від вогневого рубежу. Під час фіналів прапорці безпеки не можуть бути витягнуті до подання команди «Час підготовки і пробних пострілів, старт».

Якщо прапорець безпеки не було застосовано відповідно до зазначених вище вимог, то суддя повинен зробити попередження із вказівкою щодо вставлення прапорця безпеки в зброю.

Якщо журі підтверджує, що спортсмен все одно, уже маючи попередження, відмовляється використовувати прапорець безпеки відповідно до цих Правил, спортсмена дискваліфікують;

3) на вогневому рубежі. Під час перебування спортсменів на вогневому рубежі їхня зброя має бути завжди спрямована в безпечному напрямку. Затвор або патронник не можна закривати, допоки зброю не буде спрямовано в безпечному напрямку, у бік мішеней (кулевловлювача).

Коли спортсмен кладе зброю, щоб залишити вогневий рубіж, або після закінчення стрільби зброя має бути розряджена, затвори чи відповідні механізми зброї мають бути відкриті та вставлені прапорці безпеки. Перед тим як залишити вогневий рубіж, спортсмен зобов'язаний впевнитися, а суддя зобов'язаний перевірити, що в патроннику, стволі або магазині немає патрона чи кульки і що вставлений прапорець безпеки.

Якщо спортсмен кладе свою зброю в кейс або чохол чи забирає її з вогневого рубежу без перевірки суддею, то його можуть дискваліфікувати, якщо журі визначить, що сталося грубе порушення правил безпеки.

Під час стрільби зброю можна покласти (щоб не перебувала в руках) лише після того, як патрон(и) і/або магазин витягнуті та затвор відкритий. Пневматична зброя має бути приведена в безпечний стан за допомогою відкриття затвору або патронника.

Коли хто-небудь перебуває перед вогневим рубежем, то заборонено брати в руки зброю і мають бути вставлені прапорці безпеки. Якщо виникла необхідність членові журі, судді або технічному персоналу пройти вперед за вогневий рубіж під час тренування, змагання або фіналу, то це можна зробити тільки з дозволу і під контролем старшого судді вогневого рубежу. Будь-яке пересування вперед за вогневий рубіж може бути дозволено тільки після того, як вставлено прапорці безпеки в усю зброю, що є на вогневому рубежі;

4) на стрільбищі. Коли зброя не на вогневому рубежі, вона завжди має бути в чохлах (футлярі, кейсі) до команди судді на її виймання.

3. Команди, що подають на вогневому рубежі:

1) старші судді вогневого рубежу або інші судді вогневого рубежу відповідають за подання команд «Заряджай», «Старт», «Стоп», «Розряджай» та інших необхідних команд. Судді зобов'язані переконатися, що команди виконано та правила безпеки дотримано;

2) зброя і магазини можуть бути заряджені тільки на вогневому рубежі та тільки після команди «Заряджай» або «Старт». Упродовж усього іншого часу зброя і магазини мають бути розряджені;

3) тільки один патрон може бути заряджений у вправах зі стрільби з гвинтівки чи пістолета на 50 м, навіть якщо є магазин. Якщо у вправі з пневматичного пістолета на 10 м використовують п'ятизарядний пістолет, то заряджати дозволено тільки одну кульку;

4) зброю вважають зарядженою, якщо патрон, кулька або магазин із патронами торкаються зброї. Не дозволено вставляти патрон або кульку, або магазин з патронами в зброю (її елементи) до команди «Заряджай»;

5) коли спортсмен зробив постріл до команди «Заряджай» чи «Старт» або після команди «Стоп» чи «Розряджай», його можуть дискваліфікувати, якщо виникла загроза безпеці;

6) після команди чи сигналу «Стоп» стрільбу потрібно негайно припинити. Після команди «Розряджай» усі спортсмени зобов'язані розрядити свою зброю і магазини та привести їх у безпечний стан (щоб розрядити пневматичну зброю, необхідний дозвіл судді). Стрільбу можна продовжити лише після команди «Старт».

4. Додаткові вимоги безпеки:

1) стрільба вхолосту означає спуск зведеного ударно-спускового механізму незарядженої вогнепальної зброї або спуск механізму пневматичної зброї, обладнаної пристроєм, що забезпечує роботу без розряду компресійної камери (випорскування повітря або газу). Стрільбу вхолосту і вправи з прицілюванням дозволено тільки на вогневому рубежі або у визначеному для цього місці відповідно до цих Правил;

2) спортсмен повинен стежити за терміном придатності будь-яких балонів для повітря або газу CO₂. Цей термін зобов'язані контролювати судді з перевірки зброї та спорядження. Спортсмен з протермінованим балоном може бути недопущений до виконання вправи.

5. Для захисту слуху всім спортсменам, суддям та іншим особам, які перебувають у безпосередній близькості від вогневих рубежів 25 м, 50 м і 300 м, рекомендовано використовувати вставки у вуха, навушники або інші засоби захисту органів слуху. Оголошення про це розвішують на видних місцях. Не

дозволено спортсменам і тренерам, які перебувають у стрілецькій зоні, застосовувати засоби для захисту слуху, що містять будь-які звукоприймальні або звукопідсилювальні пристрої (активні навушники). Офіційні особи змагань можуть використовувати звукопідсилювальні пристрої для захисту слуху чи інші пристрої зв'язку в стрілецькій зоні. Спортсмени з вадами слуху можуть використовувати звукопідсилювальні пристрої з дозволу журі змагання.

6. Для захисту очей усім спортсменам рекомендовано під час стрільби носити стрілецькі окуляри, що не б'ються, або інший захист для очей.

3. Мішені та стандарти мішеней

1. Загальні вимоги до мішеней:

1) мішені, що використовують на змаганнях для стрільби з гвинтівки і пістолета, можуть бути електронними (електронна мішенева установка, ЕМУ) або паперовими;

2) усі мішені на змаганнях мають відповідати кількості габаритів, розмірам та іншим характеристикам, зазначеним у цих Правилах.

2. Вимоги до ЕМУ:

1) можна використовувати лише ЕМУ, які перевірила та схвалила МФСС;

2) вимоги щодо точності ЕМУ полягають у визначенні вартості влучення з точністю, щонайменше у половину однієї десятої габарита. Похибку, допустиму для розмірів габаритів паперових мішеней, не можна застосовувати до ЕМУ;

3) усі мішені для ЕМУ мають бути забезпечені чорним кругом того розміру, який відповідає чорному кругу змагальної мішені (додаток 1), круг не є блискучим, із контрастною білою або кольору, близького до білого, зоною, навколо чорного круга;

4) результати, показані ЕМУ, мають бути визначені відповідно до розмірів габаритів змагальних мішеней (додаток 1);

5) кожне влучення в ЕМУ має відобразитися на моніторі, розміщеному на вогневому рубежі, із зазначенням результату, місця влучення і вартості влучення;

6) ЕМУ, зокрема на дистанції 10 м, може бути обладнана паперовою стрічкою або стрічкою з іншого матеріалу, що показує, чи потрапила куля в мішень після пострілу;

7) роздруківка результатів кожного спортсмена має бути доступна негайно під час і після змагання безпосередньо з пам'яті ЕМУ (за винятком головного комп'ютера ЕМУ);

8) у разі використання ЕМУ перед кожним змаганням їх потрібно перевірити за допомогою контрольного відстрілу в присутності технічного делегата (у разі його відсутності – головного судді змагання), щоб пересвідчитися в коректності роботи за нормальних умов використання.

3. Вимоги до мішеней:

1) мішені мають відповідати розмірам габаритів, допускам і специфікаціям, що вказані у цих Правилах;

2) вартість влучення визначають у мішенях для гвинтівки і пістолета в цілих значеннях, у разі застосування ЕМУ чи електронних машин для визначення вартості пробоїни на паперових мішенях – із десятими частками. Визначення вартості влучення з десятими частками отримують шляхом ділення одного габарита на десять однакових кіл, позначених десятковими дробами, що починаються з нуля (тобто 10,0; 9,0 і т. д.) та закінчуються на 0,9 (тобто 10,9; 9,9 і т. д.);

3) у вправах із гвинтівки і пістолета під час змагань відбору та кваліфікації підрахунок очок виконують без десятих часток, виняток становлять змагання відбору та кваліфікації у вправах ГП і МГ-9 різних категорій учасників, підрахунок очок у яких необхідно виконувати з десятими частками очка;

4) очки у фіналах у вправах із гвинтівки та пістолета підраховують з десятими частками очка, за винятком фіналів у вправах зі стрільби з пістолета на 25 м, де використовують підрахунок очок за системою «влучення / промах», із зонами влучень, розміри яких встановлені з десятими частками очка, відповідно до цих Правил.

4. Для проведення змагань використовують офіційні мішені МФСС. Зображення мішеней, розміри їхніх елементів та вимоги до них наведені у додатку 1 до цих Правил.

5. Для вправ із пістолета та гвинтівки під час змагань потрібно використовувати систему контролю влучень у мішень:

1) система контролю мішені ЕМУ. Для ЕМУ як контрольну систему використовують екрани (на відстані 1 м), екрани на мішені та контрольні листи;

2) екрани для ЕМУ на 50 м і 300 м. Для визначення пострілу в чужу мішень, якщо це можливо, потрібно розміщувати екрани на відстані 0,5–1,0 м позаду мішеней. Точну відстань між мішенню та екраном потрібно виміряти і записати, якщо можливо, то ця відстань має бути однаковою для всіх мішеней;

3) екрани для ЕМУ на 25 м:

екрани мають бути встановлені на всіх пістолетних вправах на 25 м для того, щоб за їхньою допомогою визначити постріли, які, можливо, не потрапили в мішень;

за висотою та шириною екрани мають щонайменше повністю закривати розміри рамки мішеней на 25 м (5 мішеней). Вони мають бути розміщені на однаковій відстані, близько одного метра позаду залікових мішеней. Вони мають бути безперервними або на прилеглих один до одного рамках, без зазорів між собою, щоб зареєструвати будь-який постріл між заліковими мішенями;

екрани мають бути з неблискучого паперу нейтрального кольору, схожого до кольору фону мішеней, у вправах на 25 м кожного спортсмена на кожну частину вправи забезпечують новими екранами;

4) контрольні листи для ЕМУ на 25 м. Позаду ЕМУ мають кріпитися контрольні листи. Кожен спортсмен на кожну частину вправи має бути забезпечений новими контрольними листами.

Якщо влучення розміщене за межами контрольного листа, то до того як буде знято контрольний лист, потрібно зробити геометричну прив'язку пробоїн на контрольному листі та задньому екрані;

5) задні екрани і контрольні листи для ЕМУ на 50 м і 300 м. Задній екран на 50 м і 300 м прикріплюють позаду ЕМУ. Менший за розміром змінний контрольний лист прикріплюють до заднього екрана. Контрольні листи або задні екрани потрібно замінювати і зберігати після кожної зміни. Якщо влучення розміщені за межами контрольного листа, то до того як буде знято контрольний лист, потрібно зробити геометричну прив'язку пробоїн на контрольному листі та задньому екрані.

4. Устаткування стрілецьких тирів (стрільбищ)

1. Загальні вимоги:

1) бажано мати окремий фінальний тир для проведення фіналів у вправах зі стрільби з гвинтівки та пістолета;

2) місця в тирах для вправ у стрільбі з гвинтівки і пістолета, які використовують спортсмени, офіційні особи та глядачі, мають бути закриті дахом, щоб захистити від сонця, вітру і дощу. Цей захист не має надавати значної переваги для жодного стрілецького місця або будь-якої частини тиру;

3) рекомендовано всі нові стрільбища робити доступними для осіб з інвалідністю, а вже наявні стрільбища та тири адаптувати для осіб цієї категорії;

4) тільки ті типи і моделі електронних мішеней, які дозволила МФСС, можна використовувати у вправах для гвинтівки і пістолета на стадіях відбору, кваліфікації та фіналу на змаганнях. Електронні мішеневі системи мають містити монітори або інформаційні табло, на яких глядачі можуть бачити поодинокі постріли і загальний результат, а також дисплей, який показує місця і результати в процесі змагань;

5) технічний делегат (у разі його відсутності – головний суддя змагання) відповідає за перевірку тирів та іншої інфраструктури на відповідність правилам та їх готовність до проведення змагання;

6) технічний делегат може дозволити невеликі відхилення від технічних умов цих Правил, які не суперечать принципам цих Правил, однак відхилення в дистанціях стрільби або в технічних умовах мішеней не допустимі.

2. У тирах або поруч з ними мають бути доступні такі об'єкти інфраструктури:

зони відпочинку для спортсменів;

роздягальні для спортсменів;

кімната для секретаріату;

місця для холостої стрільби і розминки спортсменів;

усі тири для стрільби на 10 м повинні мати джерела стисненого повітря, доступні для спортсменів і тренерів. Балони зі стисненим повітрям мають бути прикріплені до стіни або до іншої конструкції, щоб уникнути їх падіння;

один головний стенд для результатів, для показу офіційних результатів і оголошень, а в кожному тирі – додатковий стенд результатів, для показу розкладу змагань і попередніх результатів;

кімната для зберігання зброї;

місце для перевірки зброї та спорядження / екіпірування з роздягальнями;

безкоштовні місця для виробників зброї та обладнання, де вони могли б обслуговувати свою продукцію;

місця для комерційної реклами (можуть бути платними);

ресторан або інші об'єкти харчування і продажу прохолодних напоїв та закусок;

достатня кількість туалетів;

бездротовий інтернет і можливість користуватися електронною поштою. Окремі інтернет-сервіси можуть бути надані для операторів (обслуговування результатів, адміністрації) та для публіки;

місце для нагородження або переносний п'єдестал і банер, що можуть бути встановлені у фінальному тирі;

місця для представників преси, радіо і телебачення;

кімнати для антидопінгового контролю (з туалетами);

лікарські кабінети;

місце для паркування.

3. Загальні вимоги для тирів для стрільби на 300 м, на 50 м, на 25 м і на 10 м:

1) нові відкриті тири мають бути побудовані так, щоб сонце залишалось якомога довше за спиною спортсмена під час змагань. Під час проєктування тиру потрібно враховувати, що на мішені не мають падати тіні;

2) у тирах має бути лінія мішеней і вогневий рубіж. Лінія вогневого рубежу має бути паралельною до лінії мішеней;

3) під час проєктування та будівництва тиру необхідно дотримуватися вимог:

для гарантування безпеки, у разі потреби, тир має бути обгороджений стіною;

для запобігання вильоту кулі в результаті випадкового пострілу за межі тиру має бути встановлена система перехоплень між вогневим рубежем і лінією мішеней;

тири для проведення змагань зі стрільби із пневматичної зброї на дистанції 10 м мають бути закритого типу;

тири для проведення змагань зі стрільби на 25 м і на 50 м мають бути відкритими, якщо це можливо. У виняткових випадках, пов'язаних із законодавством або особливостями клімату, чи у випадку тиру для проведення фіналів змагання можуть проводити в закритих тирах;

щонайменше 285 м тиру для стрільби на 300 м мають бути відкритими;

щонайменше 35 м тиру для стрільби на 50 м мають бути відкритими;

щонайменше 12,5 м тиру для стрільби на 25 м мають бути відкритими;

фінальні тири для стрільби на 25 м і 50 м можуть бути як відкритими, так і закритими;

4) для нормальної роботи суддів і журі має бути передбачено достатньо простору за вогневим рубежем, а також має бути простір для глядачів. Цей простір має бути відгороджений від зони для спортсменів і офіційних осіб відповідним бар'єром, якщо це можливо;

5) у кожному тирі в обох кінцях мають висіти на видному місці великі годинники (рекомендовано годинники зі зворотним відліком часу). Місце для

збору і підготовки фіналістів у фінальному тирі також обладнують годинниками. Годинники в тирах мають бути синхронізовані з комп'ютерами, що обробляють результати так, щоб усі часові пристрої показували однаковий час. Фінальні тирі обладнують годинниками зі зворотним відліком часу, вони повинні показувати час, що залишився на кожен постріл / серію пострілів;

б) мішеневі рамки або мішеневі установки нумерують (зліва направо) відповідно до стрілецьких місць. Номери мають бути досить великими, щоб їх могли легко бачити в нормальних умовах люди із нормальним зором, а також пофарбовані в контрастні кольори, і ці кольори повинні чергуватися. У тирі для стрільби на 25 м кожену групу з п'яти мішеней позначають латинською літерою, починаючи з літери «А» з лівої установки. Кожну мішень також нумерують: номери від 1 до 10 для мішеней на установках «А» і «В» та номери від 11 до 20 для установок «С» і «D» і т. д.

4. Вітрові прапорці в тирах для стрільби на 50 м і на 300 м:

1) прямокутні прапорці, що показують напрямок вітру в тирі, мають бути виготовлені з бавовни або поліестеру, щільність тканини приблизно 150 г/м². Висота прапорця має бути якомога ближче до зони польоту кулі, але не заважати польоту кулі та прицілюванню спортсмена в мішень. Колір прапорців має відрізнятися від кольору заднього фону. Рекомендовано двоколірні або смугасті прапорці;

2) розміри та розташування вітрових прапорців:

для дистанції стрільби 50 м прапорці розміром 50 мм х 400 мм розміщують на дистанціях 10 м і 30 м від вогневого рубежу;

для дистанції стрільби 300 м прапорці розміром 50 мм х 400 мм розміщують на дистанції 50 м від вогневого рубежу і прапорці розміром 200 мм х 750 мм – на дистанціях 100 м та 200 м від вогневого рубежу;

3) у тирах для стрільби на 50 м вітрові прапорці розміщують на фіксованих відстанях від вогневого рубежу і на уявних лініях, які відокремлюють одне стрілецьке місце і відповідну мішень від сусідніх. Якщо в тирі є стовпи, що

підтримують перехоплення для куль, то прапорці розміщують на стороні спортсмена;

4) якщо тир для стрільби на 50 м також використовують як 10-метровий критий, то вітрові прапорці розміщують на відстані більше ніж 10 м, для достовірнішого інформування про напрямок вітру;

5) у тирах для стрільби на 300 м прапорці встановлюють на зазначених вище (підпункт 2 цього пункту цієї глави цього розділу цих Правил) відстанях від вогневого рубежу на уявних лініях, що відокремлюють кожне четверте стрілецьке місце і відповідну мішень від наступного стрілецького місця і мішені. Якщо в тирі є стовпи, що підтримують перехоплення для куль, то прапорці розміщують на стороні спортсмена;

6) спортсмени повинні перевірити прапорці до початку часу підготовки і пробних пострілів та переконатися в тому, що вони не закривають їхні мішені. Прапорці можуть переставляти лише судді або члени журі;

7) установлювати індивідуальні індикатори вітру й самостійно переставляти вітрові прапорці спортсменам заборонено.

5. Дистанції стрільби:

1) дистанції стрільби вимірюють від вогневого рубежу до поверхні мішені;

2) дистанції стрільби мають бути якомога точніші, водночас допустимі такі відхилення:

для тиру для стрільби на 10 м та для рухомої мішені – $\pm 0,05$ м;

для тиру для стрільби на 25 м – $\pm 0,10$ м;

для тиру для стрільби на 50 м та для рухомої мішені – $\pm 0,20$ м;

для тиру для стрільби на 300 м – $\pm 1,00$ м;

3) у тирі для стрільби на 50 м, у якому проводяться стрільби з гвинтівки, пістолета і по рухомій мішені, допустиме відхилення для рухомої мішені може бути збільшено до +2,50 м. Розміри «вікна» (підпункт 1 пункту 16 цієї глави цього розділу цих Правил) мають бути відповідно скореговані;

4) вогневий рубіж має бути чітко позначений. Дистанція стрільби має бути виміряна від лінії мішеней до найближчого до неї краю вогневого рубежу. Нога

спортсмена (під час стрільби з положення стоячи) або його лікоть (під час стрільби з положення лежачи) не можуть бути на / або попереду цього краю вогневого рубежу.

6. Розташування центра мішені (вимірюють до центра «десятки»):

1) висота центрів мішеней, вимірювана від підлоги вогневого рубежу, має бути в таких межах:

для тиру для стрільби на 10 м, а також для рухомої мішені – $1,40 \text{ м} \pm 0,05 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 25 м – $1,40 \text{ м} +0,10 \text{ м} / -0,20 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 50 м – $0,75 \text{ м} \pm 0,50 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 50 м для рухомої мішені – $1,40 \text{ м} \pm 0,20 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 300 м – $3,00 \text{ м} \pm 4,00 \text{ м}$.

Центри всіх мішеней на установці або в тирі мають бути на однаковій висоті ($\pm 0,01 \text{ м}$);

2) допустимі відхилення центрів мішеней на 300 м, на 50 м і на 10 м для гвинтівкових і пістолетних тирів. Центри мішеней на 300 м, на 50 м і на 10 м мають бути орієнтовані на центр відповідного стрілецького місця. Максимальні відхилення центра мішені від перпендикулярної до вогневого рубежу лінії, проведеної від центра стрілецького місця, не мають перевищувати в обидві сторони такі величини:

для тиру для стрільби на 10 м – $0,25 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 50 м – $0,75 \text{ м}$;

для тиру для стрільби на 300 м – $6,00 \text{ м}$;

3) горизонтальне відхилення стрілецьких місць для тирів для стрільби по рухомій мішені на 50 м і 10 м, пістолетних тирів для стрільби на 25 м. Центр стрілецького місця має бути розміщений таким чином:

у тирах для швидкострільного пістолета – відповідно до центра установки з п'яти мішеней;

у тирах для рухомої мішені – відповідно до центра «вікна»;

центр стрілецького місця повинен бути орієнтований на центр відповідної мішені або «вікна». Максимальні відхилення цього центра від перпендикулярної

до вогневого рубежу лінії, проведеної від центру стрілецького місця або «вікна», не мають перевищувати в обидві сторони такі величини:

для тиру для стрільби на 10 м по рухомій мішені – 0,40 м;

для тиру для стрільби на 25 м – 0,75 м;

для тиру для стрільби на 50 м по рухомій мішені – 2,00 м.

7. Загальні стандарти стрілецького місця для пістолетних і гвинтівкових тирів:

1) стрілецькі місця мають бути стійкими, твердими і споруджені таким чином, щоб не допустити вібрації або їхнього руху. Приблизно на 1,20 м назад від вогневого рубежу стрілецьке місце має бути рівним у всіх напрямках. Інша частина стрілецького місця – рівна або нахилена вниз на кілька сантиметрів;

2) якщо стрільбу виконують зі столів, то столи мають бути приблизно 2,20 м завдовжки і від 0,8 м до 1,00 м завширшки, стійкими і нерухомими. Стрілецькі столи можуть бути нахилені назад щонайбільше на 10 см;

3) на кожному стрілецькому місці має бути таке обладнання:

бар'єр, столик або тумбочка заввишки 70–100 см; стрільцям із гвинтівки заборонено класти на столи будь-які елементи чи матеріали, що збільшують його висоту;

стрілецька підстилка для стрільби з гвинтівки лежачи і з коліна. Спортсменам заборонено змінювати висоту підстилки, яку надали організатори. Передня частина підстилки має бути виготовлена з матеріалу, який легко стискається, завтовшки не більше ніж 50 мм, завширшки близько 80 см, завдовжки близько 50 см, у разі стиснення вимірювальним пристроєм для вимірювання товщини стрілецького одягу її товщина має бути не менше ніж 10 мм. Інша частина стрілецької підстилки може мати максимальну товщину 50 мм, а мінімальну 2 мм. Найменший загальний розмір має бути 80x200 см. Можливе використання підстилки, яка складається з двох окремих частин – товстої і тонкої, але вони, складені разом, мають відповідати зазначеним вище розмірам. Спортсменам заборонено використовувати власні підстилки;

у відбіркових і кваліфікаційних циклах спортсменам дозволено в тирах користуватися стільцями або табуретками; у фіналі спортсменам заборонено користуватися стільцями або табуретками на вогневому рубежі та біля нього;

у разі будівництва нових стрільбищ не рекомендовано спорудження захисту від вітру попереду вогневого рубежу, але у разі потреби забезпечення рівних умов щодо сили вітру по всьому тирі захист від вітру використовувати дозволено;

у разі потреби встановлення розділювальних екранів на 300-метровому вогневому рубежі вони мають бути виготовлені з прозорого матеріалу на легкому каркасі. Екрани мають виступати не більше ніж на 50 см за лінію вогневого рубежу і бути приблизно 2 м заввишки.

8. Розмір стрілецького місця в тирі для стрільби на 300 м має бути завширшки не менше ніж 1,60 м, завдовжки не менше ніж 2,50 м. Ширина стрілецького місця може бути зменшена тільки тоді, якщо на ньому є який-небудь розділювальний екран. Під час стрільби лежачи спортсмен може покласти свою ліву ногу на сусіднє стрілецьке місце, не заважаючи спортсменові, який там перебуває.

9. Розмір стрілецького місця в тирі для стрільби на 50 м має бути не менше ніж 1,25 м завширшки і не менше ніж 2,50 м завдовжки.

Якщо стрілецьке місце використовують також для стрільби на 300 м, то воно має бути не менше ніж 1,60 м завширшки.

10. Вимоги до тирі і стрілецького місця для тирів для стрільби на 10 м:

1) ширина стрілецького місця має бути не менше ніж 1 м;
2) найближчий край столу або бар'єра має бути розміщений на 10 см попереду вогневого рубежу;

3) якщо стрілецьке місце використовують також для стрільби на 50 м, то його ширина має бути не менше ніж 1,25 м.

11. Вимоги до тиру і стрілецького місця для пістолетних тирів для стрільби на 25 м:

1) дахи і захисні екрани мають забезпечувати достатній захист від вітру, дощу, сонця і гільз, що викидаються зі зброї;

2) дах або навіс мають бути на висоті не менше ніж 2,20 м над рівнем стрілецького місця;

3) тир для стрільби на 25 м ділять на секції, які складаються з двох установок по п'ять мішеней та утворюють один сектор;

4) у вправах на 25 м спортсменів розподіляють по одному на п'ять мішеней для виконання вправи зі швидкострільного пістолета (вправа МП-8) і по чотири (задіяні мішені 1–2–4–5), по три (задіяні мішені 1–3–5) або у виняткових випадках по п'ять (задіяні всі мішені) спортсменів на одну установку у вправах МП-5, МП-10 і РП-5;

5) тир для стрільби на 25 м можуть бути відкритими або розділені захищеними проходами до мішеней. У відкритих тирах судді проходять до мішеней із вогневого рубежу. Якщо використовують захищені проходи, то вони мають бути безпечні для пересування суддів на лінію мішеней і від неї. Коли використовують захищені проходи, то їх обладнують системами контролю безпеки;

6) сектори в тирах мають бути здатні працювати централізовано або незалежно один від одного;

7) розміри стрілецького місця мають бути:

для вправи МП-8 – ширина і глибина 1,5 м;

для вправ МП-5, МП-10 та РП-5 – ширина 1,0 м і глибина 1,5 м;

8) стрілецькі місця мають бути розділені невеликими прозорими екранами. Екрани мають бути розміщені або підвішені поблизу від пістолета і бути досить великими, щоб запобігти потраплянню гільз, що викидаються зі зброї інших спортсменів. Екрани не мають заважати бачити спортсменів офіційним особам і глядачам;

9) на стінах тиру або перегородках між секторами, ліворуч чи праворуч від стрілецьких місць розміщують контрольні лінії під кутом 45° ;

10) на кожному стрілецькому місці має бути таке обладнання:

пересувний чи регульований бар'єр або тумбочка, за розміром приблизно $0,50 \text{ м} \times 0,60 \text{ м}$ і заввишки від $0,70 \text{ м}$ до 1 м ;

у відборі чи кваліфікації спортсмени можуть класти на стіл речі або підставки для збільшення висоти столу щонайбільше до 1 м ;

у фіналі стрільцям із пістолета дозволено використовувати регульовані підставки (пункт 3 глави 6 розділу III цих Правил), але загальна висота столу і підставки не має перевищувати 1 м ;

у відборі та кваліфікації спортсмени можуть користуватися стільцями або табуретками; у фінальних тирах спортсменам заборонено використовувати стільці чи табуретки на стрілецьких місцях та біля них.

12. Час для виконання пістолетних вправ на 25 м :

вправа МП-8 (швидкострільний пістолет) – 8 с , 6 с і 4 с ;

вправа МП-10 (стандартний пістолет) – 150 с , 20 с і 10 с ;

швидкісні половини вправ МП-5 (спортивний пістолет) і РП-5 (пістолет центрального бою) – мішень доступна на 3 с для кожного пострілу з інтервалом 7 с ($\pm 0,1 \text{ с}$) між цими періодами.

13. У разі використання ЕМУ, що встановлюють на 25 м , до часу на стрільбу додають $0,3 \text{ с}$ до кожного встановленого часу. Це містить допуск часу на стрільбу $+0,1 \text{ с}$ плюс час на розворот мішені $+0,2 \text{ с}$. Доданий час на розворот мішені забезпечує ті самі умови для визначення влучень, що і косі пробоїни під час стрільби по паперових мішенях, які повертаються.

14. Вимоги до освітлення закритих тирів:

1) рекомендований мінімум загального освітлення – 500 лк ;

2) мінімум освітлення мішеней – 1500 лк (1000 лк для рухомої мішені на 10 м);

3) рекомендована освітленість мішеней – понад 1800 лк на 10 м (більше ніж 1000 лк для рухомої мішені), понад 2500 лк на 25 м і більше ніж 3000 лк на 50 м ;

4) у фінальних тирах забезпечують загальну освітленість не менше ніж 500 лк та мінімум 1000 лк на вогневому рубежі. Для нових тирів рекомендовано освітлення на вогневому рубежі близько 1500 лк;

5) усі закриті тири мають бути обладнані штучним освітленням, яке забезпечує необхідну кількість світла, але не сліпить і не кидає тіні на мішені або вогневий рубіж. Фон за мішенями має бути не блискучим, легкого нейтрального кольору;

6) якщо мішень освітлює зовнішнє джерело світла, для вимірювання використовують пристрій, що утримується на рівні мішені та спрямований у бік стрілецького місця (схему вимірювань освітленості наведено в додатку 2). Визначення освітленості мішені з внутрішнім освітленням проводять вимірюванням потоку світла, відбитого від поверхні мішені (див. додаток 2);

7) вимірювання освітленості мішені, особливо при світлодіодній підсвітці, також можна проводити в Люменах;

8) загальне освітлення тиру визначають вимірювальним пристроєм, що розміщений на стрілецькому місці та посередині між стрілецьким місцем і лінією мішені, пристрій має бути спрямований на світильники на стелі (додаток 2).

15. Устаткування тирів для стрільби по рухомих мішенях:

1) тир для стрільби по рухомих мішенях має бути влаштований так, щоб мішені могли рухатися горизонтально в обидві сторони через відкритий простір – «вікно», з постійною швидкістю по всій довжині «вікна». Переміщення мішені у «вікні» упродовж регламентованого часу називають «пробігом»;

2) захисні стіни по краях «вікна» мають бути такої висоти, щоб жодна частина мішені не була видима до того моменту, коли вона досягне «вікна». Краї позначають кольором, що відрізняється від кольору мішені;

3) мішені для стрільби на 50 м розміщують на візку або на пристрої для пересування мішені, що сконструйовані так, щоб дві мішені могли б бути видимі по черзі (одна під час руху ліворуч, інша – праворуч). Візок може переміщатися по рейках за допомогою тросу або іншої аналогічної системи, його має

приводити в рух механізм із точним регулюванням швидкості. Мішені для стрільби на 10 м не змінюються для пробігу ліворуч і праворуч;

4) місце для стрільби має бути влаштоване так, щоб глядачі бачили спортсмена. Це місце має бути захищене від дощу. Спортсмен також має бути захищений від сонця і вітру, якщо це не заважає глядачам спостерігати за ним;

5) стрілецьке місце має бути щонайменше 1 м завширшки і вирівняне відповідно до центральної лінії, перпендикулярної до лінії пробігу мішені. Місце для холостої стрільби має бути ліворуч від стрілецького місця. Стрілецьке місце з обох сторін відгороджують перегородками так, щоб спортсменові не заважало тренування вхолосту та інші сторонні чинники. Перегородка між стрілецьким місцем і місцем для холостого тренування має бути такої довжини, щоб спортсмен, який тренується вхолосту, міг бачити положення «Готовий» (підпункт 1 пункту 1 глави 7 розділу 4 цих Правил) спортсмена, який виконує залікову стрільбу, спостерігаючи за рухом ствола його гвинтівки;

6) перед спортсменом має бути бар'єр або стіл заввишки 0,70–1 м;

7) позаду спортсмена має бути місце для судді вогневого рубежу. Секторний суддя повинен перебувати позаду або поруч зі стрілецьким місцем;

8) час пробігів:

повільний рух – 5,0 с (+0,2 с / –0,0 с);

швидкий рух – 2,5 с (+0,1 с / –0,0 с).

Бажано, щоб хронометраж проводили з використанням електронного таймера, який має починати і закінчувати роботу від вимикачів, установлених на рейках. Якщо це неможливо, то хронометраж можуть проводити три різні особи за допомогою трьох секундомірів. За їхніми показами обчислюють середній час. Якщо час пробігу менший чи більший за передбачений Правилами, то технічний персонал або члени журі повинні виставити час, що відповідає вимогам часу пробігу. Якщо таймер вбудований у контролер запуску, то журі має провести хронометраж і після цього його опечатати;

9) час пробігу має відображатися на дисплеї для того, щоб судді та спортсмен могли його бачити постійно. Будь-яке його відхилення має бути негайно скориговано.

16. Тири для стрільби по рухомій мішені:

1) «вікно» пробігу мішені для стрільби по рухомій мішені визначають за формулою:

$$B = A \times (D - C) / D,$$

де А – видима ділянка пробігу мішені;

В – «вікно» між видимими кутами стіни;

С – дистанція від мішені до видимого кута стіни;

D – дистанція стрільби.

Схему графічної ілюстрації цих параметрів наведено в додатку 2 до цих Правил;

2) спеціальні вимоги до тирів для стрільби по рухомих мішенях на 50 м:

має бути вертикальна стіна по обидва боки «вікна» для захисту обслуговувального персоналу і суддів комісії визначення результатів (далі – КВР);

за «вікном» має бути насип. Перед «вікном» має бути низька захисна стіна, що закриває деталі механізму мішені;

видима ділянка пробігу мішені має бути 10 м (+0,05 м / –0,00 м), якщо дивитися зі стрілецького місця. Під час вимірювання «вікна» необхідно враховувати, що відстань між видимим кутом захисної стіни і мішенню дещо збільшує відстань, на якій можна бачити мішень;

не дозволено використання вітрових прапорців.

3) спеціальні вимоги до тирів для стрільби по рухомих мішенях на 10 м:

якщо заміну мішені та визначення вартості пробоїни проводять за мішеневою установкою, то має бути достатній захист для суддів КВР і обслуговувального персоналу. Заміну мішені та визначення вартості пробоїни мають виконувати під наглядом члена журі;

за «вікном» має бути кулевловлювач, у який мають потрапляти кульки і який не допускає можливості рикошету. Попереду мішеневої установки закріплюють щит для захисту деталей її механізму від пошкоджень;

розмір видимої ділянки пробігу мішені 2 м (+0,01 м / -0,00 м), якщо дивитися зі стрілецького місця. Під час вимірювання «вікна» необхідно враховувати, що відстань між видимим краєм захисного щита і мішенню дещо збільшує відстань, на якій можна бачити мішень;

для заощадження часу можуть бути обладнані два стрілецьких місця, які використовують по черзі. У цьому разі на обидвох стрілецьких місцях мають бути дотримані всі вимоги;

у разі використання ЕМУ обладнання для вимірювання часу має бути встановлено з допуском плюс 0,1 с. Це дає змогу врахувати більш ранню появу точки прицілювання на мішені ЕМУ

5. Вимірювальні пристрої та інструменти

1. Організаційний комітет має надати повний комплект вимірювальних пристроїв та інструментів для перевірки зброї, спорядження та екіпірування під час змагання.

2. Технічний делегат або старший суддя контролю зброї та екіпірування зобов'язані перевірити і затвердити всі інструменти та пристрої до початку змагання.

3. Пристрої для вимірювання товщини, жорсткості та гнучкості одягу спортсменів мають бути виготовлені відповідно до цього пункту і бути затверджені ФСУ:

1) пристрій для вимірювання товщини (додаток 3).

Пристрій для вимірювання товщини одягу і взуття повинен мати ціну поділки одна десята міліметра (0,1 мм).

Пристрій повинен мати два круглих плоских диски з поверхнею, зверненою одна до одної, кожен діаметром 30 мм.

Вимірювання мають проводити з використанням ваги 5 кг;

2) пристрій для вимірювання жорсткості (додаток 3).

Пристрій, що використовують для вимірювання жорсткості одягу, повинен мати ціну поділки одна десята міліметра (0,1 мм) і мати такі параметри:

діаметр циліндра – 60 мм;

вага тягара – 1000 г (включно з ручкою і вимірювальною пластиною);

діаметр вимірювальної пластини – 20 мм;

цифровий дисплей з точністю 0,1 мм;

заокруглення країв вимірювальної пластини і вимірювального циліндра має радіус не більше ніж 0,5 мм.

Вимірювання жорсткості проводять так, щоб виріб / матеріал був у плоскому положенні без розтягування на вимірювальному циліндрі, а вимірювальний тягар впливав на вимірювальну пластину, яка тисне на виріб / матеріал, що перебуває на вимірювальному циліндрі;

3) пристрій для вимірювання гнучкості підошви черевиків (додаток 3) має забезпечувати точне вимірювання вигину підошви в градусах під дією точно заданого моменту сили (Нм).

6. Проведення змагань

1. Проведення змагань здійснюють відповідно до цих Правил:

1) попередній календар змагання організація, що його проводить, публікує за 20 днів до початку змагання;

2) календар змагання публікують після закінчення роботи мандатної комісії. Календар і списки змін мають містити: дату і час початку вправ, кількість і час початку змін, час фіналів, інформацію про нагородження, дату і час офіційних та/або неофіційних тренувань;

3) організаційний комітет має право обмежити кількість, вік і склад учасників, вказавши обмеження в Регламенті;

4) організаційний комітет і технічний делегат можуть встановити у регламенті змагання максимальну кількість учасників (відповідно до пропускну здатності тирів) для кожного виду стрільби. Останні заявки, у яких кількість

спортсменів перевищує максимальну кількість учасників у вправі, мають бути поставлені на лист очікування. Вони можуть бути допущені у випадку появи вільних місць після закінчення часу для подання заявок.

2. Технічну нараду з представниками команд проводить головний суддя, головний секретар змагання та технічний делегат (представник федерації) після закінчення роботи мандатної комісії для інформування про деталі змагання і зміни в розкладі.

3. Тренування:

1) офіційне тренування. На змаганнях має бути запланований день для офіційних тренувань. Його зазначають у розкладі змагання у день приїзду;

2) передстартове тренування. Передстартове тренування організують за можливості для кожної вправи програми змагання за день до відбору або кваліфікації в цій вправі. У такому разі кожному спортсменові за день до змагань у конкретній вправі має бути надано можливість потренуватися на своєму стрілецькому місці щонайменше 40 хв на зміну (30 хв у вправі з швидкострільного пістолета, 15 хв у вправах по рухомій мішені). Якщо змагання у вправах змішаних команд заплановане після відповідних індивідуальних змагань, передстартове тренування можуть проводити у разі наявності вільного часу в розкладі програми змагання. Як виняток, за рішенням головної суддівської колегії та за погодження з технічним делегатом, передстартове тренування може бути скасовано;

3) неофіційне тренування. Крім офіційних та передстартових тренувань, спортсменам можуть додатково надавати неофіційні тренування, якщо для цього є умови на стрільбищі;

4) заборонено використовувати електронні пристрої для тренувань чи відстеження під час передстартового тренування чи виконання вправи (етапи вибування, кваліфікації та фіналу). Ця заборона не стосується офіційного або неофіційного тренування.

4. Заявки та підтвердження заявки:

1) попередні заявки надсилають в організацію, що проводить змагання, за 5 (у випадку міжнародного змагання за 30) і більше днів до його початку;

2) остаточні заявки подають у мандатну комісію в дні її роботи.

5. Список змін:

1) для вправ зі стрільби з гвинтівки та пістолета список змін (із зазначенням щитів по змінах) має бути опублікований і поширений до передстартового тренування;

2) спортсмена, який бере участь у командній вправі, може замінити інший заявлений спортсмен не пізніше ніж за одну годину до старту вправи. Ця вимога також стосується змагань, що складаються з декількох частин або які проводять упродовж декількох днів.

6. Принципи розподілу стрілецьких місць у стрільбі з гвинтівки та пістолета:

1) спортсменів розподіляють по стрілецьких місцях і змінах у випадковому порядку, якщо інший розподіл по змінах не встановлено головною суддівською колегією змагання. Розподіл має відбуватися під наглядом технічного делегата (головного судді змагання) за спеціальною комп'ютерною програмою або за результатами жеребкування з урахуванням рейтингу;

2) розподіл спортсменів по стрілецьких місцях у фінальному етапі вправи виконують у випадковому порядку;

3) під час розподілу стрілецьких місць технічний делегат має брати до уваги особливості тиру;

4) усі спортсмени і команди повинні стріляти за максимально можливих рівних умов;

5) спортсмени однієї команди не мають бути розташовані на сусідніх стрілецьких місцях;

6) спортсмени однієї команди мають бути, за можливості, максимально рівномірно розподілені по змінах;

7) якщо у вправах зі стрільби з гвинтівки або пістолета в тирі не вистачає стрілецьких місць для всіх заявлених учасників, то спортсмени за результатами жеребкування мають бути розподілені на дві або більше змін;

8) якщо командні змагання проводять більше ніж в одну зміну, то члени команди, за можливості, мають бути рівномірно розподілені по змінах;

9) якщо вправа з гвинтівки триває більше ніж один день, то всі спортсмени мають виконати однакову кількість пострілів з однакового положення або кількох положень у кожен день;

10) якщо вправа зі стрільби з пістолета ділиться на дві половини або на два дні, то всі спортсмени повинні закінчити першу половину до початку другої половини або дня. Усі спортсмени повинні виконати однакову кількість серій у кожен із днів, якщо вправа триває два дні;

11) вправи з етапом відбору (зокрема у відкритих тирах 50 м і 300 м).

Якщо кількість спортсменів перевищує місткість тиру, то може бути проведений етап відбору:

на етапі відбору всю вправу виконують повністю;

стартові списки складають у результаті жеребкування;

етап відбору проводять за день до того, як буде проведено кваліфікаційний етап;

насамперед на міжнародних змаганнях кількість відібраних спортсменів з тих, які посіли кращі місця в кожній зміні, може бути пропорційна кількості спортсменів, які стартували в цих змінах. Кількість відібраних спортсменів має бути оголошено якомога швидше;

формула для вказаного вище відбору: кількість придатних стрілецьких місць у тирі ділять на загальну кількість спортсменів у стартовому протоколі, множать на кількість спортсменів у стартовому протоколі в кожній зміні, у результаті отримують кількість спортсменів, відібраних у кваліфікаційний раунд з кожної змін. Наприклад, коли є 60 стрілецьких місць і 101 спортсмен, тоді якщо у першій зміні 54 спортсмени – $60:101 \times 54 = 32,08$, у кваліфікацію проходять

32 спортсмени, і з другої зміни, у якій 47 спортсменів – $60:101 \times 47 = 27,92$, у кваліфікацію проходять 28 спортсменів;

коли зі стадією відбору поєднують командне змагання, члени команди мають бути, за можливості, рівномірно розподілені по відбіркових змінах. Результати для обрахунку командного змагання беруть із цих змін;

у разі нестачі стрілецьких місць для розподілу двох спортсменів із кожної команди в першу зміну і спортсмена з кожної команди, який залишився, у другу зміну, то може бути організовано три зміни, по одному спортсменові з кожної команди в зміні;

спортсмен, якого не відібрано у кваліфікаційний етап, не може надалі брати участі у цій вправі;

якщо у відборі є однакові результати у разі визначення останнього місця для відбору до кваліфікації, то такі місця розподіляють згідно з процедурою для розподілу місць з однаковим результатом;

якщо етап відбору не було внесено до розкладу змагання, а заплановано кілька змін, то секретаріат, якщо є змога, розподіляє спортсменів однієї команди у різні зміни з урахуванням рішення її керівника;

якщо у вправі МГ-5 є лише одна зміна – це вважається кваліфікаційним етапом, а 8 найкращих спортсменів пройдуть до фінального етапу;

11) складання розкладу та розподіл стрілецьких місць у вправі МП-8:

другу половину вправи, що складається з 30 пострілів, починають лише тоді, коли всі спортсмени завершать першу половину з 30 пострілів. Якщо спортсменів недостатньо для заповнення всіх змін, то розподіл стрілецьких місць відбувається так, щоб незайняті установки були б в останніх змінах першої та другої половин;

для другої половини вправи розподіл стрілецьких місць (по змінах) має бути проведений згідно з результатами і місцями, які спортсмени посіли в першій половині з 30 пострілів. У першій зміні мають стріляти спортсмени, що показали нижчий результат. Стрілецькі місця в кожній зміні розподіляють у результаті жеребкування;

12) складання розкладу та розподіл стрілецьких місць у вправі МП-5:

цю вправу можна виконувати за один або два дні. Якщо можливо, вправу проводять за два дні, тоді швидкісну половину вправи та фінал проводять другого дня. Якщо вправу проводять за два дні, то за день до виконання вправи можна провести передстартове тренування для повільної половини вправи. Після виконання повільної половини вправи, того ж дня може бути проведене друге передстартове тренування для швидкісної половини вправи;

13) розподіл стрілецьких місць у правилах жеребкування для стрільби по рухомій мішені. Якщо вправу проводять упродовж одного дня, порядок стрільби для другої половини має залишитися таким самим, як і порядок стрільби в першій половині, але якщо вправу виконують два дні, то спортсмен, який посів останнє місце в перший день, другого дня стріляє першим.

7. Одяг та екіпірування для змагань

1. МФСС встановлює спеціальні вимоги до одягу, зброї та екіпірування, що використовують на чемпіонатах і офіційних змаганнях ФСУ. Спеціальні стандарти встановлено до процедур перевірки зброї та екіпірування для перевірки дотримання принципів чесного і рівного змагання, де жоден спортсмен не має несправедливої переваги над іншими спортсменами.

2. Спортсмени відповідальні за те, що всі елементи зброї, екіпірування та одягу, які вони використовують на змаганнях, відповідають цим Правилам.

3. Уся зброя та спорядження (у тому числі екіпірування) спортсмена – це об'єкти, які перевіряють судді з перевірки зброї та спорядження, яких призначає організаційний комітет, а також відповідні члени журі змагання.

4. Вимоги до одягу та екіпірування:

1) вимоги щодо спеціального спорядження конкретного виду стрільби викладено у відповідних розділах цих Правил;

2) використання будь-яких спеціальних пристроїв, засобів або одягу, зокрема використання кінезію, медичного або іншого виду «тейпінгу» (обмотування), що знерухомлюють чи надмірно знижують рух ніг, тіла або рук

спортсмена, заборонено стрільцям із гвинтівки, пістолета і стрільцям по рухомій мішені, щоб рівень виступу спортсменів не був поліпшений штучно;

3) під час змагань і тренувань заборонено користуватися радіоприймачами або будь-якими аналогічними засобами, що видають звук, а також телекомунікаційними пристроями в змагальній зоні, окрім випадків користування ними офіційних осіб змагань;

4) спортсмени не можуть користуватися на вогневому рубежі мобільними телефонами та іншими ручними комунікаційними пристроями (наприклад, планшетами), електронними пристроями та пристроями, що надягають на руку (наприклад, смартгодинником).

5. Спортсмени, тренери та офіційні особи відповідальні за появу в тирі в одязі, що відповідає суспільним спортивним заходам. Одяг на спортсменах і офіційних особах має бути відповідним до дрескоду. Вимоги до дрескоду подано в главі 20 цього розділу цих Правил.

6. Перевірка зброї та екіпірування:

1) організаційний комітет зобов'язаний виділити місце для перевірки зброї та спорядження / екіпірування. Перевірка зброї та спорядження / екіпірування має бути доступна для всіх спортсменів, щоб перевірити зброю і спорядження до змагань. Для гарантування відповідності Правилам бригада суддів з перевірки зброї та спорядження повинна проводити вибіркові перевірки після змагань (пункт 9 цієї глави цього розділу цих Правил);

2) порядок проведення перевірки зброї та спорядження / екіпірування:

організаційний комітет зобов'язаний повідомити представників команд і спортсменів, про те де та коли вони можуть перевірити свою зброю та спорядження / екіпірування до або під час змагань;

перевірка зброї та спорядження / екіпірування має бути доступна для добровільного перевіряння спортсменами з першого і до останнього дня змагань зі стрільби з пістолета, гвинтівки та по рухомій мішені;

перевірне обладнання калібрування використовують для тестування вимірювальних пристроїв (глави 5 цього розділу цих Правил) кожного дня перед

перевіркою зброї та спорядження / екіпірування спортсменів, а також під час ухвалення рішення про дискваліфікацію, під час післязмагальної перевірки;

спортсменам рекомендовано приносити для перевірки будь-яку частину спорядження / екіпірування і зброю суддям з перевірки зброї та спорядження, якщо вони не впевнені, що пройдуть післязмагальну перевірку;

судді з перевірки зброї та спорядження зобов'язані реєструвати зброю, стрілецькі куртки і штани, які вони перевіряють, вказуючи ім'я спортсмена, модель (виробника), серійний номер і калібр кожної перевіреної зброї у картці контролю спорядження, за її наявності;

спортсмен відповідальний за те, що будь-який балон із повітрям або CO₂ має термін придатності, що не минув (максимум десять років), це перевіряють судді з перевірки зброї та спорядження, після цього спортсмен може отримати допуск на їх використання;

жоден предмет одягу не може бути представлений для контролю більше трьох разів. Якщо предмет не пройде втретє, його не можна використовувати у змаганні, бо це призведе до дискваліфікації спортсмена.

7. Стартові номери і речі, якими користуються спортсмени за рішенням головної суддівської колегії:

1) усі спортсмени можуть бути забезпечені стартовими номерами, що носять на спині поверх одягу вище від талії під час тренувань та змагань. Стартові номери мають відображати присвоєний на цих змаганнях номер спортсмена, прізвище, ініціали та регіон (його скорочену назву). Літери в іменах мають бути якнайбільшими, літери або цифри не можуть бути меншими ніж 20 мм;

2) усі спортсмени повинні носити стартові номери на спині, вище від талії, під час усіх етапів змагання. Якщо стартовий номер є, але спортсмен його не надів, то він не може брати участі в змаганні. Для проведення фінального етапу спортсменам можуть бути видані нові стартові номери;

3) усі спортсмени зобов'язані дотримуватися Правил МФСС щодо емблем, спонсорства, реклами і рекламного маркування на одягу.

8. Затемнення. Тільки один затемнювач, що закриває поле зору ока, яке не бере участі в прицілюванні, завширшки не більше ніж 30 мм дозволений для всіх спортсменів.

9. Післязмагальна перевірка:

1) таку перевірку повинні проводити після змагань відбору і кваліфікації та під час збору спортсменів перед фіналом. Судді з перевірки зброї та спорядження відповідальні за проведення всіх післязмагальних перевірок. Перевірку одягу і «тейпінгу» (обмотування та пластирів) проводять судді тієї самої статі, що і спортсмен. Якщо спортсмен не пройшов післязмагальну перевірку у вказаних нижче випадках, то його дискваліфікують в таких видах стрільби:

із гвинтівки – вимоги до стрілецького одягу, спіднього одягу, «тейпінгу» і вимоги до гвинтівки (вимір натягу спуску, якщо це передбачено в Правилах);

із пістолета – взуття, «тейпінг», вимір натягу спуску, розміри пістолета і рукоятки, перевірки швидкості патронів і зважування куль, де цього вимагають Правила (глава 4 розділу III цих Правил);

по рухомій мішені – вага гвинтівки, кратність прицілу (на 10 м), вимір натягу спуску (на 50 м), згідно з главою 4 розділу IV цих Правил, і маркувальні стрічки;

усі види стрільби – неприбуття на післязмагальну перевірку після отримання запрошення;

2) якщо спортсмен не пройшов післязмагальну перевірку, старший суддя з перевірки зброї та спорядження або один із членів журі змагань зобов'язані підтвердити, що перевірку проведено правильно і що спортсмена дискваліфіковано;

3) апеляцію на дискваліфікацію в результаті післязмагальної перевірки може бути подано в апеляційне журі. Апеляційне журі повинно ухвалити рішення щодо правильності проведення перевірки, але воно має право не повторювати перевірку. Апеляційне журі може скасувати дискваліфікацію лише у разі виявлення факту неправильного проведення перевірки;

4) адресну перевірку (вибір спортсменів за не випадковим принципом) може бути проведено, коли у журі є надійні докази того, що спортсмен вніс зміни або намагався внести зміни в свою зброю, одяг чи спорядження.

8. Функціональні обов'язки журі змагання

1. Журі, яке призначив організаційний комітет, відповідальне за консультування, допомогу та нагляд за проведенням змагання. У разі якщо членів журі не призначено, їхні обов'язки мають виконувати заступники головного судді та старші судді за напрямками роботи.

Журі наглядає за проведенням вправ з кожної виду стрільби (гвинтівка, пістолет, рухома мішень).

Журі з контролю зброї та спорядження наглядає за перевіркою зброї, спорядження та екіпірування спортсменів.

Судді вогневого рубежу повинні співпрацювати з журі щодо їхнього консультування та нагляду. Під час співпраці суддів та журі має бути досягнуто проведення тренувань та змагань відповідно до цих Правил, упевненість у тому, що ці Правила в період змагання застосовані чесно.

2. Усі представники журі під час виконання своїх обов'язків повинні бути одягнені у спеціальну уніформу (наприклад, червоні жилети для суддів міжнародної категорії чи національної категорії). Рекомендовано, щоб усі судді вогневого рубежу під час виконання своїх обов'язків були одягнені в уніформу (наприклад, зелені жилети). Рекомендовано, щоб усі судді лінії мішеней та інший персонал, який для виконання своїх обов'язків перебуває на вогневому рубежі, були одягнені в уніформу з флуоресцентними елементами або носили добре помітні стрічки на рукавах.

3. Перед початком змагання журі повинне перевірити тири, обладнання на відповідність до цих Правил та персонал щодо знання цих Правил.

4. Представники журі повинні постійно спостерігати за стрілецькими місцями та спорядженням спортсменів.

5. Представники журі мають право перевіряти зброю, спорядження спортсменів, стрілецькі місця та інше будь-коли упродовж тренувань чи змагання.

6. Під час змагань представникам журі заборонено підходити до спортсмена під час виконання ним пострілу (серії у швидкострільному пістолеті), за винятком ситуації, коли є загроза безпеці, і в цьому разі має бути вжито термінових заходів (припинення виконання пострілу, спрямування зброї у безпечний напрямок тощо).

7. Більшість представників журі повинні постійно перебувати на вогневому рубежі для того, щоб за потреби можна було негайно зібратися та ухвалити рішення.

8. Представники журі мають право особисто ухвалювати рішення під час змагання, але повинні радитися з іншими представниками журі та суддями, коли виникають сумніви. Якщо представник команди або спортсмен не згодні з індивідуальним рішенням представника журі, вони можуть подати письмовий протест із проханням ухвалити рішення більшістю журі.

9. Представники журі повинні бути обережні в ухваленні рішень, що стосуються національної, расової, релігійної, етнічної або культурної належності спортсменів.

10. Журі повинно розглядати будь-які протести, що надходять відповідно до цих Правил. Після консультацій з суддями журі повинно ухвалити рішення по кожному протесту.

11. Журі повинно розв'язувати усі питання, що виникають під час змагання, але не описані в цих Правилах. Такі рішення мають відповідати меті та духу цих Правил. Кожне таке рішення повинно бути включено у звіт після закінчення змагань.

12. Спортсменам та представникам команд заборонено входити до журі. Члени журі під час змагання не можуть надавати спортсменам будь-якої допомоги (консультаційної, тренувати під час змагання та ін.), що не передбачено в цих Правилах.

13. У вправах на 25 м, де використовують паперові мішені, представник журі повинен бути присутнім у кожному секторі та супроводжувати суддів лінії мішеней.

Представник журі повинен контролювати правильність визначення результатів, кількість пострілів, близькість пробоїн до габаритних кіл тощо. Спірні ситуації мають бути розв'язані перед оголошенням результатів.

Рішення стосовно спірних ситуацій мають ухвалити одночасно два представники журі та суддя лінії мішеней. Один представник журі повинен діяти як керівник та застосувати калібр за потреби.

Представник журі повинен впевнитися, що всі результати записано правильно, а також рішення, які ухвалило журі, занесено до карток.

Представник журі повинен гарантувати, що мішені не заклеєні та пробоїни не позначені кольоровими фішками до розв'язання спірної ситуації та визначення вартості пробоїн.

9. Суддівська колегія

1. Суддівську колегію затверджує Федерація стрільби України або організація, яка проводить змагання.

2. Склад суддівської колегії змагань всеукраїнського, обласного, відомчого масштабу і прирівняних до них:

головний суддя;

головний секретар (він же заступник головного судді);

перший заступник головного судді;

заступники головного судді за видами зброї (дистанціями стрільби);

заступник головного судді з кадрів;

заступник головного судді з медицини;

заступник головного секретаря;

старший секретар з протоколів результатів;

секретар з нагородження;

секретарі;
 старший суддя та судді електронного обладнання;
 старші судді та судді (секторні) вогневого рубежу;
 контролери;
 старші судді та судді (секторні) лінії мішеней;
 показувачі;
 старші судді та судді комісій з визначення результатів (далі – КВР) стрільби;
 старший суддя та суддя при учасниках;
 старший суддя та судді зі зброї (також спорядження й екіпірування);
 старший суддя та судді-інформатори (зокрема, диктор);
 комендант.

На змаганнях із невеликою кількістю учасників і малою кількістю вправ, що виконують, обов'язки заступника головного судді з видів стрільби можуть виконувати старші судді вогневого рубежу і в складі суддівської колегії може бути тільки старший суддя при учасниках (без судді при учасниках).

Змагання колективів фізичної культури може проводити суддівська колегія, до складу якої входять:

головний суддя, що виконує обов'язки судді вогневого рубежу і судді зі зброї;

суддя лінії мішеней, що виконує обов'язки судді КВР;

секретар, що виконує обов'язки судді-інформатора.

3. Керує змаганнями головна суддівська колегія, до складу якої входять:

представник організації, яка проводить змагання;

головний суддя та його заступники;

головний секретар, його заступник і старші судді.

Для остаточного розв'язання спірних питань на змаганнях призначають апеляційне журі в складі представника організації, що проводить змагання, головного судді (або його першого заступника) і головного секретаря.

4. Суддівська колегія проводить змагання керуючись цими Правилами та Регламентом, визначає технічні результати стрільби, розподіл місць між

учасниками і командами, організовує нагородження переможців та призерів, випускає протоколи результатів, оформляє звіт про проведення змагань та іншу звітну документацію.

5. Рішення суддівської колегії та апеляційного журі є остаточними, їх може переглянути організація, що призначає суддівську колегію, або вища спортивна організація тільки в тому разі, якщо суддівська колегія порушила ці Правила або Регламент.

6. Робота членів суддівської колегії повинна відповідати таким принципам: створення спортсменам умов відповідно до цих Правил для досягнення високих спортивних результатів;

безпристрасне та справедливе розв'язання спірних питань;

сумлінне виконання своїх обов'язків.

7. Спортсменам, керівникам команд і тренерам заборонено втручатися в дії суддів або вступати з ними в суперечки.

8. Судді зобов'язані запобігати всім випадкам порушення правил змагань, а особливо правил безпеки.

9. Судді не мають права допомагати спортсменові або давати поради під час виконання вправи.

10. Судді під час виконання своїх обов'язків повинні носити відповідний одяг, нарукавну пов'язку або знак, що вказує на їхнє суддівство, а також значок суддівської категорії, за наявності.

11. Керівники команд, тренери та спортсмени не можуть виконувати обов'язки суддів на тих змаганнях, у яких беруть участь (їм може бути доручено тільки обов'язки показувачів).

12. Права та обов'язки членів суддівської колегії:

1) головний суддя є керівником змагання і забезпечує його проведення відповідно до цих Правил і Регламенту змагання. Він зобов'язаний:

до початку змагання спільно з комендантом та представником організації, що проводить змагання, перевірити стан і обладнання стрільбища (тирів) та його

відповідність вимогам цих Правил, місця розміщення учасників та суддів, місця зберігання зброї та боєприпасів;

призначити мандатну комісію у складі двох-трьох суддів, секретаря та заступника головного судді з медицини для приймання іменних заявок на участь, рапортів про проведення інструктажу стосовно дотримання правил безпеки та анкет спортсменів і тренерів, а також для перевірки документів учасників відповідно до вимог Регламенту змагання і видання їм стартових номерів, за наявності;

провести семінар для суддів до початку змагання, ознайомити суддів із Регламентом;

провести організаційну нараду головної суддівської колегії та керівників команд;

установити порядок урочистого відкриття, закриття змагання, нагородження переможців та призерів;

під час змагання забезпечити загальне керівництво роботою суддівської колегії;

винести на розгляд суддівської колегії та журі подані протести;

на підсумковій нараді суддівської колегії оголосити суддям оцінки їхньої роботи;

у триденний термін після закінчення змагання подати звіт в організацію, що проводила це змагання;

Головний суддя має право:

відмінити або перенести змагання за узгодженням з організацією, що його проводить (якщо з якихось причин його неможливо провести згідно з цими Правилами, Регламентом або у встановлені терміни);

у разі потреби провести перестановки в календарі змагання;

усунути від роботи суддів, які не справляються зі своїми обов'язками;

відмінити рішення судді, що суперечить вимогам цих Правил і Регламенту змагання.

За відсутності головного судді його обов'язки виконує і його правами користується перший заступник головного судді;

2) головний секретар, заступник головного секретаря, старший суддя з протоколів результатів, секретар із нагородження, секретарі, судді електронного обладнання.

Головний секретар відповідає за організацію роботи секретаріату і зв'язок секретаріату з бригадами суддів, які працюють на доручених їм ділянках. Він зобов'язаний:

розподілити роботу серед членів секретаріату і провести відповідний інструктаж;

забезпечити отримання секретаріатом від організації, що проводить змагання, мішеней, бланків документації, стартових номерів, медалей, жетонів, грамот, призів, засобів друку, канцелярського та іншого приладдя, необхідного для проведення змагання;

призначити свого представника в мандатну комісію;

спільно із заступником головного секретаря прийняти від мандатної комісії і керівників команд іменні та технічні заявки на окремі види вправ, а також інші документи мандатної комісії (анкети, рапорти про проведення інструктажу стосовно дотримання правил безпеки тощо);

зважаючи на загальний календар змагання і подані заявки, встановити початок тренувальних і залікових стрільб, початок фінальних стартів, час відкриття і закриття змагання, час нагородження, нарад тощо;

забезпечити проведення жеребкування щодо кожної вправи, складання списків змін та інформування про них учасників;

передати старшим суддям КВР мішені та разом із ними перевірити прилади для визначення вартості пробіи, склавши акти про те, чи вони відповідають вимогам;

керувати особисто або через свого заступника роботою старшого судді-інформатора;

щоденно особисто підбивати підсумки командної боротьби і під час змагання забезпечувати необхідною інформацією представників медіа;

забезпечити оформлення протоколів результатів стрільби, засідання суддівської колегії, матеріалів щодо протестів, актів встановлення рекордів та інших документів і подати їх для затвердження головній суддівській колегії;

забезпечити підготовку дипломів, грамот, медалей, жетонів і призів для нагородження;

оголосити підсумки спортивного змагання і технічні результати переможців та призерів в особистій та командній першості під час церемонії нагородження і закриття змагань;

надати заступникові головного судді з кадрів довідку про роботу членів секретаріату;

підготувати звіт суддівської колегії за підсумками змагання;

надати в триденний термін після закінчення змагання організації, що його проводила, документи, які затвердила суддівська колегія, а також технічну документацію та отримане майно.

За відсутності головного секретаря його обов'язки виконує заступник головного секретаря;

3) заступник головного секретаря підпорядковується головному секретареві та є його помічником в організації поточної роботи секретаріату. Він зобов'язаний:

брати участь у прийманні іменних і технічних заявок на вправи, анкет учасників і рапортів стосовно проведення інструктажу та дотримання правил безпеки;

спільно з головним секретарем або за його дорученням провести жеребкування на кожну вправу, скласти списки змін і довести їх до відома учасників, старшого судді зі зброї, старшого судді-інформатора, старшого судді вогневого рубежу та представників медіа;

негайно інформувати про зміни у разі перезаявок у списках змін учасників та суддів;

підготувати і оформити необхідні матеріали до звіту суддівської колегії за дорученням головного секретаря;

забезпечити керування роботою безпосередньо підлеглих йому секретарів;
за відсутності головного секретаря виконати його обов'язки;

4) старший секретар із протоколів результатів підпорядковується головному секретареві або його заступникові та відповідає за випуск протоколів результатів змагань, керуючи роботою підлеглих йому секретарів та операторів. Він зобов'язаний:

розподілити роботу серед своїх співробітників;

забезпечити підготовку особистих карток спортсменів (і введення відповідних даних у пам'ять комп'ютера), керуючись анкетами учасників, матеріалами мандатної комісії, загальними і технічними заявками;

підготувати картки результатів стрільби для передавання комісії з визначення результатів стрільби напередодні виконання кожної вправи;

прийняти від старшого судді зі зброї екземпляри списків змін із зазначенням систем та заводських номерів зброї, а також марок і номерів партій патронів (кульок, що використовують спортсмени);

приймати від старших суддів КВР заповнені картки результатів стрільби, а після їх оброблення і розшифрування провести звірку правильності визначення технічних результатів, особистих та командних місць і нарахування балів із даними протоколів (демонстраційних таблиць);

забезпечити випуск (роздрукування) протоколів результатів стрільби (або протоколів, складених за допомогою комп'ютера), під час підготовки яких використовують картки КВР, нормативні документи та інші матеріали;

перевірити віддруковані протоколи і підписати їх у відповідних суддів;

керувати тиражуванням протоколів результатів та інших документів;

подати головному секретареві довідку про роботу секретарів своєї групи;

передати головному секретареві або його заступникові екземпляри всіх протоколів результатів, відпрацьовані особисті картки спортсменів, картки результатів стрільб та інші документи;

5) секретар із нагородження відповідає за підготовку нагородження учасників змагання, підпорядковується головному секретареві або його заступникові. Він зобов'язаний:

отримати в головного секретаря бланки дипломів та грамот, медалі, жетони, вимпели, призи тощо;

скласти і узгодити з головним секретарем тексти дипломів та грамот;

підготувати до церемонії нагородження дипломи та грамоти для переможців змагання в особистій, командній та загальнокомандній першостях, а також підготувати для вручення медалі, жетони, призи, вимпели;

підготувати дипломи та медалі для нагородження тренерів за потреби;

підготувати грамоти для нагородження суддів за списком, який затвердив головний суддя, а також грамоти для нагородження колективів-організацій, які сприяли успішному проведенню змагання;

скласти та передати головному секретареві змагання список переможців і призерів (із технічними результатами та іншими даними), необхідний йому під час церемонії нагородження;

узяти участь у підготовці та проведенні нагородження;

6) секретарі та судді електронного обладнання працюють під керівництвом тих осіб, яким вони підпорядковані, тобто заступника головного секретаря або старшого секретаря із протоколів результатів, та відповідають за роботу на доручених їм ділянках;

7) заступники головного судді з видів зброї очолюють бригади суддів, які проводять змагання зі стрільби з певного виду зброї або на певну дистанцію, і підпорядковані головному судді та його першому заступникові. Вони зобов'язані:

організувати разом зі старшими суддями вогневого рубежу та лінії мішеней шифрування мішеней і подальшу перевірку шифрування з суддями КВР;

перевірити готовність тирю до виконання майбутньої справи спільно з комендантом та старшими суддями вогневого рубежу та лінії мішеней;

своєчасно проінструктувати бригади суддів, які проводять певний вид стрільби;

призначити чергових суддів для проведення тренувальних (пристрілочних) стрільб;

контролювати роботу суддів на дільницях під час виконання вправи;

ухвалити рішення у разі виникнення спірних питань або передати їх на розгляд головній суддівській колегії або журі;

після закінчення вправи підсумувати роботу бригади суддів;

передати старшому судді з кадрів довідки про роботу суддів з певного виду стрільби;

8) старший суддя вогневого рубежу підпорядковується заступникові головного судді з виду зброї.

Старший суддя організовує роботу секторних суддів, контролерів та персоналу тиру, координує роботу суддів вогневого рубежу та лінії мішеней, відповідає за виконання учасниками правил змагань та правил безпеки на вогневому рубежі. Він зобов'язаний:

організувати та провести шифрування мішеней для майбутніх вправ спільно зі старшим суддею лінії мішеней і під керівництвом заступника головного судді з виду зброї;

перевірити готовність тиру до виконання вправи і за потреби подати разом із заступником головного судді з виду стрільби, старшим суддею лінії мішеней комендантові заявку на дообладнання тиру;

перед початком виконання вправи отримати в секретаріаті списки змін, картки КВР, бланки довідок із вогневого рубежу, довідки про роботу суддів, демонстраційних карток, карток контролерів і передати вказану документацію відповідним суддям;

провести інструктаж секторних суддів і контролерів, а перед початком виконання вправи звірити годинники суддів вогневого рубежу;

викликати учасників на вогневий рубіж;

подавати встановлені команди;

оголосити умови виконання вправи перед її початком;

оголосити спортсменам про залишок часу у разі стрільби по нерухомих мішенях за 5 хв та 10 хв до закінчення вправи;

у тих вправах, де час на виконання пострілу / серії визначається секундами, періодично перевіряти точність роботи мішеневих установок;

уточнювати спільно з секторним суддею вогневого рубежу та старшим суддею лінії мішеней кількість і вартість пострілів, які помилково виконали спортсмени в чужі мішені;

надавати спортсменам додатковий час та додаткові пробні постріли у випадках, визначених цими Правилами;

у випадках порушень цих Правил та правил безпеки ухвалювати рішення про накладання покарань або передавати ці питання через заступника головного судді на розгляд головної суддівської колегії або журі;

передавати старшому судді КВР інформацію про покарання (штрафи);

негайно розглядати подані протести й ухвалювати щодо них рішення або передавати через заступника головного судді в головну суддівську колегію або журі;

вносити в довідку з вогневого рубежу час початку та закінчення вправ (положень), випадки неприбуття та запізнь учасників, випадки порушень цих Правил та правил безпеки, покарання (штрафи), випадки поганої роботи обладнання тощо;

після закінчення вправи надавати головному секретареві довідку з вогневого рубежу та демонстраційні картки, а заступникові головного судді по кадрах – довідку про роботу секторних суддів вогневого рубежу та старшого судді лінії мішеней;

9) суддя вогневого рубежу (секторний, один на 5–10 стрілецьких місць у разі стрільби по нерухомих мішенях, один на дві установки у разі стрільби по мішенях, що з'являються, і один на одну установку у разі стрільби по рухомих мішенях) підпорядковується старшому судді вогневого рубежу та виконує його вказівки. Він зобов'язаний:

взяти участь у шифруванні мішеней під керівництвом старших суддів вогневого рубежу та лінії мішеней;

організувати роботу контролерів, забезпечивши їх бланками документації та канцелярським приладдям, а у разі стрільби по нерухомих мішенях – зоровими трубами, якщо стрільбу виконують без показувачів;

перевіряти за списками змін прізвища та стартові номери учасників;

перевірити готовність свого сектора до виконання вправи та доповідати про це старшому судді вогневого рубежу;

подавати встановлені команди;

контролювати виконання спортсменами цих Правил та правил безпеки;

самостійно прийняти рішення у разі виникнення затримок під час стрільби і у разі порушення цих Правил та повідомити про це старшого суддю вогневого рубежу;

з'ясовувати, хто зі спортсменів виконав постріл, який має ознаки промаху;

записувати в демонстраційну картку всі зауваження та рішення про порушення цих Правил, правил безпеки та накладання штрафів;

слідкувати за тим, щоб контролери правильно заповнювали демонстраційні картки;

перевірити зброю спортсмена, що закінчив виконання вправи, та переконатися в тому, що вона розряджена;

здавати старшому судді вогневого рубежу демонстраційні картки свого сектора після закінчення зміни;

10) контролер відповідає за точний облік пострілів спортсмена та правильне занесення їхньої вартості в демонстраційну картку. Він зобов'язаний:

перебувати поблизу спортсмена, але не заважати йому, спостерігати за його стрільбою під час виконання вправи;

реєструвати кожен постріл спортсмена, записувати вартість пробоїни в демонстраційну картку;

запрошувати негайно секторного суддю вогневого рубежу, якщо спортсмен порушив ці Правила (або на прохання спортсмена);

після закінчення стрільби підписати демонстраційну (або контрольну) картку, дати розписатися в ній спортсменові та здати її секторному судді вогневого рубежу;

11) старший суддя лінії мішеней підпорядковується старшому судді вогневого рубежу і відповідає за організацію роботи секторних суддів лінії мішеней та показувачів, за збереження отриманих ним у секретаріаті пробних та залікових мішеней. Він зобов'язаний:

до початку змагань перевірити стан бліндажа, мішеневих установок, екранів, засобів зв'язку, наявність фішок, указок і у разі потреби подати комендантові заявку на дообладнання;

отримати в секретаріаті необхідне для роботи канцелярське приладдя;

перевірити шифрування мішеней разом зі старшим суддею вогневого рубежу з участю секторних суддів лінії мішеней;

провести інструктаж секторних суддів і показувачів;

перевірити особисто, що люди та тварини відсутні за укриттям біля лінії мішеней та дати сигнал про готовність лінії мішеней (піднявши червоний прапорець, якщо цього вимагає обладнання тиру);

видати секторним суддям мішені (окремо на кожне положення, якщо конструкція мішеневих установок не дає змоги зарядити їх мішенями відразу на всю вправу) та забрати від них відстріляні мішені;

не допускати в бліндаж сторонніх осіб під час виконання вправи;

організувати своєчасну заміну, заклеєння і переклеєння мішеней та екранів відповідно до вимог цих Правил;

під час стрільби у разі виникнення несправностей мішеневого обладнання або у разі виявлення порушень цих Правил змагань вжити необхідних заходів для усунення цих несправностей чи порушень та доповісти про це старшому судді вогневого рубежу;

під час стрільби фіксувати промахи, здвоєні пробоїни, а також влучення, що належать спортсменам, які стріляли не по своїх мішенях, фіксувати пробоїни, що підлягають анулюванню та робити про це відповідні записи на мішенях;

у разі з'ясування спірного питання про кількість пострілів у мішені зробити на ній відповідний запис, затвердивши його (до зняття мішені зі щита) своїм підписом та підписом секторного судді;

регулярно серіями передавати до КВР відстріляні мішені, довідки про кількість зданих мішеней та зауваження тощо;

після закінчення вправи передати старшому судді вогневого рубежу (для подання заступникові головного судді з кадрів) довідку про роботу секторних суддів лінії мішеней;

12) суддя лінії мішеней (секторний, один на десять, п'ятнадцять щитів у разі стрільби по нерухомих мішенях, один на дві установки у разі стрільби по мішенях, що з'являються, та по два судді на одну установку у разі стрільби по рухомих мішенях) підпорядковується старшому судді лінії мішеней і відповідає за роботу показувачів / заклеювачів і за збереження отриманих ним мішеней. Він зобов'язаний:

брати участь у підготовці та шифруванні мішеней;

до початку вправи дати розпорядження і провести інструктаж показувачів (заклеювачів) та забезпечити їх усім необхідним для чіткої та швидкої роботи;

отримати мішені та перевірити наявність і правильність шифрування;

розкласти своєчасно комплекти мішеней на столиках свого сектора у разі стрільби з пневматичної зброї по нерухомих мішенях (якщо транспортування мішеней на лінію мішеней і назад на вогневий рубіж виконує сам спортсмен);

підготувати свій сектор до підймання мішеней і доповісти про готовність старшому судді лінії мішеней;

передати показувачам вказівки суддів вогневого рубежу;

за наявності в мішені здвоєної пробоїни, а також у разі неповної кількості влучень або якщо є зайві влучення запросити старшого суддю лінії мішеней та, не знімаючи мішень зі щита, з'ясувати спірні питання, зробити на мішені відповідний запис, завірити його підписом;

контролювати наявність пробоїни у правій мішені після її пробігу справа наліво у разі стрільби на 10 м по рухомих мішенях;

після відстрілу кожної серії зібрати залікові мішені та, перевіривши наявність пробоїн у кожній з них, передати їх старшому судді лінії мішеней;

передати старшому судді лінії мішеней усі пробні мішені кожного спортсмена;

за потреби організувати переклеєння мішеней або їх частин (у разі стрільби по рухомих мішенях або по мішенях, що з'являються), контролювати заклеєння пробоїн;

13) показувач працює під керівництвом секторного судді лінії мішеней та відповідає за збереження отриманих від нього мішеней і правильний показ вартості та місця розташування пробоїни. Він зобов'язаний:

отримати мішені, заклейки та указку, перевірити правильність шифрування мішеней та підготувати їх для заміни та підняття в певній черговості;

піднімати та опускати щити з мішенями за вказівкою секторного судді лінії мішеней;

під час стрільби через 3–4 с після появи кожної пробоїни в мішені показати її вартість та місце розташування, потім (у разі стрільби на 300 м) опустити мішень, записати вартість показаної пробоїни, заклеїти пробоїну та підняти мішень, а після того, як у мішень зроблено визначену кількість пострілів, провести її заміну (у разі стрільби на 50 м дозволено показувати лише вартість пробоїн або не показувати її взагалі, якщо спортсмени та контролери користуються оптичними приладами);

повторити показ пробоїни за вказівкою з вогневого рубежу;

викликати негайно секторного суддю лінії мішеней у разі відсутності пробоїни після пострілу, наявності зайвої або здвоєної пробоїни.

Показ вартості та місце розташування пробоїни у разі стрільби по нерухомих мішенях (переважно на 300 м) відбувається таким чином:

«10» – подвійним круговим рухом указки, яка повернута білою стороною диска до вогневого рубежу, навколо чорного круга мішені;

«9» – подвійним переміщенням указки, повернутої білою стороною диска до вогневого рубежу, у вертикальному напрямку через центр мішені;

«8», «7», «6», «5», «4», «3», «2», «1» – як передбачено в пунктах 3 і 4 глави 6 розділу V цих Правил;

«промах» (постріл не влучив у мішень) – потрійним переміщенням указки, яка повернута чорною стороною диска до вогневого рубежу, через центр мішені в горизонтальному напрямку;

«0» (постріл влучив у мішень, але поза зоною габаритних кругів) – як промах, із показом місця розташування пробоїни.

Для показу місця розташування пробоїни диск указки повертають «на ребро» і підводять до того місця краю щита, де проходить радіус, на якому розміщена пробоїна. Після цього диск указки повертають чорною стороною до спортсмена і переміщують по цьому радіусу від краю мішені в напрямку до пробоїни і через неї до центра мішені. У разі суміщення центра диска з «десятькою» рух указки зупиняють, а потім диск переміщують у зворотному напрямку через пробоїну до краю щита, де указку розвертають «на ребро» і ховають у бліндаж. Під час руху указки по чорному кругу мішені диск перевертають до спортсмена білою стороною і навпаки.

Кожну пробоїну показують лише один раз. У разі помилки показ відмінюють, застосовуючи дворазове перехрещення мішені по діагоналях, потім ховають указку в бліндаж і через 1–2 с повторюють правильний показ пробоїни.

Якщо потрібно опустити щит із мішенню до пострілу, «перехрещують» мішень по діагоналях, потім накладають диск указки на центр мішені (білою стороною до спортсмена) та, тримаючи указку в цьому положенні, опускають щит разом із нею.

Під час стрільби на 50 м дозволено показувати лише вартість пробоїн. Для пробоїн від «8» до «1» диск указки, повернутий чорною стороною до спортсмена, вивішують на встановлених місцях щита. Для показу пробоїн «10» та «9» диск вивішують чорною стороною до спортсмена в місці, передбаченому відповідно для «4» та «5»;

14) старший суддя КВР підпорядковується заступникові головного судді з виду стрільби (а за його відсутності головному судді змагання або його першому

заступникові) і відповідає за правильність визначення технічних результатів стрільби та місць, які посіли учасники в особистій та командній першостях. Він зобов'язаний:

перевірити мішені та прилади для визначення вартості пробоїн і скласти акт про їхню придатність спільно з головним секретарем;

перевірити шифрування мішеней разом із суддями КВР;

отримати через старшого суддю вогневого рубежу комплекти карток результатів, які підготував секретаріат перед початком виконання вправи;

провести інструктаж суддів КВР стосовно правил і способів визначення вартості пробоїн, правил запису на мішенях та в картках результатів, забезпечити суддів КВР необхідними вимірювальними пристроями і канцелярським приладдям;

не допускати під час роботи КВР присутності осіб, що не входять до її складу, за винятком головного судді, його першого заступника, головного секретаря (або його заступника), заступника головного судді з цього виду зброї, суддів-інформаторів та голови організації, яка проводить змагання;

спільно з двома суддями КВР визначити вартість спірних пробоїн і зробити на мішенях відповідні записи;

перевірити результати підрахунку очок на мішенях та в картках (із урахуванням накладених штрафів);

оперативно надати судді-інформаторові (судді електронного обладнання) поточні результати стрільби;

визначити особисті місця та перевірити мішені спортсменів, що посіли перші десять місць в особистій першості та перші три місця в командній першості, а також рекордні мішені;

завірити своїм підписом оформлені картки результатів стрільби;

звірити результати стрільби з інформацією, результати перевірки завірити підписом та вказати час перевірки (якщо вправи виконують більше ніж один день, таку перевірку проводять щодня);

після визначення особистих і командних місць у вправах та звіряння з інформацією передати старшому секретареві з протоколів карточки КВР (зберігши мішені), здати отримані прилади для визначення вартості пробоїн, а також передати заступникові головного судді з виду стрільби довідку про роботу суддів КВР.

Судді КВР підпорядковуються старшому судді КВР і працюють на доручених їм ділянках. На всеукраїнських змаганнях (і до них прирівняних) під час стрільби з гвинтівок та пістолетів по нерухомих мішенях бригада суддів КВР складається із старшого судді, суддів, що визначають вартість пробоїн і суми очок у серіях (із розрахунку два судді на кожні 12–15 щитів), та двох суддів, що приймають відстріляні мішені, записують результати у картки КВР, передають поточні дані судді-інформаторові (судді електронного обладнання).

Під час стрільби із пістолетів по мішенях, що з'являються, на кожні дві установки призначають два судді КВР (у виняткових випадках обов'язки одного із суддів КВР може виконувати суддя лінії мішеней).

Якщо у процесі виконання вправ із стрільбою по рухомих мішенях використовують знімні мішені, то рекомендовано організувати загальну бригаду КВР для декількох установок. Під час стрільби по одній установці бригада з одного старшого судді та двох суддів КВР може перебувати безпосередньо на правому боці установки;

15) заступник головного судді з кадрів підпорядковується головному судді змагань та розв'язує організаційні питання, пов'язані з роботою суддів. Він зобов'язаний:

приймати та розміщувати суддів;

під керівництвом головного судді та головного секретаря розподіляти суддів по ділянках роботи та оголошувати про це на нараді;

на кожен день змагань оголошувати список суддів із записом діляниць роботи та посад, а також суддівських категорій та міст, із яких вони прибули;

доводити до відома суддів усі розпорядження та вести таблиці роботи суддів;

брати участь у розв'язанні питань, пов'язаних з оплатою суддів та організацією їхнього від'їзду зі змагань;

записати в суддівських квитках оцінки роботи суддів згідно з довідками старших суддів та вказівками заступників головного судді з видів стрільби та головного судді змагань;

16) старший суддя при учасниках та суддя при учасниках підпорядковуються головному судді, його першому заступникові та головному секретареві та є посередниками між суддівською колегією та учасниками змагань. Старший суддя при учасниках зобов'язаний:

скласти та довести до відома учасників розпорядок дня, розклад пристрілювання (тренування), графіки руху транспорту між місцями проживання учасників та стрільбищем, а також розпорядок роботи місць громадського харчування;

спільно з комендантом перед кожними тренувальними та заліковими стрільбами перевірити тири, а також місця для проведення урочистих заходів (відкриття та закриття змагань, церемоній нагородження тощо) та засідання головної суддівської колегії;

керувати розташуванням учасників на урочистому відкритті, нагородженнях та закритті змагань;

підготувати та забезпечити вихід на нагородження переможців та призерів (та інших учасників, яких нагороджують);

забезпечити прибуття призначених спортсменів на антидопінговий контроль;

доводити до відома учасників, керівників команд та тренерів розпорядження та вказівки головної суддівської колегії;

брати участь в організації від'їзду учасників змагань.

На змаганнях із великою кількістю учасників призначають суддю при учасниках, який підпорядковується старшому судді при учасниках і працює на дорученій ділянці;

17) старший суддя зі зброї підпорядковується головному судді змагань і його першому заступникові та керує роботою суддів зі зброї. Старший суддя зі зброї зобов'язаний:

до початку виконання вправи перевірити відповідність зброї, одягу та іншого спорядження учасників, що підлягає контролю, вимогам цих Правил і зробити про це записи в екземплярах списків змін, отриманих від секретаріату. У цих записах вказують марку та заводський номер зброї (за потреби тип патронів (кульок), якими виконують стрільбу та номери їхньої партії);

провести маркування зброї та одягу за можливості;

перед початком виконання вправи повідомити старшого суддю вогневого рубежу про спортсменів, у яких одяг та спорядження (включаючи і зброю) не проходили контролю або не відповідають вимогам цих Правил;

у разі потреби перевіряти зброю та одяг спортсменів безпосередньо на вогневому рубежі в процесі виконання вправи;

під час стрільби по мішенях, що з'являються, або по рухомих мішенях призначити на вогневий рубіж суддю зі зброї, який за вказівкою секторного або старшого судді вогневого рубежу допомагає визначати причини затримок;

до закінчення виконання вправи повернути в секретаріат екземпляр списків змін із відповідними записами.

Судді зі зброї підпорядковуються старшому судді зі зброї і працюють на доручених їм дільницях;

18) старший суддя-інформатор підпорядковується головному секретареві (під час проведення фіналів працює під керівництвом заступника головного судді з виду зброї або старшого судді вогневого рубежу) та забезпечує учасників, глядачів, представників медіа інформацією про умови, хід та результати змагання. Він зобов'язаний:

знати регламент змагання, розрядні норми Єдиної спортивної класифікації та рекорди у всіх вправах (особисті та командні) за віковими групами;

у процесі виконання вправи організувати оперативний показ поточних результатів на демонстраційних таблицях;

підвести підсумки після виконання кожної справи в особистій та командній першості та звірити інформацію з даними КВР, а результат звіряння, проведеного разом із старшим суддею КВР, підписати, вказавши час закінчення звіряння;

негайно після звіряння результатів із КВР передати головному секретареві відомості про призерів змагань в індивідуальній та командній першості, а також про рекордні результати;

виготовити, за необхідності, таблички з прізвищами фіналістів чи назвами команд перед проведенням фіналів;

оформити тексти оголошень головної суддівської колегії за розпорядженням головного секретаря, його заступника, головного судді та його першого заступника;

організувати наочний показ спортивних результатів переможців змагань.

Судді-інформатори підпорядковуються старшому судді-інформаторові та працюють на доручених їм ділянках;

19) заступник головного судді з медицини зобов'язаний:

під час проведення мандатної комісії перевірити в іменних заявках та класифікаційних книжках наявність лікарської візи про допуск спортсменів до змагання;

подавати медичну допомогу учасникам та суддям у разі захворювань або травм і давати висновок про неможливість подальшої участі спортсмена у змаганнях у разі його захворювання;

забезпечувати медичне чергування в тирах під час проведення тренувальної та залікової стрільби;

слідкувати за дотриманням санітарно-гігієнічних та медичних вимог під час проведення змагання;

надавати головному судді після закінчення змагання звіт про медико-санітарне забезпечення змагання із зазначенням випадків захворювань та травм;

20) комендант змагання підпорядковується головному судді, його заступникові та головному секретареві та відповідає за своєчасну підготовку

стрільбища (тиру) до тренувальної та залікової стрільби, за стан і обладнання підсобних приміщень та роботу технічного й обслуговувального персоналу. Він зобов'язаний:

організувати зберігання, видавання та приймання інвентарю, необхідного для проведення змагання;

організувати охорону боксів для зброї, боєприпасів і спорядження та охорону службових приміщень;

своєчасно зі старшим суддею при учасниках підготувати стрільбище до наступних вправ, забезпечити проведення урочистих заходів (відкриття та закриття змагань, церемоній нагородження тощо) і засідань суддівської колегії.

10. Використання ЕМУ на змаганнях

1. Судді електронного обладнання відповідальні за керування і обслуговування обладнання ЕМУ та надають консультативну допомогу суддям і членам журі. Суддями електронного обладнання призначають осіб, спеціально навчених роботи з ЕМУ і роботи з електронними системами управління змаганнями та комп'ютерними програмами до них.

2. Суддів лінії мішеней призначає головна суддівська колегія для допомоги в роботі й обслуговуванні ЕМУ:

перед кожною зміною кожної вправи судді лінії мішеней повинні упевнитися, що на білій поверхні мішені немає пробоїн і всі сліди від пострілів на захисній рамці установки позначені;

під час змагань судді лінії мішеней заклеюють екрани за мішенями і екрани на самій мішені та змінюють контрольні листи;

не можна заклеювати або міняти екрани за мішенями, екрани на самій мішені та контрольні листи, доки не закінчиться остаточний підрахунок очок.

3. Обов'язки членів журі під час використання ЕМУ:

1) члени журі результатів присутні на стрільбищах для нагляду за процедурами підрахунку очок і визначення результатів та сприяють у розв'язанні будь-яких питань або протестів, що належать до підрахунку очок.

Члени журі змагання зобов'язані допомогти тоді, коли мають бути ухвалені колегіальні рішення і якщо присутні лише двоє або менше членів журі результатів;

2) перед кожною зміною вправи член журі зобов'язаний перевірити ЕМУ та підтвердити, що:

на білій поверхні мішені немає пробоїн;

сліди від пострілів на захисній рамці установки чітко позначені;

контрольні листи замінені;

на екранах за мішенями і на екранах на самій мішені немає незаклеєних пробоїн поза межами центральної частини, яку закривають контрольним листом.

4. Стрільба по ЕМУ:

1) спортсмени під час тренування повинні самостійно ознайомитися з кнопками управління, що змінюють вигляд мішені на екрані монітора («ZOOM») і змінюють пробну мішень («SIGHTING») на залікову («MATCH»);

2) у вправах з одного положення на 10 м, на 25 м і на 50 м заміну мішеней з пробної на залікову виконує суддя електронного обладнання. Якщо у спортсмена виникли сумніви, то він повинен звернутися за допомогою до судді вогневого рубежу;

3) під час виконання вправ з трьох положень після того, як спортсмен закінчить стрільбу з коліна або лежачи, він сам повинен перемкнути мішень із залікової («MATCH») на пробну («SIGHTING») і знову на залікову. Спортсмени можуть робити необмежену кількість пробних пострілів перед заліковими («MATCH») пострілами з положення лежачи і стоячи. Додаткового часу на ці пробні постріли не надають. Якщо спортсмен через необережність не перемкнув мішень із залікової («MATCH») на пробну («SIGHTING») після зміни положення, то всі постріли, записані як зайві в попередньому положенні, мають бути анульовані, а мішень слід перемкнути на пробну;

4) спортсменові заборонено загороджувати екран монітора або будь-яку частину екрана. Екран має бути видно суддям повністю;

5) не дозволено спортсменам і тренерам торкатися до панелей управління принтера і/або паперових стрічок принтера до закінчення зміни або вправи, за винятком того, коли це дозволив суддя;

б) перед тим як залишити тир, спортсмени повинні розписатися на стрічці принтера (під загальним результатом) для ідентифікації свого результату;

7) якщо спортсмен не підписав стрічку принтера, то суддя повинен написати на ній прізвище спортсмена, щоб відправити її в секретаріат.

5. Претензії щодо визначення влучень під час пробних пострілів – якщо спортсмен подає скаргу щодо правильності запису або вартості влучення(ь) під час пробних пострілів, то заступник головного судді може йому запропонувати перейти на інше стрілецьке місце. У такому разі:

1) спортсменові буде надано необхідний додатковий час;

2) судді повинні якомога швидше перевірити пробні постріл(-и) на мішені, де спочатку перебував спортсмен, застосувавши процедуру перевірки ЕМУ;

3) якщо цей огляд підтвердить, що мішень показувала правильні результати, спортсмена штрафують шляхом віднімання двох очок від результату пострілу нижчої вартості з його першої залікової серії.

6. Неможливість нормального просування паперової або гумової стрічки – якщо суддя підтверджує, що проблема, яка зумовила скаргу спортсмена, виникла через неможливість нормального просування паперової або гумової стрічки, то, відповідно:

1) спортсмена мають перевести на резервний щит;

2) спортсменові буде дозволено зробити необмежену кількість пробних пострілів у межах часу, що залишився до кінця виконання вправи, також йому додатково мають надати необхідний час;

3) спортсмен повинен повторити кількість залікових пострілів, вказаних журі, а також кількість пострілів, необхідних для завершення вправи;

4) після закінчення зміни журі змагань вирішує, які постріли зарахувати в залік із кожної мішені;

5) спортсменові зарахують усі влучення, що були якісно відображені на моніторі першої мішені, також усі залікові постріли по другій мішені, які необхідно було зробити.

7. Якщо постріл записано і відображено на дисплеї, але спортсмен не згоден із вартістю влучення, то він має право подати протест (пункт 5 глави 16 розділу I цих Правил):

1) після закінчення зміни судді електронного обладнання і судді вогневого рубежу повинні роздрукувати детальні результати («LOG-Print») для всіх стрілецьких місць, за якими були подані скарги або протести, а також тих, що розміщуються безпосередньо по сусідству біля цих щитів, до того як буде проведено перезавантаження системи мішеней для наступної зміни;

2) після закінчення зміни виконують процедуру перевірки ЕМУ;

3) вартість будь-якого невизначеного або неправильно визначеного ЕМУ пострілу має бути визначено журі змагань;

4) якщо журі змагання встановило, що опротестований постріл був визначений правильно, то спортсмена штрафують на два очки.

8. Процедура перевірки ЕМУ після протесту або скарги щодо ухвали вартості пострілу:

1) у разі протесту або скарги щодо визначення результату, відсутності індикації пострілу тощо член журі зобов'язаний зібрати інформацію та матеріали з вказаним часом їх вилучення – номер щита і положення контрольного листа, екран або мішень, номер зміни та серії, зокрема:

контрольний лист (25 м / 50 м). Якщо влучення розміщене поза межами контрольного листа, то до його зняття необхідно провести геометричну прив'язку між пробоїнами у контрольному листі і задньою стінкою ЕМУ;

задня стінка (25 м / 50 м / 300 м);

екран (25 м);

чорна паперова стрічка (10 м);

чорна гумова стрічка (50 м);

довідка з вогневого рубежу;

роздруківка принтера ЕМУ;

записи даних з комп'ютера ЕМУ (за потребою);

2) член журі зобов'язаний оглянути лицьову сторону ЕМУ, захисну рамку і записати розташування всіх пострілів за межами чорної ділянки мішені;

3) заборонено очищувати пам'ять ЕМУ («CLEARLOG») без дозволу журі;

4) підраховують кількість влучень і фіксують їхнє розташування;

5) члени журі вивчають всі надані матеріали, проводять незалежно оцінювання та ухвалюють офіційне рішення;

6) журі зобов'язане стежити за будь-яким ручним втручанням в управління результатами в комп'ютері (наприклад, запис штрафів, коригування результатів після затримок тощо).

9. Процедури, що застосовують у разі несправності ЕМУ під час стрільби на 10 м, на 50 м і на 300 м:

1) у разі несправності всіх мішеней у тирі:

старший суддя вогневого рубежу повинен зареєструвати час, коли зафіксовано несправність і час стрільби, що минув;

усі виконані залікові постріли кожного спортсмена мають бути пораховані та записані. У разі вимкнення електроенергії в тирі потрібно дочекатися відновлення подання електроенергії, щоб установити кількість пострілів, які зареєструвала мішень, не обов'язково на моніторі;

після усунення несправності надають додаткові 5 хв до часу, що залишився на виконання вправи. Час відновлення стрільби має бути оголошений за допомогою системи гучного зв'язку, щонайменше за 5 хв до початку. Спортсменам має бути дозволено зайняти свої стрілецькі місця за 5 хв до повторного початку змагань. Можна зробити необмежену кількість пробних пострілів з лімітом часу 5 хв у вправах зі стрільби з одного положення. У вправах зі стрільби з трьох положень необмежену кількість пробних пострілів виконують у той час, що залишився на виконання вправи, але тільки перед відновленням залікових пострілів;

2) у разі несправності однієї мішені ЕМУ, якщо вона не може бути відремонтована впродовж п'яти хвилин, спортсмена переводять на резервний щит;

після готовності спортсмена стріляти йому додають 5 хв до часу, що залишився;

спортсменові дозволено зробити необмежену кількість пробних пострілів до початку стрільби залікових пострілів, що залишилися;

3) коли постріл не зареєстровано або не відображено на моніторі, спортсмен зобов'язаний негайно повідомити найближчому судді вогневого рубежу про це. Суддя вогневого рубежу зобов'язаний записати час скарги. Один або більше член(-ів) журі зобов'язаний(-і) підійти на стрілецьке місце. Спортсмен має отримати вказівку судді (члена журі) провести ще один заліковий постріл по своїй мішені.

Якщо вартість влучення та його положення зареєстровано й відображено на моніторі, то:

спортсмен має отримати вказівку продовжити змагання;

має бути зареєстровано вартість влучення, її розташування і час, коли зроблено цей додатковий постріл. Його порядковий номер (з урахуванням незареєстрованого пострілу), його вартість влучення і положення, номер щита мають бути занесені в стрічку принтера і в довідку з вогневого рубежу;

після закінчення цієї зміни має бути застосовано процедуру перевірки ЕМУ, використовуючи цю інформацію, час додаткового пострілу і його положення, журі визначає, чи всі постріли, зокрема додатковий постріл, записані в пам'ять комп'ютера;

якщо всі постріли записані правильно, то тоді спірний постріл (постріл, який не був зареєстрований або відображений) буде враховано в результаті спортсмена, так само як постріл, виконаний відразу ж після нього (як «додатковий» постріл), але останній виконаний постріл (понад залікових) буде анульовано;

якщо спірний постріл не знайдено після процедури перевірки ЕМУ або визнано пострілом, який не потрапив у мішень, тобто це означає, що спірний постріл на 10 м не знайдено на контрольній стрічці або лицьовій поверхні мішені; спірний постріл на 25 м не знайдено на задній стінці мішені, на контрольному листі чи на екрані або є впевненість, що спірний постріл на 50 м або на 300 м був промахом, то спірний постріл мають зарахувати як промах і останній постріл (понад залікових) анулюють;

якщо спірний постріл знайдено або зафіксовано в пам'яті комп'ютера, то журі має затвердити і зарахувати спірний постріл;

якщо спірний постріл на 50 м або на 300 м не знайдено, журі має вирішити, чи зарахувати пропущений постріл як промах і анулювати останній постріл або, якщо немає точних доказів, що спірний постріл був промахом, то журі може зробити висновок, що відбувся аномальний збій мішеневої системи, і зарахувати додатковий постріл замість пропущеного;

4) якщо додатковий постріл, зроблений за вказівкою судді (члена журі), не зареєстровано або не відображено на моніторі і ЕМУ неможливо відремонтувати впродовж п'яти хвилин, то:

спортсмена переводять на резервний щит;

після того як спортсмен приготувався до стрільби, до часу, що залишився на вправу, додають 5 хв, йому дозволено зробити необмежену кількість пробних пострілів;

у вправах стрільби з гвинтівки і пістолета на 10 м та на 50 м спортсмен повинен повторити два залікові постріли, які не були зареєстровані або не були відображені на моніторі в попередній мішені;

5) у вправах зі стрільби по рухомій мішені на 10 м спортсменові дають 2 хв для того, щоб знову зайняти своє місце, і потім будуть дані два додаткові пробні постріли. Далі спортсмен має повторити два залікові постріли, які не були зареєстровані або відображені на моніторі в попередній мішені та достріляти серію. Спортсменові зараховують результат усіх пострілів, відображених на моніторі в першій мішені, та очки всіх, виконаних належно залікових пострілів,

відображених на другій мішені. Якщо два додаткові постріли потім буде знайдено в пам'яті комп'ютера в попередній мішені, то їх буде анульовано.

10. Процедури у разі несправності ЕМУ на 25 м описано у главі 10 розділу III цих Правил. Процедури у разі несправності ЕМУ рухомої мішені викладено у главі 11 розділу IV цих Правил.

11. Процедури змагань

1. Правила вправ зі стрільби з гвинтівки і пістолета на 10 м і на 50 м:

1) час підготовки і пробних пострілів:

спортсменів потрібно викликати на вогневий рубіж щонайменше за 25 хвилин до визначеного часу початку виконання вправи, надати їм 10 хвилин, щоб розташувати та налаштувати своє спорядження, а потім для остаточної підготовки надати 15 хв для підготовки і пробних пострілів. Кількість пробних пострілів не обмежують;

час підготовки і пробних пострілів планують так, щоб завершити його приблизно за 30 с до офіційного часу початку залікових пострілів;

пробні мішені мають бути встановлені щонайменше за 10 хв до початку часу підготовки і пробних пострілів;

спортсменам не можна розміщувати свою зброю і спорядження на своїх стрілецьких місцях доти, поки старший суддя не запросить спортсменів на вогневий рубіж;

якщо змін більше, ніж одна, то кожній зміні має бути надано однаковий час для розміщення свого спорядження на вогневому рубежі;

після того як старший суддя вогневого рубежу запросив спортсменів на вогневий рубіж, їм дозволено брати зброю, виконувати холосту стрільбу (прапорці безпеки можуть бути вилучені для холостої стрільби) або виконувати вправи на утримання і прицілювання на вогневому рубежі до початку часу підготовки і пробних пострілів. У фіналах спортсмени не можуть виймати прапорці безпеки чи виконувати холосту стрільбу до початку часу підготовки і пробних пострілів;

передзмагальні перевірки члени журі та судді повинні завершити упродовж 10 хв до початку часу підготовки і пробних пострілів;

час підготовки і пробних пострілів починається з команди «Час підготовки і пробних пострілів, старт», стріляти до команди «Старт» заборонено;

спортсмена, який зробив постріл або постріли до команди «Старт» для часу підготовки і пробних пострілів з порушенням правил безпеки, може бути дискваліфіковано. Якщо правила безпеки не порушено, то перший заліковий постріл має бути зараховано як промах («0»);

після того як минуло 14 хв 30 с часу підготовки і пробних пострілів, суддя повинен оголосити «30 секунд»;

після закінчення часу підготовки і пробних пострілів старший суддя вогневого рубежу повинен дати команду «Час підготовки і пробних пострілів, стоп». Після цього витримують коротку паузу, приблизно 30 с, для того щоб суддя лінії мішеней або суддя електронного обладнання міг перевстановити мішені на залікові;

якщо спортсмен робить постріл після команди «Час підготовки і пробних пострілів, стоп» до команди «Залікова стрільба, старт», постріл не мають зараховувати як заліковий і з першого залікового пострілу належить відняти два очки штрафу;

затримки під час стрільби описані в главі 13 цього розділу цих Правил. Додатковий час на ремонт або заміну зброї не надається, але за необхідності, старший суддя вогневого рубежу може надати додаткові пробні постріли після повернення спортсмена на вогневий рубіж, якщо несправність усунуто. Всі постріли мають бути виконані упродовж часу виконання цього етапу вправи;

2) початок залікової стрільби:

коли всі мішені перевстановлені для залікової стрільби, старший суддя вогневого рубежу подає команду «Залікова стрільба, старт». Залікову стрільбу вважають розпочатою після команди старшого судді вогневого рубежу «Старт»;

кожен постріл, виконаний після початку залікової стрільби, зараховують як заліковий, однак холосту стрільбу дозволено;

після початку залікової стрільби пробні постріли заборонено, за винятком вправи стрільби з гвинтівки з трьох положень (після зміни положень) або з дозволу журі відповідно до цих Правил;

будь-який подальший пробний постріл(-и), виконаний(-і) всупереч Правилам, має бути зараховано як промах(-и) у заліковій стрільбі;

старший суддя вогневого рубежу зобов'язаний за 10 хв і за 5 хв до завершення часу на вправу повідомити спортсменам за допомогою гучного зв'язку про час, що залишився;

постріл(-и), не виконаний(-і) під час залікової стрільби, має бути зараховано як промах(-и) в останній заліковій мішені(-ях), якщо тільки старший суддя вогневого рубежу або член журі не надали додаткового часу;

якщо під час залікової стрільби по ЕМУ на 10 м журі пропонує спортсменові пересунути убік (у сторону) на 30 см або більше, у межах свого стрілецького місця, то спортсменові мають надати додаткові пробні постріли і 2 хв часу перед тим, як він відновить залікову стрільбу;

3) залікова стрільба має зупинитися за командою «Стоп»:

якщо постріл(-и) виконано після команди «Стоп», цей(-і) постріл(-и) зараховують промахом(-ами);

якщо неможливо визначити постріл(-и), то необхідно знімати найкраще(-і) влучення з цієї мішені і зараховувати як промах(-и).

2. Спеціальні правила виконання вправ із пневматичної зброї на 10 м:

1) якщо спортсмен розрядив повітря або газ із компресійної камери пневматичної зброї без кульки до початку часу підготовки і пробних пострілів, то за перше порушення йому оголошують попередження (показують жовту картку), за друге і подальші порушення – вирахування (показують зелену картку) двох очок із влучення нижчої вартості в першій заліковій серії;

2) будь-який розряд компресійної камери після початку залікової стрільби без влучення в мішень зараховують як промах. Холосту стрільбу без розряду повітря або газу дозволено в усіх випадках, окрім фіналів;

3) якщо спортсмен бажає поміняти або зарядити газовий чи повітряний балон, то для цього він, отримавши дозвіл судді, повинен залишити своє стрілецьке місце. Під час змагання додаткового часу на заміну або заряджання газового чи повітряного балону не надають;

4) зброя може бути заряджена тільки однією кулькою. Якщо зброя випадково заряджена більш ніж однією кулькою, то:

якщо спортсмен знає про це, він зобов'язаний підняти вільну руку, щоб показати судді, що у нього є проблема. Після цього суддя повинен простежити за розряджанням зброї, штраф за це не надають. Додаткового часу теж не надають;

якщо спортсмен не знає про це і стріляє одночасно двома кульками, то він зобов'язаний повідомити про це судді. Якщо в мішені є два влучення, то зараховують влучення найвищого ґатунку, друге влучення буде анульовано. Якщо в мішені тільки одне влучення, то його зараховують.

3. Перерви у вправах на 10 м, у вправі з гвинтівки і пістолета на 50 м та у вправах із гвинтівки на 300 м:

1) якщо спортсмен змушений припинити стрільбу більш ніж на 3 хв не зі своєї вини і ця перерва не була спричинена несправністю його зброї чи набоїв, то він може вимагати додатковий час, рівний втраченому або часу, що залишається на момент початку перерви і додатково 1 хв, якщо це сталося упродовж останніх п'яти хвилин змагань;

2) якщо спортсмен змушений припинити стрільбу більше ніж на 5 хв не зі своєї вини і ця перерва не була спричинена несправністю його зброї чи набоїв або якщо спортсмена було переведено на інший щит, то він може після початку стрільби за час, що залишився, зробити додатково необмежену кількість пробних пострілів, йому надають додатковий вимушено втрачений час і додаткові 5 хв:

судді вогневого рубежу або члени журі повинні занести до довідки з вогневого рубежу повне пояснення того, що сталося;

будь-яке продовження часу, дозволене журі, має бути задокументовано, із зазначенням причини в довідці з вогневого рубежу.

4. Якщо спортсмен запізнився на змагання, то його допускають до виконання вправи, але додаткового часу йому не надають. Якщо спортсмен з'явився після закінчення часу підготовки і пробних пострілів, то йому не надають додаткового часу на пробні постріли, однак пробні постріли дозволені. Якщо є докази, що запізнення спортсмена спричинено обставинами непереборної сили, то журі зобов'язане виділити додатковий час, зокрема час для підготовки і пробних пострілів, якщо це не затримує часу початку фіналу або не порушує загальної програми змагань. У цьому разі журі має визначити, коли і на якому щиті може почати стріляти спортсмен, що спізнився.

5. Помилки під час стрільби – занадто багато пострілів у вправі або положенні.

Якщо спортсмен у вправах зі стрільби на 10 м, на 50 м або на 300 м виконав більше пострілів у вправі або положенні, ніж передбачено в їхній програмі, то зайвий(-і) постріл(-и) має бути анульовано в останній(-их) заліковій(-их) мішені(-ях). Якщо вартість пострілу(-ів) не можна визначити, то анульовують постріл(-и) найвищого гатунку в останній заліковій мішені. Спортсмена також штрафують відніманням двох очок за кожен виконаний зайвий постріл із пострілу(-ів) нижчої вартості в першій серії.

6. Постріли в чужу мішень:

1) залікові постріли в чужу мішень зараховують як промахи;

2) якщо спортсмен зробив пробний постріл у пробну мішень іншого спортсмена, то його не штрафують;

3) якщо спортсмен зробив пробний постріл у залікову мішень іншого спортсмена, то його мають оштрафувати на два очки, які відраховують із його першої серії;

4) якщо доведено, що в мішень спортсмена був зроблений постріл з іншого щита і немає змоги встановити вартість цього пострілу, то йому має бути зарахований постріл найвищого гатунку;

5) за наявності в заліковій мішені спортсмена більшої кількості влучень, ніж встановлено для вправи на змаганні, і якщо неможливо підтвердити, що інший(-

і) спортсмен(-и) зробив(-ли) постріл(-и) в його мішень, то має(-ють) бути анульоване(-і) влучення найвищого ґатунку;

б) якщо спортсмен хоче відмовитися від влучення у своїй мішені, то він повинен негайно повідомити про це суддю вогневого рубежу;

7) якщо суддя вогневого рубежу переконався, що спортсмен не робив спірного(-них) пострілу(-ів), то він зобов'язаний зробити відповідний запис до довідки з вогневого рубежу і в картку результатів, а постріл(-и) має(-ють) бути анульований(-ні);

8) якщо суддя не може знайти доказів того, що спірного(-их) пострілу(-ів) спортсмен не виконував, то цей(-і) постріл(-и) має(-ють) бути зарахований(-і) спортсменові, і має(-ють) бути записаний(-і) у його результат;

9) причини, які є підставою для анулювання пострілу:

якщо суддя вогневого рубежу після огляду спортсмена і його мішені переконався, що спортсмен не виконував пострілу;

якщо про постріл повз мішені повідомив інший спортсмен або суддя вогневого рубежу, приблизно в той самий час, із сусідніх двох або трьох щитів;

у разі використання для вправ на дистанції 300 м ЕМУ з сенсорами на постріл, якщо постріл у чужу мішень не був зареєстрований у мішені спортсмена, але був зареєстрований у контрольному центрі. Спортсмену, в мішень якого не був зареєстрований очікуваний постріл, зараховують промах («нуль») і роблять запис, що він зробив постріл у чужу мішень.

7. Якщо спортсмен вважає, що йому завадили під час виконання пострілу, то, утримуючи свою зброю і направивши її вниз, повинен негайно заявити про це судді вогневого рубежу або членові журі. Він не повинен заважати іншим спортсменам. Якщо скаргу визнано обґрунтованою, постріл(-и) має(-ють) бути анульований(-і) і спортсмен може повторити постріл(-и) або серію. Якщо скарга визнана необґрунтованою, постріл(-и) має(-ють) бути зарахований(-і) спортсменові і він може продовжити стрільбу, його не штрафують.

8. Спеціальні приписи для проведення змагань:

1) упродовж часу підготовки і пробних пострілів на всіх змаганнях для глядачів мають робити оголошення і/або, використовуючи дисплеї, інформування про порядок виконання вправи. Під час підготовки і пробних пострілів, залікових пострілів на етапах відбору і кваліфікації може грати музика. Під час фіналів музика має бути компонентом постановки, що відображає спортсменів та їхні виступи на змаганні в максимально привабливій і захопливій манері для глядачів та телевізійної аудиторії;

2) заборонено наносити будь-які субстанції на поверхню стрілецького місця для того, щоб отримати несправедливу перевагу, або витирати стрілецьке місце без дозволу;

3) заборонено розміщувати постійну стрічку, малювати маркером лінії на підлозі стрілецького місця;

4) заборонено змінювати чи модифікувати структуру або обладнання тиру;

5) заборонено куріння в усіх зонах, що використовують спортсмени та офіційні особи, а також у місцях для глядачів у тирах;

6) заборонено використання мобільних телефонів, переносних радіостанцій, пейджерів або аналогічних переговорних чи електронних пристроїв спортсменам, тренерам та представникам команд, що перебувають у зоні змагання. Усі мобільні телефони та смартпристрої мають бути вимкнені або переведені в беззвучний режим;

7) заборонено до закінчення змагань використовувати спалах під час фотографування;

8) мають бути розміщені оголошення про те, що мобільні телефони належить перевести в беззвучний режим, що куріння заборонено і що фотографувати зі спалахом заборонено до завершення змагань.

9. Процедури виконання вправ стрільби з гвинтівки та пістолета – етапи вибування і кваліфікації:

1) вправи ГП-6 та ПП-3:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба із пневматичної гвинтівки (вправа ГП-6) / пневматичного пістолета (вправа ПП-3) на дистанції 10 м;

підрахунок очок – у вправі ГП-6 виконується з десятими частками очка, у вправі ПП-3 рахують цілі очки. Кваліфікаційні результати не враховуються у фінальному етапі;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 25 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів судьями мають бути завершені до початку часу підготовки і пробних пострілів;

підготовка і пробні постріли – надається 15 хв для виконання необмеженої кількості пробних пострілів;

залікова стрільба – надається 1 год 15 хв для виконання 60 залікових пострілів;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва близько 15 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для обслуговування обладнання;

кількість учасників фіналу – 8 спортсменів з найкращими результатами загалом з усіх змін;

2) вправа МГ-5:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба з малокаліберної гвинтівки з трьох положень (з коліна, лежачи, стоячи) на дистанції 50 м;

підрахунок очок – зараховують цілі очки та враховують внутрішні «десятки». Кваліфікаційні результати не враховуються у фінальному етапі;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 25 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів судьями мають бути завершені до початку часу підготовки і пробних пострілів;

підготовка і пробні постріли – надається 15 хв для виконання необмеженої кількості пробних пострілів з положення з коліна;

залікова стрільба – надається 1 год 30 хв для виконання по 20 залікових пострілів послідовно з таких положень стрільби: з коліна, лежачи та стоячи;

якщо кількість спортсменів перевищує кількість стрілецьких місць, може бути проведений етап вибування;

якщо такого перевищення немає, етап вибування не проводиться;

етап вибування має бути запланований за день до етапу кваліфікації.

Розташування спортсменів на стрілецьких місцях відбувається відповідно до стартових списків для кожної зміни;

ці списки складаються випадковим чином;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва до 30 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

запрошення спортсменів відбувається однаково для всіх змін;

кваліфікація може складатися з пропорційної кількості спортсменів з найвищим результатом у кожній зміні етапу вибування, беручи до уваги загальну кількість учасників. Кількість спортсменів із кожної зміни, які пройдуть у кваліфікацію, має бути оголошено заздалегідь;

максимальна кількість спортсменів, які проходять з етапу вибування до етапу кваліфікації, залежить від кількості доступних стрілецьких місць. Мінімальна кількість – 10;

у разі пропорційного відбору кількість відібраних спортсменів розраховується за такою формулою: кількість доступних стрілецьких місць ділиться на загальну кількість учасників у стартових списках і множиться на кількість спортсменів у стартових списках для кожної зміни (наприклад, якщо є 60 стрілецьких місць, 101 учасник і в першій зміні 54 спортсмени: $60 \div 101 \times 54 = 32,08$, тобто 32 спортсмени з першої зміни проходять до етапу кваліфікації);

кількість учасників фіналу – 8 спортсменів з найкращими результатами етапу кваліфікації;

3) вправа МГ-9:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба з малокаліберної гвинтівки лежачи на дистанції 50 м;

фінал не проводиться. Розподіл місць, у тому числі призових, визначається відповідно до рейтингу результатів кваліфікаційного етапу;

підрахунок очок виконується з десятими частками очка;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 25 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів суддями мають бути завершені до початку часу підготовки і пробних пострілів;

підготовка і пробні постріли – надається 15 хв для виконання необмеженої кількості пробних пострілів;

залікова стрільба – надається 50 хв для виконання 60 залікових пострілів;

розташування спортсменів на стрілецьких місцях відбувається відповідно до стартових списків для кожної зміни, ці списки складаються випадковим чином;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва до 30 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

запрошення спортсменів відбувається однаково для всіх змін;

якщо у вправі проводиться етап вибування, учасники етапу кваліфікації можуть відбиратися з кожної зміни за пропорційним принципом, подібно як у вправі МГ-5. Мінімальна кількість – 10 спортсменів;

4) вправа ДГ-9. Вправа проводиться так само, як і вправа МГ-9, але з такими відмінностями:

зміст вправи – стрільба з великокаліберної гвинтівки з трьох положень (з коліна, лежачи, стоячи) на дистанції 300 м;

залікова стрільба – для виконання 60 залікових пострілів надається 50 хв у разі електронних мішеней та 1 год 15 хв у разі використання бліндажа та паперових мішеней;

5) вправа ДГ-5. Вправа проводиться так само, як і вправа МГ-5, але з такими відмінностями:

зміст вправи – стрільба з великокаліберної гвинтівки лежачи на дистанції 300 м;

залікова стрільба – для виконання по 20 залікових пострілів з кожного положення у послідовності: з коліна, лежачи, стоячи надається 1 год 45 хв у разі електронних мішеней та 2 год 15 хв у разі використання бліндажа та паперових мішеней;

фінал не проводиться. Розподіл місць, у тому числі призових, визначається відповідно до рейтингу результатів кваліфікаційного етапу;

б) вправа МП-8:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба із швидкострільного малокаліберного пістолета по п'яти мішенях на дистанції 25 м;

кількість частин кваліфікаційного етапу – дві (половини), однакові щодо процедури проведення;

підрахунок очок – зараховують цілі очки. Кваліфікаційні результати не враховуються у фінальному етапі;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 13 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів судьями мають бути завершені до початку часу підготовки;

підготовка і пробні постріли – у кожній частині вправи надається 3 хв для підготовки, далі виконується серія з п'яти пробних пострілів упродовж 8 с;

залікова стрільба – виконуються 30 залікових пострілів у кожній частині вправи. Ці половини складаються з двох серій по 5 пострілів упродовж 8 с, двох серій по 5 пострілів упродовж 6 с та двох серій по 5 пострілів упродовж 4 с (тільки по одному пострілу у кожному мішені у кожній серії);

всі спортсмени повинні завершити першу частину вправи перед початком другої її частини;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва близько 15 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на

вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

кількість учасників фіналу – 6 спортсменів з найкращими результатами загалом з усіх змін;

у разі рівності результатів зайняті спортсменами місця визначаються відповідно глави 15 цього розділу Правил;

7) вправа МП-5 / РП-5:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба з малокаліберного пістолета на дистанції 25 м;

кількість частин кваліфікаційного етапу – дві (половини), спочатку виконується половина вправи у повільному режимі, далі виконується половина вправи у швидкісному режимі;

підрахунок очок – зараховують цілі очки. Кваліфікаційні результати не враховують у фінальному етапі (у вправі РП-5 фінал не проводиться);

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 13 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів судьями мають бути завершені до початку часу підготовки;

підготовка і пробні постріли – у кожній частині вправи надається 3 хв для підготовки, далі виконується серія з п'яти пробних пострілів;

залікова стрільба – виконуються 30 залікових пострілів у кожній частині вправи. Одна половина вправи складається з виконання шести серій по 5 пострілів у повільному режимі (5 хв на кожну серію по 5 пострілів), друга половина вправи складається з виконання шести серій по 5 пострілів у швидкісному режимі (3 с на кожен постріл);

всі спортсмени повинні завершити першу частину вправи перед початком другої її частини;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва близько 15 хв перед тим як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

кількість учасників фіналу (тільки у вправі МП-5) – 8 спортсменів з найкращими результатами загалом з усіх змін;

у разі рівності результатів зайняті спортсменами місця визначаються відповідно глави 15 цього розділу Правил;

1) вправа МП-6:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба з малокаліберного пістолета на дистанції 50 м;

підрахунок очок – рахують цілі очки;

фінал не проводиться. Розподіл місць, у тому числі призових, визначається відповідно до рейтингу результатів кваліфікаційного етапу;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 25 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів судьями мають бути завершені до початку часу підготовки і пробних пострілів;

підготовка і пробні постріли – надається 15 хв для виконання необмеженої кількості пробних пострілів;

залікова стрільба – надається 1 год 30 хв для виконання 60 залікових пострілів;

розташування спортсменів на стрілецьких місцях відбувається відповідно до стартових списків для кожної зміни, ці списки складаються випадковим чином відповідно до пункту 6 глави 6 цього розділу правил;

якщо є більше однієї стрілецької зміни, між ними має бути перерва до 30 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

якщо проводився етап вибування, кваліфікація може складатися з пропорційної кількості спортсменів з найвищим результатом у кожній зміні етапу вибування, беручи до уваги загальну кількість учасників. Кількість спортсменів із кожної зміни, які пройдуть у кваліфікацію, має бути оголошено заздалегідь;

у разі рівності результатів зайняті спортсменами місця визначаються відповідно до глави 15 цього розділу Правил;

9) вправа МП-10:

вид змагання – індивідуальний;

зміст вправи – стрільба зі стандартного малокаліберного пістолета на дистанції 25 м;

кількість частин кваліфікаційного етапу – три, відрізняються часом на виконання серії пострілів;

підрахунок очок – зараховують цілі очки;

виклик – спортсмени запрошуються на вогневий рубіж за 13 хв до запланованого часу старту кожної зміни. Усі перевірки спортсменів суддями мають бути завершені до початку часу підготовки;

підготовка і пробні постріли – надається 3 хв для підготовки, далі виконується серія з п'яти пробних пострілів упродовж 150 с;

залікова стрільба – виконуються 20 залікових пострілів у кожній частині вправи (60 пострілів загалом). Ці частини складаються з чотирьох серій по 5 пострілів за 150 с, чотирьох серій по 5 пострілів за 20 с та чотирьох серій по 5 пострілів за 10 с;

якщо є більше однієї кваліфікаційної зміни, між ними має бути перерва близько 15 хв перед тим, як спортсмени наступної зміни будуть запрошені на вогневий рубіж. Це потрібно для прибирання стрілецьких місць та обслуговування обладнання;

у разі рівності результатів зайняті спортсменами місця визначаються відповідно до глави 15 цього розділу Правил.

10. Командний залік:

1) командний залік – це визначення першості між командами у вправі за індивідуальними результатами заздалегідь визначених спортсменів, які ці команди представляють;

2) команда: три спортсмени одного регіону / товариства / клубу та однієї статі;

3) командний залік у вправі визначається лише за результатами етапу вибування, а в разі його відсутності – кваліфікаційного етапу. Фіналів немає;

- 4) рекомендовано використовувати електронні мішеневі установки;
- 5) результат команди – це сукупні індивідуальні результати трьох спортсменів команди під час відбіркового / кваліфікаційного етапу вправи;
- 6) усі спортсмени команди повинні брати участь у вправі як залікові учасники;
- 7) якщо у вправі проводиться етап вибування, командний залік визначається за результатами цього етапу;
- 8) у разі рівності результатів зайняті командами місця визначаються відповідно до глави 15 цього розділу Правил;
- 9) положення першого розділу Правил застосовуються до питань, не зазначених у цьому пункті;
- 10) суддівська колегія змагання ухвалює рішення щодо спірних питань відповідно до першого розділу Правил;
- 11) будь-які покарання застосовують відповідно до першого розділу Правил.

12. Правила поведінки спортсменів і офіційних осіб

1. На чемпіонатах та всеукраїнських змаганнях заборонені будь-які демонстрації або політична, релігійна чи расова пропаганда в будь-якій формі.
2. У кожній команді має бути керівник команди, відповідальний за дотримання дисципліни в команді. Керівником команди може бути призначений спортсмен. Керівник команди зобов'язаний постійно співпрацювати з офіційними особами змагання задля безпеки, результативного проведення змагання і добрих взаємин між спортсменами.
3. Обов'язки керівника команди:
 - заповнювати необхідні заявки з точною інформацією та вчасно надавати їх відповідним офіційним особам;
 - знати програму;
 - забезпечити прибуття спортсменів, готових до стрільби, на свої щити, вчасно і з перевіреною зброєю та екіпіруванням;

стежити за правильністю визначення результату і у разі потреби писати протести;

переглядати попередні та офіційні бюлетені, протоколи результатів і оголошення;

отримувати офіційну інформацію і доводити її до членів команди;

представляти команду на всіх офіційних заходах (нарадах, засіданнях тощо).

4. Обов'язки спортсмена:

прибути на своє стрілецьке місце вчасно, готовим до стрільби, зі спорядженням відповідно до цих Правил;

приготуватися до стрільби на своєму щиті так, щоб не заважати сусіднім спортсменам;

поводитися так, щоб не заважати або несприятливо не впливати на виступ інших спортсменів. Спортсмен, чия поведінка або дії, на думку журі, заважають іншим спортсменам, може отримати попередження, штраф або дискваліфікацію залежно від обставин.

5. Дії тренера під час виконання будь-якої вправи:

1) у всіх вправах дозволено невербальну допомогу тренера, зокрема написання слів. Підказки голосом дозволені у фіналі стрільби з трьох положень, тільки під час зміни положень. Коли спортсмен перебуває на вогневому рубежі, він може говорити лише з членами журі та офіційними особами в тирі. Допомогу тренера на тренуванні дозволено, але вона не має заважати іншим спортсменам;

2) якщо спортсмен бажає поговорити з тренером чи з представником команди під час відбіркового раунду або кваліфікації, то спортсмен повинен розрядити свою зброю і залишити її в безпечному стані на вогневому рубежі з відкритим затвором і вставленим прапорцем безпеки. Спортсмен може залишити вогневий рубіж тільки після повідомлення судді, не заважаючи іншим спортсменам;

3) якщо тренер або представник команди бажає поговорити з членом команди, який перебуває на вогневому рубежі, то представник команди не може вступати в контакт зі спортсменом безпосередньо або розмовляти зі

спортсменом, коли він перебуває на вогневому рубежі. Представник команди повинен отримати дозвіл судді або члена журі, який відкличе спортсмена з вогневого рубежу;

4) якщо представник команди або спортсмен порушують правила, що стосуються тренерської діяльності, то першого разу дають попередження. У разі повторного порушення цих правил із результату спортсмена віднімають два очки, і представник команди повинен залишити зону поблизу вогневого рубежу.

6. Покарання за порушення Правил:

1) журі кваліфікує ненавмисні, умисні, приховані порушення за такими критеріями:

у разі ненавмисного порушення цих Правил спортсменові оголошують попередження (показують жовту картку), щоб він мав змогу виправити порушення. За можливості попередження дають під час тренування або впродовж часу підготовки і пробних пострілів. Якщо спортсмен не усунув порушення, на яке вказало журі, з його результату віднімають два очки штрафу (показують зелену картку). Якщо спортсмен і після цього не усунув порушення, то його дискваліфікують (показують червону картку);

у разі умисного порушення Правил і його умисного приховування спортсмена дискваліфікують (показують червону картку);

якщо після пропозиції пояснити подію спортсмен свідомо й умисно дає недостовірну інформацію, то з його результату віднімають два очки штрафу, а в разі серйозного порушення його можуть дискваліфікувати;

2) у разі порушення цих Правил чи вказівок суддів може бути накладено такі покарання:

попередження (жовта картка). Попередження оголошують так, щоб не залишалось жодних сумнівів, що це попередження, і має бути показана жовта картка. Попередження не завжди має передувати іншим покаранням. Попередження може оголосити один суддя або заступник головного судді. Його відображають у довідці з вогневого рубежу. Попередження діє протягом усього

змагання і має бути враховано у разі повторного порушення для суворішого покарання (штраф, дискваліфікація);

штраф (зелена картка). Штраф, накладений на результат спортсмена, призначає член журі із показуванням зеленої картки зі словом «Штраф». Це фіксують у довідці з вогневого рубежу, на стрічці принтера, в картці результатів і негайно повідомляють судді електронного обладнання. У більшості випадків застосовують вирахування двох очок (винятки вказані у Правилах, наприклад, у випадку холостих пострілів у фіналах). Штрафу не обов'язково має передувати попередження;

дискваліфікація (червона картка). Спортсмена дискваліфікують, якщо він не пройшов післязмагальну перевірку (пункт 9 глави 7 цього розділу цих Правил), дискваліфікацію через іншу причину можна застосовувати лише за рішенням більшості членів журі. Дискваліфікацію оголошує спортсменові член журі, показуючи червону картку зі словом «Дискваліфікація». Якщо спортсмена дискваліфікують у будь-якому циклі вправи (відбір, кваліфікація або фінал), результат цього спортсмена на всіх стадіях цієї вправи вилучають, а спортсмена записують у кінці списку результатів із позначкою «DSQ»;

неспортивна поведінка. Якщо спортсмена дискваліфіковано за серйозне порушення правил безпеки або за фізичну образу офіційної особи змагання чи іншого спортсмена відповідно до рішення більшості членів журі, то видаляють результати цього спортсмена у всіх вправах змагання;

порушення антидопінгових правил. Якщо спортсмена дискваліфіковано за порушення антидопінгових правил, усі результати для цього спортсмена для усіх вправ змагання мають бути видалені, а в поясненні має бути зазначено «AD-DSQ»;

покарання оголошують як усно, так і через показування жовтої, зеленої або червоної карток. Розмір карток має бути приблизно 70 мм x 100 мм;

команда, члена якої дискваліфіковано, не отримує ніякого місця, і її записують у протоколі результатів із позначкою «DSQ»;

у випадку покарання або дискваліфікації член журі повинен надати або затвердити зауваження до протоколу результатів, щоб їх пояснити;

3) якщо журі або судді встановили факт того, що спортсмен при поводженні зі зброєю грубо порушує правила безпеки, то спортсмена дискваліфікують;

4) спортсмена або представника команди, який здійснює фізичний контакт із членом журі, суддею, іншою офіційною особою змагання або іншим спортсменом шляхом захоплення, штовхання, попихання, удару чи аналогічної дії, може бути усунено від подальшої участі в змаганні. Про кожний такий випадок потрібно повідомляти суддів. Один або більше свідків чи сліди фізичного впливу мають підтвердити незаконні, образливі дії. Потім журі зобов'язане ухвалити рішення чи може спортсмен або представник команди бути усунений від змагання. Рішення про усунення може бути оскаржене в апеляційному журі (глава 16 цього розділу цих Правил).

13. Затримки

1. Затримка відбувається, коли після натискання на спусковий гачок куля не залишає каналу ствола.

2. Затримки можуть бути допустимі або недопустимі:

1) допустимі затримки:

патрон не вистрілив;

куля або кулька застрягли в каналі ствола;

зброя не стріляє або працює неправильно у разі натиснутого спускового гачка;

2) недопустимі затримки:

спортсмен відкрив затвор своєї зброї;

порушено правила безпеки;

спортсмен неправильно зарядив свою зброю;

спортсмен належним чином не натиснув на спусковий гачок;

затримка сталася через причину, запобігти виникненню якої міг сам спортсмен;

вийшла з ладу батарея у випадку електронного спуску.

3. Якщо у спортсмена сталася затримка через несправність зброї або патрона, то він може її виправити і продовжити стрільбу, або якщо затримка була допустима, то він може продовжити стрільбу з іншої зброї того ж типу і калібру відповідно до цих Правил. У разі заміни зброї її потрібно обов'язково перевірити після завершення виконання вправи.

4. У відбірковому циклі, кваліфікації вправ стрільби з гвинтівки і пістолета на 10 м, на 50 м і на 300 м додатковий час на заміну і ремонт зброї після будь-якої несправності не надають. Якщо затримка була допустима, то журі може після ремонту або заміни зброї надати додаткові пробні постріли.

5. Особливі правила, що стосуються затримок у вправі стрільби з пістолета на 25 м, описано у главі 9 розділу III цих Правил.

6. Особливі правила, що стосуються затримок у фіналі, описано для кожної вправи у главі 17 цього розділу та додатку 21 цих Правил.

7. Судді вогневого рубежу або члени журі повинні переконатися, що затримка відображена в довідці про подію в тирі або у формі для підрахунку результату після затримки і в картці результатів.

14. Визначення вартості влучень і порядок визначення результатів

1. Секретаріат після кожної зміни і після закінчення кожної вправи зобов'язаний якомога швидше показати попередні результати на табло (стенді).

2. Остаточні результати потрібно показати на головному табло (стенді) після закінчення часу на протести.

3. Організатори повинні забезпечити попередніми й офіційними протоколами всіх офіційних осіб змагання, команди-учасниці та засоби масової інформації. Протоколи роздруковують або поширюють у електронному вигляді.

4. Після кожного змагання організатори публікують електронні (онлайн) результати. Публікація може містити список суддів змагання, календар змагання, список нових рекордів і повторення рекордів, усі остаточні протоколи вправ. Протоколи вправ розміщують у порядку: вправи стрільби з гвинтівки серед

чоловіків на 10 м, на 50 м і на 300 м; вправи з пістолета серед чоловіків на 10 м, на 25 м і на 50 м; вправи по рухомій мішені серед чоловіків на 10 м і на 50 м; вправи з гвинтівки серед жінок на 10 м, на 50 м і на 300 м; вправи з пістолета серед жінок на 10 м і на 25 м; вправи по рухомій мішені серед жінок на 10 м і на 50 м; вправи змішаних команд із гвинтівки, з пістолета та по рухомій мішені. У цих публікаціях:

1) списки повинні містити повні імена: прізвище (прописними літерами), повне ім'я (тільки перша літера прописна), стартові номери (за наявності) та регіон (офіційне скорочення) для кожного спортсмена;

2) у протоколах, де необхідно, слід використовувати такі скорочення, прийняті в МФСС:

DNF – не закінчив вправу;

DNS – не виконував вправу;

DSQ – дискваліфікований;

DQB – дискваліфікований за неспортивну поведінку;

WR – новий світовий рекорд;

QWR – новий кваліфікаційний світовий рекорд;

EWR – повторення світового рекорду;

EQWR – повторення кваліфікаційного світового рекорду;

WRJ – новий світовий рекорд серед юніорів;

QWRJ – новий кваліфікаційний світовий рекорд серед юніорів;

EWRJ – повторення світового рекорду серед юніорів;

EQWRJ – повторення кваліфікаційного світового рекорду серед юніорів;

OR – новий олімпійський рекорд;

EOR – повторення олімпійського рекорду;

OQR – новий кваліфікаційний олімпійський рекорд;

EOQR – повторення кваліфікаційного олімпійського рекорду.

5. Остаточні офіційні протоколи перевіряють та підписують головний секретар і головний суддя змагання, щоб підтвердити їхню точність.

6. Усі порушення, штрафи, промахи, затримки, додавання часу, повторні постріли / серії або анулювання пострілів тощо записують у довідку з вогневого рубежу і картку результатів, у стрічку принтера суддя і/або член журі. Заповнені довідки з вогневого рубежу передають до секретаріату одночасно з електронними результатами і стрічками принтерів. Після завершення кожної вправи секретаріат зобов'язаний вивчити результати, щоб підтвердити, що всі підрахунки результатів після затримок і всі штрафи внесено в протоколи правильно.

7. Штрафні очки у вправах із гвинтівки і пістолета завжди віднімають від серії, у якій відбулося порушення. Якщо штраф оголошено за порушення загального характеру, то очки віднімають від залікового(-их) пострілу(-ів) у першій серії, відповідного циклу вправи.

8. До затвердження остаточних протоколів секретаріат зобов'язаний перевірити десять кращих результатів у особистому заліку і вісім кращих результатів у командному заліку. У разі використання ЕМУ їх перевіряють порівнюючи результати, записані в головному комп'ютері, із результатами на стрічці принтера або з незалежного джерела пам'яті (глава 10 цього розділу цих Правил). Додатково перевіряють усі ручні втручання у визначення результату відповідно до довідок з вогневого рубежу чи бланків щодо затримок.

9. Рекордом є найвище спортивне досягнення (результат) у вправах, перелік яких затвердила ФСУ або її структурний підрозділ (за наявності), яке досягнув спортсмен індивідуально чи команда на офіційних змаганнях за суворого дотримання цих Правил.

Рекорди України реєструють, якщо їх встановлено на календарних національних змаганнях, які проводять Мінмолодьспорту або ФСУ, і на міжнародних змаганнях (в Україні та за кордоном, у яких беруть участь команда або окремі спортсмени, які офіційно представляють національну збірну команду України).

Рекорд зараховується за результатом фіналу в олімпійських вправах, якщо інше не визначено МФСС. Поряд з цим, у всіх вправах зараховується рекорд у

кваліфікації – найвище спортивне досягнення (результат) у кваліфікаційному етапі або етапі на вибування цієї вправи.

У матчах за медалі рекордний результат не реєструють.

Рекорди реєструють у чотирьох групах: чоловічі, жіночі, юніорські (окремо для юніорів і юніорок).

Рекорд реєструють незалежно від того, у якій із вікових груп виступив спортсмен.

Рекорд вважають перевершеним, якщо результат в основній (кваліфікаційній) вправі перевищує попередній не менше ніж на 0,1 очка.

Особисті рекорди реєструють лише тоді, коли в змаганні у цій вправі взяло участь не менше ніж 10 спортсменів, а командні – не менше ніж 3 команди різних спортивних організацій (країн).

Якщо на змаганні в тій самій вправі показано два і більше результати, що перевищують актуальний рекорд, то новий рекорд зараховують тому спортсменові, чий результат найвищий.

Якщо того самого результату, що перевищує актуальний рекорд, досягли декілька спортсменів (команд), які виступили впродовж однієї доби на змаганнях, що відбулися в різних місцях, то новий рекорд зараховують усім учасникам (командам), які показали рекордний результат.

Підставою для реєстрації рекорду є офіційний протокол змагання.

Рекорди реєструють за такого складу суддів, які мають суддівські категорії, що не нижчі від вказаних:

усеукраїнський рекорд – три судді національної категорії та два судді першої категорії;

рекорд ЦР ФСТ, відомства – один суддя національної категорії та два судді першої категорії.

Вказані вимоги стосуються суддів, які виконують обов'язки головного судді, головного секретаря, старших суддів вогневого рубежу, лінії мішеней і КВР (суддів електронного обладнання).

Організація, яка проводить змагання, не пізніше ніж через три дні після їх закінчення подає матеріали про встановлення рекорду у відповідну спортивну організацію.

15. Рівність результатів

1. Розподіл місць за рівності результатів у вправах на 10 м, 25 м, 50 м, 300 м проводять за такими правилами:

1) за найбільшою кількістю внутрішніх «десяток»;

2) за кращим результатом серії з останніх десяти пострілів. У разі рівності цих серій – за попередньою серією, і так до кінця за серіями з десяти пострілів, влучення обраховують цілими очками (без урахування внутрішніх десятків і десятих часток очка), доти, поки не визначать найкраще місце;

3) якщо і після цього не визначено кращого спортсмена, то результати порівнюють постріл за пострілом, керуючись внутрішніми десятками, від останнього пострілу до першого;

4) якщо і після цього не визначено кращого спортсмена, то в разі використання ЕМУ результати порівнюють постріл за пострілом, за результатами з десятими частками, від останнього пострілу до першого;

5) якщо і після цього не визначено кращого спортсмена, то їм присуджують однакове місце і вносять їх у протокол за початковими літерами їхніх прізвищ за алфавітом;

6) якщо на етапах відбору або кваліфікації у вправах з пневматичної гвинтівки на 10 м і стрільби лежачи на 50 м результат визначають із десятими частками очка, то за рівності результатів місця розподіляють за кращою останньою серією з десяти пострілів (із десятими частками очка). У разі рівності цих серій – за попередньою серією, і так до кінця за серіями з десяти пострілів. Якщо найкраще місце не визначене, то результати порівнюють постріл за пострілом за результатами з десятими частками очка від останнього пострілу до першого.

2. Рівність результатів у стрільбі по рухомій мішені визначають згідно з главою 12 розділу IV цих Правил.

3. Рівність результатів в олімпійських вправах із фіналом.

Якщо є рівність результатів у кваліфікації під час відбору у фінал у вправах зі стрільби з гвинтівки і пістолета, то місця розподіляють згідно з цією главою цього розділу цих Правил.

4. У разі рівності результатів у командному заліку, зокрема у вправах для змішаних команд, результати всіх членів команди сумують і після цього застосовують таку ж процедуру, як у індивідуальному заліку.

16. Протести та апеляції

1. Усі протести і апеляції розглядають відповідно до цих Правил.

2. Усні протести:

1) будь-який спортсмен, представник команди має право заявити протест на умови проведення змагань, рішення або дії офіційної особи змагань негайно в усній формі рефері, судді або члену журі в таких випадках:

спортсмен або представник команди вважають, що під час проведення змагань не дотримано вимог цих Правил або програми (Регламенту) проведення змагання;

спортсмен або представник команди не згодні з рішенням чи дією офіційної особи змагання, судді або члена журі;

спортсменові завадив або його потурбував інший спортсмен(-и), офіційна(-і) особа(-и) змагання, глядач(-і), представник(-и) засобів масової інформації та/чи інша особа(-и) або обставина(-и);

у спортсмена була тривала перерва в стрільбі, спричинена пошкодженням обладнання тиру, з'ясуванням будь-якого непорозуміння або іншого(-их) випадку(-ів);

у спортсмена було непорозуміння щодо часу на стрільбу, зокрема занадто короткий час на стрільбу;

2) судді та члени журі зобов'язані розглядати усні протести негайно. Вони можуть вжити негайних заходів для виправлення ситуації або передати протест у журі для ухвалення рішення. У таких випадках суддя або член журі можуть за потреби тимчасово призупинити стрільбу.

3. Будь-який спортсмен або представник команди, який не згоден з дією або ухваленим рішенням за усним протестом, може подати письмовий протест журі. Будь-який спортсмен або представник команди також має право заявити письмовий протест без усного протесту. Усі письмові протести передають членові відповідного журі не пізніше ніж через 20 хв після події. Письмові протести і апеляції подають відповідно до бланка-форми для протестів МФСС.

4. Плату за протест стягують у розмірі та в порядку, встановленому ФСУ.

5. Протести стосовно результатів (рішення журі щодо вартості влучення і кількості пострілів у мішені остаточні і на них не можна подавати апеляцію):

1) усі протести щодо результатів мають бути подані упродовж 10 хв після того, як попередні результати розміщені на інформаційному табло (стенді). Час закінчення терміну протесту щодо результатів має бути відображений під час розміщення попередніх результатів. Місця, куди подають будь-які протести щодо результатів, мають бути опубліковані в офіційній програмі;

2) якщо спортсмен опротестовує вартість пострілу, який виконано по ЕМУ, то протест приймають лише тоді, якщо його подано до виконання наступного пострілу чи до початку наступної серії (вправи на 25 м) або упродовж трьох хвилин після останнього пострілу, однак цю вимогу не застосовують, якщо неможливе просування паперової або гумової стрічки або у разі інших несправностей мішені:

якщо протест подано щодо вартості влучення, то спортсменові в кінці вправи пропонують виконати додатковий постріл, щоб зарахувати його, якщо протест буде прийнято, а дійсну вартість опротестованого влучення неможливо визначити;

якщо журі визначить, що результат опротестованого пострілу перебуває в межах двох десятих від значення цього пострілу, то протест не приймають;

коли протест поданий на вартість влучення, відмінну від нуля («0»), або на те, що влучення не позначилося на моніторі, та якщо протест відхилений, то спортсмена карають двома очками штрафу, які відраховують із значення спірного пострілу;

представник команди або спортсмен має право знати рішення стосовно спірного пострілу;

під час стрільби по ЕМУ на 50 м у відбірковому циклі та кваліфікації не приймають протести на влучення вартістю 9,5 і вище;

у фіналі не приймають протестів щодо вартості влучень і кількості пострілів (глава 17 цього розділу цих Правил).

6. Апеляції. Якщо є розбіжності з рішенням журі, то питання може бути подане на розгляд в апеляційне журі за винятком випадків, коли рішення ухвалювали журі протестів у фіналах (глава 17 цього розділу цих Правил) і щодо вартості влучень або кількості пострілів (пункт 5 цієї глави цього розділу цих Правил). Ці рішення є остаточними і не підлягають апеляції. Апеляції подають у письмовій формі представник команди або інший представник не пізніше ніж через 30 хв після оголошення рішення журі. Рішення апеляційного журі є остаточним.

7. Копії всіх рішень за письмовими протестами і апеляціями передають організаторам змагання разом із остаточним звітом.

17. Фінали в олімпійських вправах стрільби з гвинтівки і пістолета

1. Загальні правила проведення фіналів:

1) усі спортсмени, заявлені на вправу, для відбору у фінал повинні брати участь у кваліфікаційних змаганнях. Вісім (у вправі МП-8 – шість) спортсменів із найкращим результатом у кваліфікації проходять у фінал, за винятком випадків, коли інше встановлено Правилами чи, в особливих випадках, Регламентом змагання;

2) стрілецькі місця у фіналах на дистанціях 10 м і 50 м позначають латинськими літерами R1–A–B–C–D–E–F–G–H–R2. Стрілецькі місця для

фіналів у вправі МП-5 позначають латинськими літерами А–В–R1–С–D / Е–F–R2–G–H, у вправі МП-8 – латинськими літерами А–В / С–D. Резервні мішені позначають літерами R1 і R2. Стрілецькі місця у фіналі розподіляють у порядку, визначеному МФСС, зокрема жеребкуванням (додаток 21 до цих Правил);

3) фінал починається, коли старший суддя вогневого рубежу (далі – ССВР) подає команду для першого залікового пострілу / серії. Спортсмени повинні прибути у фінальний тир на місце збору щонайменше за 30 хв до початку фіналу. За запізнення спортсмена штрафують двома очками / влученнями з результату першого залікового пострілу / серії, якщо інше не визначено МФСС. Спортсмени повинні прибути зі своїм спорядженням, зокрема з достатньою кількістю патронів, для того щоб закінчити фінал, одягом, у якому вони змагатимуться, і формою команди, яку повинні будуть одягнути на церемонію нагородження. Журі зобов'язане упевнитися, що присутні всі фіналісти і що їхні імена та команди правильно внесені в систему визначення результатів і на інформаційне табло. Після прибуття спортсменів, під час реєстрації, журі повинно якомога швидше завершити всі перевірки зброї та екіпірування спортсменів. Під час фіналу слід вжити заходів для забезпечення безпеки всього спорядження та речей спортсменів, залишених у зоні підготовки;

4) запізнення. Фіналіста, що не з'явився на місце підготовки упродовж 10 хв після початку часу прибуття спортсменів на фінал, до участі у фіналі не допускають і записують як спортсмена, який першим вибув у фіналі, та відзначають як DNS;

5) визначення результату. Кваліфікаційний результат дає змогу спортсменові взяти участь у фіналі, але надалі його не враховують. Підрахунок результатів у фіналі починають із нуля відповідно до цих Правил. Віднімання або штрафи застосовують для залікових пострілів / серій там, де відбулося порушення. Не можна записувати результатів нижче за нуль (тобто 3 – 1 очко штрафу = 2; 0 – 1 очко штрафу = 0);

6) затримки у фіналі на 10 м і 50 м. Якщо у фіналіста сталася допустима затримка (пункт 2 глави 13 цього розділу цих Правил) під час виконання

одиначного пострілу, то йому дають максимум 1 хв для усунення несправності або заміни зброї, після цього спортсмен може повторити постріл. Якщо у фіналіста сталася допустима затримка в серії з п'яти пострілів і несправність можна виправити або поміняти зброю упродовж однієї хвилини, то всі постріли, виконані в цій серії, зараховують, спортсменові дозволяють завершити серію за час, що залишився з моменту оголошення затримки, з додаванням часу, що дорівнює часові для усунення несправності, але цей час не має перевищувати однієї хвилини. У фіналі допускають лише одну допустиму затримку;

7) протести стосовно результатів. Протестів щодо результатів визначення вартості влучення або кількості пострілів у фіналі не приймають;

8) скарги на роботу ЕМУ під час фіналів. Якщо фіналіст поскаржився, що його ЕМУ не реєструє постріл під час пробних пострілів, то йому пропонують зробити в цю мішень ще один постріл. Якщо цей постріл реєструється, то фінал триває. Якщо постріл не реєструється або скарга пов'язана з труднощами просування паперової / гумової стрічки, то ССВР дає команду для всіх фіналістів «Стоп, розряджай» і спортсмена переводять на резервне стрілецьке місце. Як тільки спортсмен займе своє нове стрілецьке місце, ССВР повинен дати всім фіналістам 2 хв для підготовки, а після цього знову розпочати відлік часу підготовки і пробних пострілів фіналу;

якщо скарга стосується «нуля» (промаху), що несподівано з'явився під час залікових пострілів / серії, то журі (член журі, відповідальний за проведення фіналу, другий член змагального журі та один член журі результатів / електронного обладнання) повинні визначити, чи справді був промах («0»), чи сталася несправність мішені (журі має дати вказівку ССВР припинити стрільбу, щоб обстежити мішень). Якщо журі не матиме переконливих доказів, що постріл не влучив у мішень, то дає вказівку спортсменові зробити ще один заліковий постріл (у разі стрільби на дистанції 10 / 50 м), у вправі МП-5 зробити дострілювання серії (один постріл), у вправі МП-8 повторити серію. Якщо додатковий заліковий постріл зареєстровано, то результат цього пострілу зараховують замість несподіваного «нуля» (промаху) і

фінал продовжують. У вправі МП-8 зараховують результат серії перестрілювання замість усіх влучень в опротестованій серії;

якщо постріл у мішень, яка показала несподіваний «нуль», не реєструється, то спортсмена переводять на резервне стрілецьке місце (у вправі МП-8 на іншу установку). У фіналі на дистанціях 10 м і 50 м спортсменів, переміщеному на резервне стрілецьке місце, надають 2 хв для підготовки і пробних пострілів. Він повинен за командою ССВР виконати пропущений заліковий постріл, достріляти серію або перестріляти серію (вправа МП-8) до відновлення залікової стрільби для всіх спортсменів;

під час затримки змагань іншим фіналістам дозволено прицілювання і холості постріли. Якщо загальний час затримки для з'ясування причин показу несподіваного промаху перевищить 5 хв у фіналі стрільби на 10 м і 50 м, усім спортсменам до початку продовження стрільби надають 2 хв на пробні постріли;

9) устаткування фінального тирю. Фінальні тирі обладнують системами з дисплеями для показу результатів, годинниками зі зворотним відліком часу, що видимі всім фіналістам і системою гучного зв'язку. Якщо годинник із зворотним відліком часу не можуть бачити всі фіналісти, то контрольний час має бути розбірливо показано на моніторах усім фіналістам. Членам журі, які проводять фінал, суддям, тренерам і спортсменам, які вибувають (відходять з вогневого рубежу), надають стільці. Повинен бути наданий стіл, на який спортсмени можуть розмістити своє спорядження перед виходом у зону проведення фіналу або якщо вони відходять з вогневого рубежу;

10) офіційні особи фіналів. Проведення фіналів та їхнє керівництво забезпечує такий персонал:

фінал має проводити досвідчений старший суддя вогневого рубежу (ССВР);

журі змагань керує проведенням фіналів. Голова журі призначає себе або когось із членів журі відповідальним за проведення фіналу;

журі протестів у фіналі. Один член апеляційного журі, член журі, відповідальний за проведення фіналу, член журі змагання, призначений технічним делегатом та голова журі входять до складу журі протестів у фіналі,

вони повинні ухвалювати рішення стосовно протестів у фіналі, якщо такі будуть. Апеляції на рішення журі стосовно протестів у фіналі не приймають;

суддя вогневого рубежу (СВР). Один або два досвідчених судді вогневого рубежу допомагають ССВР. Вони стежать за дотриманням правил безпеки, супроводжують фіналістів та їхніх тренерів під час входу та виходу зі стрілецької зони. Також перевіряють всі затримки, заявлені у фіналі;

суддя електронного обладнання, який готує і керує ЕМУ та графічними дисплеями для показу результатів, консультує журі стосовно усіх технічних проблем;

диктор, якого офіційно призначає організаційний комітет. Він працює в контакт з ССВР, відповідає за представлення фіналістів, оголошення результатів та інформацію для глядачів;

11) презентація і музика фіналів. Для проведення фіналів використовують апаратуру забезпечення кольору, світла, музики, оголошень, коментарів, сценічного дійства та подавання команд ССВР. Усе це має бути єдиною постановкою, що відображає спортсменів та їхні виступи в максимально привабливій і захопливій манері для глядачів та телевізійної аудиторії;

12) представлення фіналістів. Після входження, один за одним, у стрілецьку зону спортсмени та їхні тренери стають обличчям до глядачів. У цей час диктор представляє кожного фіналіста, вказавши їхні імена, представлені команди та найвищі спортивні досягнення. Диктор також повинен представити відповідального члена журі та ССВР;

13) протести у фіналі:

будь-які протести подають усно і негайно. Протест може подати спортсмен або його тренер шляхом підняття руки;

плати за протест немає;

будь-який протест розглядає журі протестів у фіналі негайно. Рішення журі протестів у фіналі остаточне і не може бути опротестоване;

якщо протест у фіналі відхилено, то спортсмена штрафують на два очки або два влучення з останнього пострілу чи серії;

14) правила проведення фіналів і порядок їх виконання:

у випадках, не передбачених у цій главі цього розділу цих Правил, для кожної вправи застосовують розділ загальних правил організації та проведення змагань або розділ правил з окремого виду стрільби;

прибуття і розташування спорядження. Після прибуття у зону підготовки фіналістам або їхнім тренерам має бути дозволено розкласти свою зброю і спорядження на свої стрілецькі місця не менше ніж за 20 хв (15 хв для фіналів вправ мікст та зі стрільби з пістолета на 25 м) до початку фіналу. Чохли для зброї та контейнери для спорядження не залишають у стрілецькій зоні. Виконувати прицілювання в цей час не дозволено. Після цього спортсмени повинні повернутися у зону підготовки і бути готовими до виклику у стрілецьку зону для представлення та підготовки. Тренери займають відведені їм місця;

виклик на вогневий рубіж. Ведучий фіналу повинен вишикувати спортсменів в лінію згідно із стрілецькими позиціями за 13 хв до початку фіналу. Коли фіналістів у вправах зі стрільби з гвинтівки викликають із зони підготовки у стрілецьку зону, то вони заходять повністю одягнені в застебнутих штанах і куртках. ССВР подає команду: «Спортсмени запрошуються на вогневий рубіж»;

прапорці безпеки. Після того як фіналістів викликано у стрілецьку зону, вони за командою ССВР можуть узяти свою зброю, приготуватися до стрільби, виконувати вправи на утримання або прицілювання, але їм заборонено виймати прапорці безпеки чи виконувати холосту стрільбу до команди «Час підготовки і пробних пострілів, старт» або команди «Приготуватися» (для стрільби з пістолета на 25 м);

холосте тренування. У фіналі холосту стрільбу дозволено тільки упродовж часу підготовки і пробних пострілів або під час зміни положення і пробних пострілів чи у період підготовки. Виняток – під час фіналу вправи МП-8 допускається холосте тренування відповідно до глави 17 цього розділу Правил. У будь-який інший час за холосту стрільбу карають вирахуванням одного очка у фіналі на 10 м і 50 м та відніманням одного влучення у фіналі пістолетних вправ на 25 м;

передчасне заряджання. Спортсменові у фіналі заборонено заряджати гвинтівку або пістолет до команди ССВР «Заряджай» або «Старт». Це означає, що для часу підготовки і пробних пострілів заряджання зброї дозволено після команди «Старт», оскільки відсутня команда «Заряджай». Зброю вважають зарядженою згідно з цими Правилами, якщо патрон, або кулька, або споряджений магазин торкнувся зброї;

вправи на утримання та прицілювання. Спортсменам у фіналі дозволено виконувати вправи на утримання і прицілювання з моменту розташування на стрілецькому місці (команда «Зайняти свої позиції») до команди в кінці фіналів «Стоп, розряджай». Під час представлення не можна виконувати вправи на утримання і прицілювання;

стрільба до команди «Старт» чи «Заряджай». Якщо спортсмен у фіналі стрільби на 10 м, 25 м або 50 м заряджає і стріляє до команди «Час підготовки і пробних пострілів, старт» або до команди «Пробна серія, заряджай», його дискваліфікують;

стрільба після команди «Стоп». Якщо спортсмен у фіналі робить постріл після команди «Час підготовки і пробних пострілів, стоп» або «Час на зміну положення і пробні постріли, стоп» і до команди «Старт» для наступної залікової серії, то постріл не зараховують як заліковий, а з результату першого залікового пострілу віднімають два очки;

передчасна стрільба (малокаліберний пістолет). Якщо спортсмен у фіналі вправи МП-8 зробив постріл до того, як загорівся зелений світловий сигнал, то всю серію зараховують як нуль («0») влучень. Якщо спортсмен у вправі МП-5 виконав постріл до того, як загорівся зелений світловий сигнал, то цей постріл зараховують як промах, а з результату цієї серії віднімають одне влучення;

зайвий постріл. Якщо спортсмен у фіналі робить зайвий постріл у серії або під час одиночних пострілів, то зайвий постріл анулюють і спортсмена штрафують на два очки / влучення з результату останнього правильного пострілу / серії;

постріл через неуважність. Якщо фіналіст, який не бере участі в перестрілюванні за рівності результатів або дострілюванні / перестрілюванні після затримки, заряджає зброю і виконує постріл, то цей постріл анулюють. Спортсмена не штрафують за цю мимовільну помилку;

прапорці безпеки залишаються вставленими в зброю фіналістів до початку часу підготовки і пробних пострілів. Прапорці безпеки мають бути вставлені під час представлення, коли спортсмен вибуває з фіналу або ж коли фінал завершився. Спортсмени, які вибули з фіналу, зобов'язані покласти свою зброю на вогневому рубежі, лавку чи контейнер зі спорядженням (у стрільбі з трьох положень). Зброя має бути з відкритим затвором і стволом, спрямованим униз, зі вставленим прапорцем безпеки. Суддя зобов'язаний перевірити всю зброю, щоб переконатися, що вставлені всі прапорці безпеки. Призери можуть шикуватися та фотографуватися разом зі своєю зброєю відразу ж після фіналів, однак зброю не можна забирати з вогневого рубежу доти, поки прапорці безпеки не будуть вставлені, а зброю не перевірить суддя. Якщо спортсмен ненавмисно не вставив прапорця безпеки, то суддя уповноважений виправити це і вставити прапорець безпеки;

допомога тренера. Невербальні підказки тренера допускають у всіх фіналах. Підказки голосом допускають у фіналі зі стрільби з гвинтівки з трьох положень, під час зміни положень;

суддівська помилка. Якщо ССВР в індивідуальному фіналі чи у фіналі серед змішаних команд подав неправильну команду, наприклад, для початку виконання серії або подав команду «Стоп» до того, як всі спортсмени виконали останній постріл серії, виконуються наступні процедури. У разі якщо неправильна команда була подана під час серії одиночних пострілів, всі постріли, які вже зроблені, повинні бути зараховані, а для решти спортсменів потрібно встановити початковий відлік часу і подати нові команди, надаючи спортсменам, які не розпочали або не змогли завершити стрільбу, можливість закінчити / виконати необхідну кількість пострілів. У разі якщо неправильна команда була подана під час серії з кількох пострілів, всі постріли, які вже

зроблені, повинні бути зараховані, судді повинні визначити час, який залишався до завершення серії, та до нього додати 60 секунд, встановити цей відлік часу і подати нові команди, надаючи спортсменам, які ще не завершили серію, можливість виконати необхідну кількість пострілів. Якщо будь-який спортсмен неправильно зрозумів цю процедуру і випадково зробив забагато пострілів, будь-які додаткові постріли мають бути анульовані без накладання штрафів;

подання призерів. Після оголошення ССВР «Результати остаточні» журі збирає всіх трьох призерів у стрілецькій зоні і диктор представляє їх, зробивши оголошення: «Бронзовим призером став представник (назва команди) (ім'я)»; «Срібним призером став представник (назва команди) (ім'я)»; «Переможцем став представник (назва команди) (ім'я)»;

несправності. Лише одна допустима несправність дозволена для кожного спортсмена упродовж всього фіналу. Спортсменові може бути надано одну хвилину на ремонт або заміну несправної зброї, щоб фінал можна було продовжити без зайвої затримки.

музика. Під час фіналу має звучати музика, яку повинен схвалити головний суддя змагання. На всіх стадіях фіналу рекомендується та заохочується підтримка глядачів;

штрафи. Будь-які покарання застосовують відповідно до Правил;

непередбачені випадки. До питань, не згаданих у вищезазначених пунктах, застосовують відповідні положення Правил. Непередбачені або спірні питання для кожної справи відповідно до Правил розв'язують члени журі;

командна ідентифікація (дрескод). Спортсмени повинні носити одяг для стрільби, який відповідає дрескоду, викладеному в Правилах (глава 20 цього розділу). У разі стрільби з гвинтівки цей одяг має відображати національну (командну) ідентифікацію на стрілецьких куртках таким чином: ідентифікатор із 3-х літер, зокрема визначений МОК, розташований на кишені, яка звернена до глядачів, або на нижній частині спинки куртки.

процедури проведення фіналів мають відповідати практиці МФСС.

2. Детальні процедури проведення фіналів зі стрільби з пневматичної зброї на дистанції 10 м у вправах ГП-6 і ПП-3 викладено в розділі I додатка 21 до цих Правил.

3. Детальні процедури проведення фіналу зі стрільби з малокаліберної гвинтівки на дистанції 50 м у вправі МГ-5 викладено в розділі II додатка 21 до цих Правил.

4. Детальні процедури проведення фіналу зі стрільби з швидкострільного малокаліберного пістолета на дистанції 25 м у вправі МП-8 викладено в розділі III додатка 21 до цих Правил.

5. Детальні процедури проведення фіналу зі стрільби з малокаліберного пістолета на дистанції 25 м у вправі МП-5 викладено в розділі IV додатка 21 до цих Правил.

6. Нагородження. Нагородження призерів змагань проводять, як правило, відразу після закінчення кожного з фіналів.

18. Вправи змішаних команд.

Пневматична гвинтівка і пневматичний пістолет.

Детальні умови виконання та процедури проведення фіналів у вправах змішаних команд зі стрільби із пневматичної зброї на дистанції 10 м ГП-мікст і ПП-мікст викладено в розділі V додатка 21 до цих Правил.

19. Бланки документів

Бланки документів, які використовують для проведення змагань, оформляють відповідно до стандартів МФСС.

20. Дрескод

1. Спортсмени, тренери та офіційні особи відповідають за появу в тирі в одязі згідно з вимогами до суспільних спортивних заходів (пункт 5 глави 7 цього

розділу цих Правил). Одяг спортсменів і офіційних осіб має відповідати вимогам дрескоду МФСС, які викладено у цій главі цього розділу цих Правил.

2. Регламент для одягу спортсменів:

1) весь одяг, який носять спортсмени під час тренування, у відбірковому циклі, кваліфікації та фіналі, має бути таким, який спортсмени мають носити на міжнародних спортивних змаганнях. Цей одяг має передавати позитивний образ спортсменів-олімпійців;

2) під час змагань усі спортсмени повинні носити одяг спортивного стилю, кольори якого містять кольори регіону, прапора регіону або федерації, а також відповідні емблеми. Дозволено носити тренувальні костюми, спортивні костюми або форму для розминки тощо;

3) члени команди, які беруть участь у командних змаганнях, повинні бути одягнені в однакову форму, форму суб'єкта, якого вони представляють;

4) під час церемоній нагородження та інших заходів спортсмени повинні бути одягнені у свою офіційну форму або командні тренувальні костюми. Під час нагородження команди усі члени команди повинні бути одягнені у відповідну командну форму. Якщо спортсмен прибув на церемонію нагородження не одягнений у форму команди, член журі може відкласти церемонію і зажадати від спортсмена переодягнутися у відповідну форму для продовження церемонії;

5) одяг стрільців із гвинтівки має відповідати вимогам до одягу стрільців із гвинтівки, що описані у главі 5 розділу II цих Правил. Якщо вони не одягли стрілецьких штанів або черевиків, то під час змагань вони повинні носити одяг відповідно до дрескоду;

6) під час тренувань і змагань зі стрільби з пістолета жінки можуть бути вдягнені в сукні, спідниці, спідниці-штани, шорти або штани, блузи або топи (вони мають закривати груди і спину, а також обидва плеча). Чоловіки можуть бути вдягнені в штани або шорти і сорочки з коротким або довгим рукавом. Спортсменам заборонено носити одяг, що сприяє поліпшенню результату. Весь одяг спортсменів повинен відповідати вимогам дрескоду, наведеним у цій главі;

7) якщо під час змагань спортсмен носить шорти, то їхня нижня частина не має бути вище ніж 15 см від центра колінної чашечки. Спідниці та сукні також мають відповідати цьому обмеженню.

3. Заборонені види одягу:

1) заборонені для змагань і церемоній нагородження предмети одягу – це сині (блакитні) джинси, також джинси або схожі на них штани не відповідного забарвлення, камуфляжний одяг, футболки без рукавів, занадто короткі шорти (підпункт 7 пункту 2 цієї глави цього розділу цих Правил), рвані відрізані шорти, штани з латками або дірками, а також сорочки або штани з неспортивними або невідповідними написами. Спортивні забарвлення мають містити національні, регіональні чи командні кольори. Невідповідні кольори та візерунки – це камуфляжний, картатий (у клітинку), хакі, оливковий і коричневий;

2) спортсменам заборонено носити сандалі будь-якого виду або знімати своє взуття (зі шкарпетками чи без);

3) переодягатися можна тільки в спеціально відведених місцях, у зоні змагання це робити не дозволено. Заборонено переодягатися на стрілецьких місцях і в тирі;

4) вимоги до одягу тренерів та офіційних осіб:

дрескоду повинні дотримуватися члени журі та офіційні особи, зокрема судді, а також тренери, коли вони працюють у зоні змагання під час тренування, кваліфікації або фіналу;

за винятком тих випадків, коли організатори змагання забезпечують спеціальним офіційної одягом, члени журі повинні носити темні штани або спідниці і світлі сорочки з коміром, з довгим або коротким рукавом. Якщо через холодну погоду необхідно одягнути теплий светр або жакет, то бажано, щоб він був темного кольору. Якщо занадто гаряче, то рекомендовано одягати легкі штани. Стосовно взуття рекомендовано носити звичайні темні черевики або спортивне взуття;

на робочому місці члени журі повинні носити червоні жилетки;

офіційним особам змагань і тренерам заборонено носити види одягу, що описані в пункті 3 цієї глави цього розділу цих Правил.

5. Вимоги до одягу фотографів, коментаторів і телевізійних операторів:

1) акредитовані фотографи, коментатори та телеоператори, які працюють у зоні змагання, зобов'язані дотримуватися дрескоду, оскільки вони працюють там, де їх бачать глядачі;

2) фотографам і телеоператорам не бажано носити футболки без рукавів, бути в обрізаних, тренувальних або бігових шортах. Якщо вони носять шорти, то повинні також носити шкарпетки і туфлі.

6. Процедури стосовно забезпечення відповідності одягу вимогам дрескоду:

1) відповідають за дотримання правил носіння одягу та дрескоду журі з перевірки зброї та спорядження для вправ із гвинтівки і пістолета, а також журі правил одягу та дрескоду;

2) під час змагань у разі порушень спочатку журі видає письмове (або усне) попередження з проханнями усунути порушення в одязі. Спортсменів, які отримали письмове попередження і не усунули порушення в одязі (не змінили одягу), дискваліфікують. Журі зазвичай видає попередження під час перевірки спорядження або тренування. Журі може дозволити спортсменові завершити передстартові тренування (швидкісна стрільба з пістолета на 25 м), якщо часу на зміну одягу недостатньо. Жодному спортсменові не дозволено брати участь у кваліфікації, або у фіналі, або в церемонії нагородження, якщо він одягнений у невідповідний або заборонений одяг;

3) до і під час змагань журі може використовувати відповідно до стандартів МФСС попередження про порушення дрескоду, щоб поінформувати порушників правил носіння одягу та реклами і зобов'язати їх усунути порушення.

II. Правила стрільби з гвинтівки

1. Загальні положення

1. Цей розділ є частиною цих Правил та поширюється на всі вправи стрільби

з гвинтівок.

2. Усі спортсмени, керівники та офіційні особи команд зобов'язані знати ці Правила та забезпечувати їх виконання. Кожен спортсмен відповідальний за дотримання цих Правил.

3. Якщо вимоги цих Правил стосуються спортсменів, які виконують постріл правою рукою, вони дзеркально симетрично стосуються спортсменів, які виконують постріл лівою рукою.

4. Якщо в цих Правилах не зазначено, що їхні вимоги застосовують лише до чоловічих або тільки жіночих вправ, то його слід застосовувати як для чоловічих, так і для жіночих вправ.

2. Правила безпеки

Безпека є надзвичайно важливою. Правила безпеки подано в главі 2 розділу I цих Правил.

3. Стрільбища (тири) та мішені

Мішені та стандарти щодо них подано в главі 3 розділу I цих Правил. Вимоги до стрільбищ (тирів) та їхнє оснащення подано в главі 4 розділу I цих Правил.

4. Гвинтівки та боєприпаси

1. Вимоги до всіх гвинтівок:

1) однозарядні гвинтівки. Дозволено використовувати лише однозарядні гвинтівки, які заряджають вручну перед кожним пострілом, за винятком того, що у вправі стрільби зі стандартної гвинтівки на 300 м (АГ-5) може бути використано гвинтівку, яку дозволено у вправах зі стрільби з гвинтівки на 300 м міжнародного комітету військового спорту (CISM), якщо вона перевірена комісією перевірки зброї та спорядження перед вправою;

2) одна гвинтівка на вправу. Тільки одну гвинтівку дозволено використовувати у відбіркових, кваліфікаційних та фінальних етапах однієї

вправи. Механізм, ствол та ложе не можуть бути замінені, за винятком знімного приклада. Можна змінювати аксесуари, що прикріплюються до механізму, ствола та ложа. Гвинтівку, яка вийшла з ладу, можна замінити згідно з пунктом 3 глави 13 розділу I цих Правил з дозволу журі;

3) системи для зменшення руху або коливань. Будь-який пристрій, механізм або система, що активно знижує, сповільнює чи зводить до мінімуму коливання або рух гвинтівки перед пострілом, заборонені;

4) пістолетні рукоятки. Пістолетну рукоятку для правої руки має бути сконструйовано так, щоб вона не торкалася ремня зброї чи лівої руки;

5) ствол та фальшствол (подовжувальна трубка) не повинні мати наскрізні бокові отвори у будь-якому вигляді. Використання компенсаторів та дульних гальм заборонено. Будь-які конструкції чи пристрої всередині ствола чи фальшствол, крім нарізів та патронника, заборонені. Подовжувальна трубка повинна бути перевірена суддею перевірки зброї та спорядження під час дозмагальної / післязмагальної перевірки;

б) приціли:

передні або задні прицільні пристрої можуть мати світлі або тоновані лінзи чи поляризаційний фільтр, але прицільні пристрої не можуть мати жодної системи лінз. Ніяка оптична система, не може бути використана як телескоп для збільшення зображення яке бачить спортсмен. Винятком є лише одна лінза для чіткого зображення прицілювання прикріплена виключно ззовні заднього прицільного пристрою. Дозволено використання контактної лінзи чи монокля, необхідних для нормального зору спортсмена, якщо це не призначено для збільшення зображення при прицілюванні;

ніяка світлопідсилювальна система, оптичний приціл, оптична система чи телескоп не можуть бути прикріплені до гвинтівки;

одна коригувальна лінза може бути прикріплена тільки до заднього прицільного пристрою або спортсмен може носити коригувальні чи тоновані лінзи;

будь-який прицільний пристрій, що запрограмований активувати спусковий

механізм, заборонений;

затемнювач може бути прикріплений до гвинтівки або заднього прицільного пристрою. Затемнювач не має бути більш ніж 30 мм завширшки і не повинен простягатися більше ніж на 100 мм від центра отвору діафрагми заднього прицільного пристрою в бік ока, яким не прицілюються (додаток 4). Затемнювач не можна використовувати на боці ока, яким прицілюються; призматичний або дзеркальний пристрій можна використовувати, коли стрільбу виконують з правого плеча, а прицілювання виконують лівим оком, якщо він не має збільшувальної лінзової системи. Такий пристрій не можна використовувати у разі стрільби з правого плеча, коли прицілювання виконують правим оком або у разі стрільби з лівого плеча коли прицілювання виконують лівим оком;

на пневматичних і стандартних гвинтівках передній прицільний пристрій має бути круглим у профілі, якщо дивитися через задній прицільний пристрій, і не мати зовнішньої форми або доповнень, які можна використовувати як горизонтальний орієнтир. Допускаються внутрішні елементи переднього прицільного пристрою, що містять горизонтальні та/або вертикальні розташування.

7) електронні спускові механізми дозволено за таких умов:

усі його компоненти надійно прикріплені та розміщені в межах спускового механізму чи ложа гвинтівки так, щоб батарейка та дроти не були видимі ззовні; спусковим гачком керують тією самою рукою, яка тримає пістолетну рукоятку гвинтівки;

усі складові частини розміщують на своєму місці, коли гвинтівку представлено для перевірки контролю спорядження;

гвинтівка з усіма встановленими компонентами відповідає вимогам правил, що визначають розміри та вагу для цієї вправи.

2. Вимоги до стандартної гвинтівки для стрільби на 300 м та пневматичної гвинтівки для стрільби на 10 м (розміри, зазначені в цьому пункті, проілюстровані в додатках 5 і 6):

1) визначення. Ці визначення регламентують окремі частини гвинтівки,

згадані у Правилах:

ложе – базова рама гвинтівки, до якої кріпляться ствол і спусковий механізм, прицільні пристосування, пістолетна рукоятка та приклад. На традиційній гвинтівці з дерев'яним ложем, виготовленим з цільного шматка, воно включатиме цівку, щоку, пістолетну рукоятку та приклад;

приклад – частина гвинтівки між пістолетною рукояткою та затильником. Це задня частина ложа, яка може бути зміщена в обидві сторони від центральної лінії ствола. Найнижча точка приклада не повинна бути нижче центральної лінії ствола більше ніж на 140 мм. Це обмеження не поширюється на гвинтівки з дерев'яним ложем. Приклад може мати регульований подовжувач, на якому кріпиться затильник, до нього не стосується обмеження нижньої межі 140 мм від центральної лінії ствола;

затильник – рухома кінцева частина приклада, яка зазвичай прилягає до плеча спортсмена під час стрільби. Загальна ширина затильника не має перевищувати 30 мм. Затильник можна пересувати вгору або вниз, зміщувати праворуч або ліворуч від центральної лінії приклада та/або повертати навколо вертикальної та/або горизонтальної осі, але жодна частина зовнішніх країв не може виступати вбік більше ніж на 30 мм від цієї центральної лінії. Якщо використовується багатокомпонентний затильник, кожна частина може бути повернута праворуч або ліворуч, але всі елементи повинні міститися в межах загальної ширини 30 мм. Глибина вигину затильника, виміряна до найнижчої точки, яка контактує з плечем, не повинна перевищувати 20 мм. Для перевірки загальної ширини затильника можна використовувати шаблон із внутрішніми розмірами 153 мм x 30 мм (додаток 4). Затильник прийнятний, якщо він поміщається всередині шаблону і жодна його частина не віддалена більше ніж на 30 мм від видимої центральної лінії приклада. Внутрішній край шаблону може служити точкою відліку для цієї центральної лінії;

щока – частина гвинтівки, на яку спортсмен спирається головою, зокрема щокою. Вона може бути невід'ємною частиною гвинтівки з дерев'яним прикладом або насадкою, яка регулюється вгору або вниз і вбік. Якщо є зміщення

вбік, зовнішній край щоки має бути не далі 40 мм від центральної лінії приклада. На поверхню щоки можна нанести м'який матеріал;

цівка – передня частина ложа під стволом, яка контактує з опорною рукою спортсмена. Вона може мати регульовану або знімну секцію для збільшення висоти, але має при цьому мати пряму рівну поверхню. Цівка може бути нахиленою, але найнижча точка не може бути нижче центральної лінії ствола більше ніж на 140 мм, а ширина її не повинна перевищувати 60 мм. Якщо ширина регульованої секції є ширшою за верхню частину цівки, вона може бути зміщена вліво або вправо, але зовнішній край не повинен бути далі ніж на 30 мм від центральної лінії ствола. На її поверхню не можна додавати матеріал, який забезпечує посилене зчеплення, і вона не має мати анатомічну форму. При цьому додаткова секція цівки не рахується опорою для руки ("шампінйон") і не суперечить Правилам, навіть якщо вона знімна;

пістолетна рукоятка – не має бути віддалена вбік (по зовнішньому краю) більше ніж на 60 мм від вертикальної площини, що проходить через центральну лінію ствола. Найнижча її точка не має бути далі ніж 160 мм від центральної лінії ствола. Не можна додавати матеріал, який забезпечує посилене зчеплення, і вона не має мати анатомічну форму;

отвір для великого пальця, опора для великого пальця, опора для руки ("шампінйон"), опора, що виступає, ("грибок") та покажчик рівня заборонені. Опора для великого пальця – це будь-який виступ або розширення з боку пістолетної рукоятки, на яке спортсмен може спиратися великим пальцем руки, якою натискає на спусковий гачок. Опора, що виступає, ("грибок") – це будь-який виступ або розширення збоку на пістолетній рукоятці, призначене для запобігання сповзанню руки. Опора для руки описана у пункті 5 цієї глави Правил і дозволена лише для стрільби з довільних гвинтівок на 50 і 300 метрів;

2) тягарці:

дозволені тягарці розміщені на стволі в межах радіуса 30 мм від центра ствола. Тягарці на стволі можуть переміщуватися вздовж ствола;

будь-які пристосування або тягарці, що виступають з приклада, мають бути прикріплені як нерухома частина приклада (гвинтами або іншими засобами фіксації). Вони не мають виступати убік більше ніж на 25 мм від центральної лінії приклада або вниз більше ніж на 140 мм від центральної лінії ствола;

на додаток до тягарців на стволі до будь-якої частини гвинтівки можна прикріпити тягарці, але вони мають бути в межах зон, показаних на схемі (додаток 4). Тягарці на або в нижній частині цівки не можуть виступати горизонтально (убік) від центральної лінії ствола далі, ніж відстань максимального віддалення щоби від центральної лінії ствола. Тягарці в ділянці приклада не можуть виступати назад, далі ніж лінія, яка перпендикулярна до центральної лінії ствола і проходить через найглибшу точку затильника;

тягарці мають бути жорстко прикріплені до гвинтівки за допомогою напівпостійних засобів, щоб неможливо було випадково їх змістити або змінити їхнє положення. Використання будь-яких видимих липких стрічок для кріплення тягарців заборонено. Вигляд спортсменів та їх спорядження під час відеотрансляції або фотографування має відповідати поданню олімпійського виду спорту. Тому гвинтівки та спорядження не мають виглядати так, ніби вони скріплені липкою стрічкою, стяжками чи іншими тимчасовими засобами. Велике нагромодження свинцевих тягарців для балансування коліс є непривабливим і недоречним, тому його слід приховувати або уникати. Прийнятними є спеціально виготовлені металеві тягарці, міцно прикріплені до гвинтівки в межах дозволених зон, як показано на схемі (додаток 4).

Параметри, які вказані в цьому пункті цієї глави цього розділу цих Правил, також проілюстровано в схемах розмірів гвинтівки у додатках 4 і 5 до цих Правил і визначено в таблиці параметрів гвинтівки у додатку 6 до цих Правил.

3. Вимоги тільки до стандартної гвинтівки для стрільби на 300 м:

мінімальний натяг спуску – 1500 грам. Натяг спуску вимірюють, коли ствол гвинтівки розміщений у вертикальному положенні. Контрольні перевірки натягу спуску проводять відразу після закінчення останньої серії. Дозволено максимально три спроби підняти гирю, якою перевіряють натяг спуску.

Спортсмена, чия гвинтівка не пройшла перевірку щодо натягу спуску, дискваліфікують;

ту саму гвинтівку використовують під час виконання вправи з усіх положень без змін. Дозволено регулювання затильника, антабки, заміну переднього прицільного пристрою або регулювання заднього прицільного пристрою чи його окуляра (діоптра). Дозволено знімати щоку приклада під час змагань для чищення ствола та виймати затвор під наглядом журі; але положення щоки не можна змінювати, коли її ставлять на місце. Швидкозмінні кріплення не допускаються;

загальна довжина ствола, включно з будь-яким фальшстволом, виміряна від заднього боку патронника до видимого дульного зрізу, не повинна перевищувати 762 мм (додаток 5).

Усі стандартні гвинтівки для стрільби на 300 м мають відповідати характеристикам, які вказано в таблиці параметрів гвинтівки (додаток 6).

4. Вимоги тільки до пневматичної гвинтівки для стрільби на 10 м:

1) дозволені гвинтівки будь-якого типу, що працюють на стисненому повітрі або газі, які відповідають характеристикам, вказаним у таблиці параметрів гвинтівки (додаток 6) та таким додатковим обмеженням:

загальна довжина системи пневматичної гвинтівки, що вимірюється від задньої частини механізму до видимого дульного зрізу, не має перевищувати 850 мм;

передній прицільний пристрій не має виступати за межі видимого дульного зрізу;

будь-яка пневматична гвинтівка не має перевищувати енергію 7,5 джоулів і на ній має бути відповідне маркування "F";

2) схеми розмірів гвинтівки з вказаними на ілюстраціях позначеннями і величинами параметрів гвинтівки (вигляд зверху і вигляд збоку) наведено у додатку 5 до цих Правил. Параметри позначено латинськими літерами ідентично до правил МФСС;

3) параметри стандартної гвинтівки для стрільби на 300 м і пневматичної

гвинтівки, щодо яких ці Правила визначають допустимі величини, зведені в таблицю параметрів гвинтівки, яку подано в додатку 6 до цих Правил.

5. Вимоги до гвинтівок для стрільби на 50 м. Дозволені усі гвинтівки, пристосовані під довгі гвинтівочні патрони кільцевого запалювання калібру 5,6 мм (.22" cal.). Правила не можуть забороняти всі можливі комбінації пристосувань, які можуть бути встановлені на гвинтівки, наприклад, додаткові приціли тощо. Але направленість Правил полягає в тому, що гвинтівки для стрільби на 50 м повинні мати загальний вигляд, як показано на схемі у додатку 7, тобто на гвинтівку одночасно можна встановити лише один набір прицільних пристосувань, приклад, опору для руки або антабку тощо. Це не перешкоджає заміні цих елементів на будь-якому етапі змагання.

Загальні вимоги до гвинтівок для стрільби на 50 м:

вага гвинтівки з усім спорядженням, що використовують, включно з опорою для руки і антабкою, не має перевищувати 8,0 кг для чоловіків і жінок;

тягарці на / в нижній частині ложа або приклада не можуть бути віддалені горизонтально (в сторони) від центральної лінії ствола на відстань, що більша за максимальне віддалення щок приклада від цієї лінії;

тягарці не можуть виступати назад далі, ніж лінія, що перпендикулярна до центральної лінії ствола і проходить через найглибшу точку затильника;

тягарці, прикріплені до приклада, мають бути надійно закріплені і не можуть бути примотані до нього;

тягарці в передній частині гвинтівки не можуть бути розміщені нижче ніж 90 мм від центральної лінії ствола і не можуть виступати вперед далі ніж 700 мм від заднього (тильного) краю системи (ілюстрації у додатку 7). Будь-який такий тягарець не може бути перетворений на сошки для використання в опорі гвинтівки, коли вона покладена після стрільби або між положеннями під час стрільби з трьох положень;

найнижча точка приклада не може бути розміщена нижче ніж 140 мм від центральної лінії ствола (додаток 7). Це обмеження не застосовують до гвинтівок із дерев'яним прикладом.

Вимоги до окремих елементів гвинтівок для стрільби на 50 м:

1) крюк і затильник приклада (ілюстрації у додатку 7):

може бути використаний крюк затильника приклада, який відповідає таким обмеженням:

крюк затильника, який виступає назад із нижньої частини затильника приклада, не має бути віддалений більше ніж на 153 мм назад від лінії, що перпендикулярна до осі каналу ствола гвинтівки та дотична до найглибшої ділянки впадини затильника, яку зазвичай прикладають до плеча;

крюк затильника, який виступає з нижньої частини затильника приклада, може мати загальну довжину по зовнішньому контуру навколо будь-яких закруглень чи згинів не більше ніж 178 мм;

верхня частина затильника приклада не має бути віддалена більше ніж на 25 мм назад від лінії, що перпендикулярна до осі каналу ствола гвинтівки та дотична до найглибшої ділянки впадини затильника, яку зазвичай прикладають до плеча;

будь-які пристосування або тягарці, що виступають уперед або вбік від нижньої частини затильника, заборонені;

2) опора для руки. Опора для руки («шампінйон») – це будь-яке знімне прикріплення чи нарощення під цівкою (передньою частиною ложа), що допомагає підтримувати гвинтівку передньою рукою. Допускається ортопедична форма (канавки або западини для пальців). Така опора не має бути віддалена вниз від центральної лінії ствола більше ніж на 200 мм. Опору для руки не можна використовувати на пневматичних гвинтівках за жодних обставин. Вона може використовуватися на малокаліберних гвинтівках тільки в положенні стоячи. Регульована або знімна секція цівки, яка має рівну площину і не віддалена більше ніж на 140 мм від центральної лінії ствола, не вважається опорою для руки;

3) пістолетна рукоятка. Жодна частина пістолетної рукоятки не може бути розширена чи сконструйована в будь-який спосіб так, щоб було можливе

торкання чи підтримування тильної сторони кисті руки або зап'ястя;

4) стандарти для гвинтівок для стрільби на 300 м такі самі, як і для гвинтівок для стрільби на 50 м (для чоловіків та жінок). Ці вимоги зазначені в пункті 5 та в пункті 8 цієї глави цього розділу цих Правил. Гвинтівки для стрільби на 300 м можуть мати протиміражні стрічки завширшки щонайбільше 60 мм.

6. Боєприпаси:

1) для стрільби з гвинтівки на дистанції 10 метрів використовують кульки для зброї калібру 4,5 мм (.177"). Дозволені кульки будь-якої форми, виготовлені зі свинцю або іншого м'якого матеріалу;

2) для стрільби з гвинтівки на дистанції 50 м використовують довгі патрони кільцевого запалювання для зброї калібру 5,6 мм (.22"). Дозволені тільки кулі, виготовлені із свинцю або аналогічного м'якого матеріалу;

3) для стрільби з гвинтівки на дистанції 300 м використовують патрони для зброї калібру максимум 8 мм. Дозволені боєприпаси будь-якого виду, стрільба якими не створює жодної небезпеки для спортсменів та персоналу стрільбища (тиру). Трасерні, бронебійні та запалювальні боєприпаси заборонені

5. Одяг та спорядження

1. Загальні вимоги щодо одягу стрільців з гвинтівки:

1) усі стрілецькі куртки, стрілецькі штани та стрілецькі рукавиці мають бути виготовлені з еластичного матеріалу, який істотно не змінює своїх фізичних характеристик, тобто не стає жорсткішим, товстішим чи важчим у загальноприйнятих стрілецьких умовах. Усі підкладки, набивки та укріплення мають відповідати таким самим вимогам. Будь-яка підкладка або набивка має бути пришита у звичайний спосіб, а не бути простьобана, прошита хрест-нахрест, приклеєна або по-іншому прикріплена до зовнішнього шару одягу. Усю підкладку або набивку вимірюють як частину одягу;

2) тільки одну стрілецьку куртку і тільки одну пару стрілецьких штанів може використовувати кожен спортсмен у всіх вправах стрільби з гвинтівки в будь-яких змаганнях. Куртки і штани для стрільби з гвинтівки можуть мати

пломбу з унікальним номером, який зареєстровано в базі даних і видано МФСС. Спортсмени з куртками і штанами, що не мають пломб, надають їх для контролю. На кожного спортсмена можуть бути зареєстровані дві куртки і дві пари штанів. Якщо спортсмен має більше ніж одну куртку чи штани, які раніше вже перевіряли під час контролю спорядження, він має перед початком змагання визначитись, який саме з цих елементів одягу він буде використовувати на цьому змаганні. Додаткову інформацію щодо процедур, пов'язаних із реєстрацією одягу на міжнародних змаганнях викладено в підпункті 2 пункту 6 глави 7 розділу 6 та підпункті 2 пункту 1 глави 5 розділу 7 Правил МФСС (редакція 2023 р.);

3) звичайні спортивні тренувальні штани або звичайне спортивного типу тренувальне взуття можна використовувати під час будь-якої вправи чи положення. Якщо під час змагань було одягнуто шорти, нижня частина штанини має бути не вище ніж 15 см від центра колінної чашечки. Сандали будь-якого типу носити заборонено;

4) спортсмени відповідають за те, щоб усі елементи одягу, які вони використовують, відповідали вимогам цих Правил. Контроль спорядження повинен бути доступним для проведення добровільних перевірок одягу спортсменів від дня офіційних тренувань до завершення вправ стрільби з гвинтівки. Рекомендовано, щоб спортсмени приносили свій одяг для стрільби з гвинтівки перед змаганням, щоб упевнитися, що він відповідає цим Правилам. Під час підготовки курток чи штанів до змагань спортсмени зобов'язані врахувати будь-які зміни, що можуть трапитися через зміну температури, вологості або інших умов навколишнього середовища;

5) післязмагальний контроль здійснюють після того, як спортсмен завершив етапи кваліфікації або відбору щодо всіх предметів одягу, що використовують під час стрільби з гвинтівки, для перевірки їх стосовно відповідності до цих Правил (пункт 9 глави 7 розділу I цих Правил).

Також загальні технічні вимоги, які стосуються одягу та його випробовування, наведено у главі 7 розділу I цих Правил).

2. Вимоги щодо параметрів одягу:

1) вимоги щодо товщини одягу. Одяг для змагань зі стрільби з гвинтівки має відповідати таким вимогам стосовно вимірювання товщини і місця вимірювання:

стрілецька куртка і стрілецькі штани – 2,5 мм в один шар (5 мм у два шари), у місцях укріплення – 10 мм (20 мм у два шари);

стрілецькі черевики (матеріал верхньої частини черевика) – 4 мм;

стрілецька рукавиця – загальна товщина 12 мм;

спідня білизна – 2,5 мм в один шар (5 мм у два шари).

Усе екіпірування, виміри якого перевищують вимоги щодо товщини (з нульовим допуском), не може бути допущено для використання у змаганні;

2) вимоги щодо параметрів жорсткості. Одяг для змагань зі стрільби з гвинтівки має відповідати таким вимогам вимірювання жорсткості:

якщо вимірювальний циліндр продавлює матеріал щонайменше на 3 мм, то такий матеріал є прийнятний, коли вимірювання показують менше ніж 3 мм, матеріал є надміру жорстким. Предметів одягу з матеріалу, виміри якого менші від мінімальної величини 3 мм, не допускають;

кожна частина куртки чи штанів має давати змогу виміру 60-міліметровим вимірювальним циліндром. Якщо ділянка надто мала для стандартної перевірки (відсутня плоска зона розміром 60 мм і більше), то вимірюють на швах;

3) вимоги щодо гнучкості підошви взуття. Підошва взуття спортсменів має згинатися мінімум на 22,5 градуса у разі прикладання моменту сили 15 Нм до зони п'яти, під час того як взуття передом затиснене в тестовому обладнанні (підпункт 3 пункту 16 глави 7 розділу I цих Правил).

3. Стрілецькі черевики:

1) повсякденні черевики або легке спортивне взуття дозволено для використання у всіх положеннях для стрільби. Спеціальні стрілецькі черевики, що відповідають вказаним нижче вимогам, можна використовувати лише у вправах стрільби на 10 м, під час стрільби з трьох положень на 50 м і 300 м. Спеціальне стрілецьке взуття не може бути використане під час виконання вправ з положення лежачи.

Матеріал верхньої частини (вище від лінії підошви) має бути з м'якого, гнучкого, еластичного матеріалу завтовшки не більше ніж 4 мм включно з підкладкою. Вимірюють у будь-якому плоскому місці;

2) підошва черевика має бути виготовлена з того самого матеріалу та мати однакову структуру по всій своїй довжині та ширині, і підошва повинна бути гнучка у всій передній частині стопи. Спортсмени можуть використовувати змінні внутрішні устілки, які також мають бути гнучкі в передній частині стопи;

3) для демонстрації, що підошва гнучка, спортсмени повинні ходити нормально (з п'яти на пальці) під час перебування в змагальній зоні. За перше порушення дають попередження, за наступні порушення застосовують штраф два очки та дискваліфікацію;

4) висота черевика від підлоги до найвищої точки не має бути більшою ніж дві третини ($2/3$) довжини;

5) якщо спортсмен носить черевики, то вони мають бути підібрані за зовнішніми ознаками як парні;

б) параметри стрілецьких черевиків (додаток 8). Черевики спортсменів не мають перевищувати такі максимальні розміри:

максимальна товщина підошви біля пальців – 10 мм;

загальна довжина черевика – відповідно до розміру ноги;

максимальна висота черевика – не більше ніж $2/3$ довжини;

максимальна товщина матеріалу верхньої частини черевика – 4 мм.

Підошва черевика має повторювати зовнішню кривизну черевика та не може виступати більше ніж на 5 мм за зовнішні розміри черевика в будь-якій точці. Перед чи п'ята не можуть бути обрізані під прямими кутом або рівно.

4. Стрілецька куртка:

1) товщина матеріалу основної частини та рукавів куртки разом із підкладкою у будь-якому місці, де можна виміряти плоску поверхню, не має перевищувати 2,5 мм в один шар та 5,0 мм – у два шари. Куртка не має бути довшою за опущену донизу стиснуту в кулак руку (додаток 8);

2) застібки на куртці мають бути тільки нерегульовані, наприклад гудзики

чи блискавка. Сторони куртки в застібнутому стані не мають заходити одна на одну більше ніж на 100 мм (додаток 8). Куртка має вільно облягати спортсмена. Облягання вважають вільним, якщо куртку можна додатково запахнути не менш ніж на 70 мм далі від місця звичайного застібання (вимірюють від центра гудзика до зовнішнього краю гудзикової петлі). Під час вимірювання спортсмен стоїть з руками по боках. Для вимірювання застосовують спеціальній пристрій із зусиллям від 6,0 кг до 8,0 кг. Зона навколо петлі гудзика обмежена максимум 12 мм, ця зона може перевищувати дозволена товщину 2,5 мм;

3) заборонено ремені, шнурівки, зав'язки, шви, стібки або інші пристосування, які можна інтерпретувати як додаткову штучну підтримку. Однак дозволено мати одну застібку-блискавку або не більше ніж два ремінці, щоб підтягнути надлишок матеріалу куртки в зоні плечової накладки (додаток 8). Інші блискавки або засоби замикання чи затягування заборонено, крім тих, які вказані в цих Правилах та на рисунках додатку 8 до цих Правил;

4) конструкція спинки куртки може складатися з більше ніж однієї частини матеріалу, якщо ця конструкція не зміцнює або не зменшує еластичності куртки. Усі частини спинки мають бути завтовшки максимум до 2,5 мм та еластичністю не менше ніж 3,0 мм;

5) конструкція бокової панелі не має містити будь-якого горизонтального шва або швів під ліктем руки, яка підтримує гвинтівку в положенні стоячи. Шви можуть бути розміщені не менше ніж на 70 мм вище від кінчика ліктя або на 20 мм нижче від кінчика ліктя (ілюстрація у додатку 8). Це перевіряють, коли спортсмен в одягненій та повністю застібнутій куртці утримує зброю в положенні стоячи;

6) спортсмен повинен бути здатним повністю розвести обидві руки (випрямити рукави) у застібнутій куртці. Під час стрільби лежачи чи з коліна рукав стрілецької куртки не має заходити за межі зап'ястка тієї руки, на яку одягнений ремінь. У положенні для стрільби рукав не має бути між рукою або рукавицею та цівкою (передньою частиною ложа). Кінець рукава може торкатися гвинтівки, якщо він не дає видимої опори;

7) жодних липучок, липких речовин, рідин або аерозолей не можна наносити на зовнішню чи внутрішню поверхню куртки, накладок чи взуття і/або на підлогу чи спорядження. Збільшення шорсткості матеріалу куртки дозволено. За порушення карають відповідно до цих Правил;

8) стрілецькі куртки можуть мати накладки, які додають лише до їхньої зовнішньої поверхні та підлягають таким обмеженням:

максимальна товщина матеріалу куртки разом з підкладкою становить 10 мм одного шару або 20 мм у два шари;

накладки можна додавати на обидва лікті, водночас їхня ширина не має бути більша за половину кола рукава. Накладка на тому рукаві, який охоплює ремінь гвинтівки, може проходити від верху руки до точки, яка розміщена за 100 мм до закінчення рукава. Накладка на іншому рукаві може мати максимальну довжину до 300 мм;

тільки один гачок, гудзик або одну петлю чи аналогічне пристосування можна кріпити до зовнішньої сторони рукава (плечового шва) руки, на яку одягають ремінь гвинтівки, щоб запобігти сповзанню цього ременя;

накладка на плече, у яку впирається затильник приклада, у найбільшому вимірі не має бути довшою за 300 мм (додаток 8);

усі внутрішні кишені заборонено;

дозволено тільки одну зовнішню кишеню спереду на правій передній стороні (для шульги – на лівій передній стороні) куртки. Максимальний розмір кишені – 250 мм вище від нижнього краю куртки і ширина 200 мм;

9) параметри стрілецької куртки – стрілецькі куртки мають відповідати вимогам, які вказані в додатку 8 до цих Правил.

5. Стрілецькі штани:

1) загальні вимоги:

товщина штанів разом із підкладкою має бути не більшою ніж 2,5 мм одного шару і не більшою ніж 5,0 мм у два шари в будь-якому місці, де можна виміряти плоску поверхню;

верх штанів не має бути вище ніж на 50 мм над гребенем клубової кістки;

усі кишені заборонені;

заборонені усі зав'язки, блискавки та інші застібки, які використовують для стягування штанів навколо гомілки чи стегон;

для підтримання штанів можна носити лише звичайний поясний ремінь завширшки не більше ніж 40 мм і завтовшки не більше ніж 3 мм або еластичні підтяжки. Якщо поясний ремінь використовують під час стрільби стоячи, пряжка чи застібка не має бути використана як опора для лівої руки або ліктя. Під лівою рукою або ліктем не має бути ременя у два, три чи більше шарів;

якщо штани мають пояс, то його ширина не має бути більша ніж 70 мм. Якщо товщина такого пояса більша ніж 2,5 мм, поясний ремінь використовувати заборонено. Якщо поясний ремінь не використовують, абсолютна максимальна товщина поясу не має перевищувати 3,5 мм;

на поясі може бути не більше ніж сім хомутиків для поясного ременя, завширшки не більше ніж 20 мм та з відстанню між ними не менше ніж 80 мм;

штани можна застібати на один гачок і петлі (до п'яти), або регульовані застібки (до п'яти), або аналогічні застібки, або ж за допомогою застібки-липучки, яка не має бути багатошаровою. Дозволено тільки один вид застібок. Поеднання застібки-липучки із застібкою будь-якого іншого виду заборонено. Штани мають бути вільними навколо ніг;

якщо спеціальних стрілецьких штанів не використовують, можна одягати звичайні штани за умови, що вони не створюють штучної підтримки будь-якій частині тіла;

2) вимоги щодо застібок:

застібки-блискавки, гудзики, застібки-липучки або аналогічні кнопки і застібки, що неможливо регулювати, використовують на штанах лише в таких місцях:

один тип застібання чи закриття на передній частині штанів для застібання чи розстібання переднього розрізу штанів. Розріз штанів спереду не має бути нижче від рівня промежини;

будь-які отвори, що не можуть бути закриті, дозволено;

на кожен штанину дозволена тільки одна застібка. Відкривання (розстібання) має починатися не ближче ніж за 70 мм від верхнього краю штанів. Воно може простягатися до низу штанини (додаток 8). Одна застібка дозволена або на передній поверхні штанини, або позаду штанини, але не на обох місцях однієї штанини;

3) накладки можна додати на обидва коліна штанів. Накладки на колінах можуть мати максимальну довжину 300 мм і бути не ширші, ніж половина кола штанини. Товщина накладок разом із матеріалом штанів та їхньою підкладкою має бути не більша ніж 10 мм одного шару (здвоєна товщина – не більша ніж 20 мм);

4) стрілецькі штани не можна використовувати у вправах зі стрільби з гвинтівки лежачи, але їх можна одягати в положенні лежачи у вправах зі стрільби з гвинтівки з трьох положень;

5) розміри стрілецьких штанів мають відповідати вимогам, які вказані в додатку 8 до цих Правил.

6. Стрілецькі рукавиці:

1) загальна товщина рукавиці, коли матеріали передньої та задньої сторони вимірюють разом, не має перевищувати 12 мм у будь-якій точці, інакшій як на швах і з'єднаннях. Якщо спортсмен використовує підкладкову рукавичку вона також має бути включена до вимірювання товщини;

2) рукавиця не має заходити на руку далі, ніж на 50 мм за центр променево-зап'ясткового суглоба (додаток 8). Будь-які ремінці або застібки біля зап'ястка заборонено. Однак, щоб полегшити вдягання рукавиці, частина рукавиці біля зап'ястка може бути еластичною, але водночас вона має бути вільною навколо зап'ястка.

7. Спідній одяг:

1) одяг, що одягають під стрілецьку куртку, не має бути товстішим за 2,5 мм одинарної товщини або за 5,0 мм здвоєної товщини. Те саме стосується всього одягу, що одягають під стрілецькі штани. Джинси чи інші звичайні штани не можна одягати під стрілецькі штани;

2) під стрілецьку куртку і/або штани можна одягати лише звичайну спідню білизну і/або тренувальний одяг, які не сковують або надмірно не обмежують рухливості ніг, корпусу, рук спортсмена. Будь-яку іншу нижню білизну заборонено.

8. Спорядження та аксесуари:

1) зорову трубу дозволено використовувати лише для вправ зі стрільби на дистанціях 50 м та 300 м для визначення положення пробоїн і оцінювання вітру. Вона не має бути прикріплена до гвинтівки;

2) ремінь. Максимальна ширина ременя – 40 мм. Ремінь має бути одягнений тільки на верхню частину лівої руки та звідти бути прикріплений до цівки (передньої частини ложа). Його можна прикріпити до цівки гвинтівки тільки в одній точці. Ремінь має проходити вздовж тільки однієї сторони руки чи зап'ястка. Якщо ремінь одягається таким чином, що він утворює петлю між рукою та переднім кріпленням, обидві половини мають бути скріплені разом або прикріплені так, щоб ширина не перевищувала 40 мм там, де вони проходять навколо руки чи зап'ястя. Жодна частина гвинтівки не може торкатися ременя або його пристосувань, окрім шарнірного з'єднання чи антабки;

3) стійку під гвинтівку можна використовувати для спирання гвинтівки між пострілами за умови, що жодна її частина не є вищою, ніж плечі спортсмена, коли він утримує зброю в положенні для стрільби стоячи. Під час стрільби стоячи стійка для спирання гвинтівки не має стояти перед стрілецьким столиком чи бар'єром. Необхідно дбати про те, щоб у позиції, коли спортсмен спирає гвинтівку для відпочинку, вона не заважала спортсменам поруч. Для безпеки спортсмен повинен підтримувати гвинтівку, коли вона перебуває на стійці;

4) стрілецький футляр або чохол на вогневому рубежі не мають бути розміщені попереду плеча спортсмена, яке ближче до мішені, окрім того, коли в положенні стоячи стрілецький футляр або чохол можна використовувати між пострілами як стійку під гвинтівку. Стрілецький футляр або сумка, столик чи стійка не мають своїм розміром або конструкцією перешкоджати іншим спортсменам чи захищати від вітру;

5) тільки один підгомільник циліндричної форми дозволено використовувати під час стрільби з положення з коліна. Його розміри: максимум – 25 см завдовжки і 18 см у діаметрі. Підгомільник має бути виготовлено з м'якого гнучкого матеріалу. Не дозволено застосовувати стяжки або інші пристосування для збереження форми підгомільника;

б) сошки можна використовувати для підпирання гвинтівки між пострілами і після стрільби або упродовж зміни положення стрільби, але сошки, які закріплені чи складаються, слід зняти з гвинтівки упродовж усього часу залікової стрільби;

7) підкладка на п'яту. Окремий елемент з еластичного матеріалу і такого, що стискається, з максимальними розмірами 20 см х 20 см, може бути розміщений на п'яті під час стрільби в положенні з коліна. Підкладка на п'яту має бути завтовшки не більше ніж 20 мм у разі стиснення пристроєм, який використовують для вимірювання товщини одягу стрільців із гвинтівки;

8) козирок або кепка. Можна носити кепку або козирок. Кепка або козирок можуть виступати вперед від чола спортсмена не більше ніж на 80 мм. Кепка або козирок, зроблені з гнучкого матеріалу, можуть торкатися до прицільного пристрою. У разі коли кепка або козирок виготовлені з негнучкого та жорсткого / твердого матеріалу, таке торкання заборонене. Будь-який тип кепки чи козирка не можна носити в такий спосіб, щоб вони виконували функцію бокової штори – журі має мати змогу бачити око спортсмена, якщо дивитися збоку на тій самій висоті від землі.

Заборона торкання кепкою або козирком до прицільного пристрою має запобігти їх використанню як точки відліку та, можливо, для того щоб стабілізувати гвинтівку. Гнучкі гумові козирки не дають цих переваг і тому дозволені.

6. Процедури та правила виконання вправ

1. Положення для стрільби:

1) з коліна:

спортсменові дозволено торкатися стрілецького місця передньою частиною стопи правої ноги, правим коліном та лівою стопою;

гвинтівку можна утримувати обома руками та правим плечем;

щока спортсмена може бути розміщена на прикладі гвинтівки;

лівий лікоть має бути розміщений на лівому коліні;

точка опори лівого ліктя не має бути зміщена більше ніж на 100 мм уперед або 150 мм назад щодо коліна;

гвинтівку можна підтримувати за допомогою ремня, але цівка гвинтівки позаду кисті лівої руки не має торкатися стрілецької куртки;

жодна частина гвинтівки не має торкатися ремня або його частин;

гвинтівка не має торкатися чи спиратися на будь-які інші точки або предмети;

якщо підгомільник підкладений під праву стопу або гомілку, стопа не може бути повернута на кут більше ніж 45 градусів;

якщо підгомільник не використовують, стопа може бути повернута під будь-яким кутом, зокрема дозволено контакт бічної поверхні стопи та гомілки з поверхнею стрілецького місця чи підстилки;

жодна частина стегна чи сідниць не має торкатися стрілецького місця або підстилки в будь-якій точці;

якщо спортсмен використовує стрілецьку підстилку, він може повністю чи частково перебувати на ній або мати одну чи дві точки з трьох точок контакту з підстилкою (носок, коліно, стопа). Інші речі або підкладки не можна розміщувати під правим коліном. За потреби разом із підстилкою можна використовувати підгомільник;

тільки стрілецькі штани та одяг під ними можна розміщувати між правим стегном та п'ятою, крім підкладки на п'яту. Стрілецьку куртку або інші предмети заборонено розміщувати між цими двома точками;

права кисть не має торкатися лівої кисті, лівої руки чи лівої сторони стрілецької куртки або ременя;

2) лежачи:

спортсмен може лежати на голій поверхні стрілецького місця або на стрілецькій підстилці;

спортсмен може також користуватися підстилкою для опори ліктів;

спортсмен розташовується на стрілецькому місці головою до мішеней;

гвинтівку підтримують лише двома руками та одним плечем;

щока спортсмена може бути розміщена на прикладі гвинтівки;

гвинтівка може підтримуватися ременем, прикріпленим до цівки перед рукояткою;

жодна частина гвинтівки не має торкатися ременя чи його частин;

гвинтівка не має торкатися чи спиратися на будь-які інші точки або предмети;

обидва передпліччя та рукави стрілецької куртки перед ліктем мають бути помітно піднятими над поверхнею стрілецького місця;

передпліччя (ліве), яке підтримує ремінь, має утворювати з горизонтальною площиною кут не менше ніж 30 градусів, який вимірюють по осі передпліччя;

правою кистю і/або рукою не можна торкатися лівої руки, стрілецької куртки або ременя;

стрілецькі штани не можна одягати у вправах зі стрільби лежачи;

3) стоячи:

спортсмен повинен стояти вільно обома ногами на стрілецькому місці або на підстилці без будь-якої додаткової опори;

гвинтівку утримують обома руками і плечем (або верхньою частиною руки біля плеча) та частиною грудної клітки, безпосередньо біля правого плеча;

щока спортсмена може бути розміщена на прикладі гвинтівки;

гвинтівка не має торкатися куртки за видимою центральною лінією грудної клітки;

верхня частина лівої руки та лікоть можуть спиратися на грудну клітку або

на клубову кістку. Якщо спортсмен носить ремінь, то пряжку або застібку заборонено використовувати для підтримання лівої руки чи ліктя;

гвинтівка не має торкатися чи впиратися в будь-яку точку або предмет, за винятком зони, дозволеної у другому абзаці цього підпункту. Між гвинтівкою та будь-якою іншою частиною одягу спортсмена, обличчям спортсмена та прицільним пристроєм, включаючи затемнювач, якщо він прикріплений до гвинтівки, та між обома руками мають бути чітко видимі проміжки. Ширина цих проміжків не вказується для того, щоб під час виконання спортсменом вправи уникнути фізичних вимірювань офіційними особами або членом журі. Ці проміжки мають бути такими, щоб при огляді не було сумнівів, що гвинтівка не торкається будь-якої недозволеної точки або предмета;

опору для руки («шампіньйон») можна використовувати, окрім для вправ зі стрільби на 300 м зі стандартної гвинтівки та на 10 м із пневматичної гвинтівки;

використовувати антабку заборонено під час стрільби стоячи на 300 м зі стандартної гвинтівки та на 10 м із пневматичної гвинтівки;

під час стрільби стоячи використання ременя заборонено;

кисть правої руки не має торкатися кисті лівої руки, лівої руки загалом чи лівої сторони стрілецької куртки.

7. Вправи для стрільби з гвинтівки

1. Вправи зі стрільби з гвинтівки з трьох положень на 50 м та 300 м виконують у такій послідовності: з коліна – лежачи – стоячи.

2. Комбінований час 15 хв для підготовки і пробних пострілів надають перед початком залікових пострілів (підпункт 1 пункту 1 глави 11 розділу I цих Правил). У вправі ГП-мікст цей час становить 10 хв.

3. У вправах зі стрільби з трьох положень після того як спортсмени завершать стрільбу з коліна і лежачи за заміну залікових мішеней на пробні і назад на залікові відповідає спортсмен. Спортсмени можуть виконати необмежену кількість пробних пострілів перед початком залікових пострілів із положень лежачи і стоячи. Додаткового часу на ці пробні постріли не надають.

Якщо спортсмен випадково не змінив електронну мішень із залікової на пробну після зміни положень стрільби, будь-які постріли, записані як додаткові в попередньому положенні, анулюють і мішень знову встановлюють на пробну.

4. Перелік та основні параметри вправ для стрільби з гвинтівки. Вправи для стрільби з гвинтівки та умови їх проведення подано у розділі VI Правил та у таблиці в додатку 9 до цих Правил.

Спеціальні вимоги до гвинтівок:

1) пневматична гвинтівка для стрільби на 10 м:

калібр 4,5 мм (.177");

вага до 5,5 кг (для чоловіків і жінок);

ударно-спусковий механізм без шнелера;

максимальна довжина системи зі стволом 850 мм;

не дозволено отвір для пальця, опору для пальця, опору для руки («шампін'йон»), покажчик рівня;

2) малокаліберна гвинтівка для стрільби на 50 м:

калібр 5,6 мм (.22");

вага до 8,0 кг (для чоловіків і жінок);

натяг спуску не обмежений;

довжина ствола не обмежена;

дозволено отвір для пальця, опору для пальця, покажчик рівня, опору для руки («шампін'йон») для положення стоячи;

3) гвинтівка для стрільби на 300 м:

максимальний калібр 8,0 мм;

вага до 8,0 кг (для чоловіків і жінок);

натяг спуску не обмежений;

довжина ствола не обмежена;

дозволено отвір для пальця, опору для пальця, покажчик рівня, опору для руки («шампін'йон») для положення стоячи;

4) стандартна гвинтівка для стрільби на 300 м:

максимальний калібр 8,0 мм;

вага до 5,5 кг;

ударно-спусковий механізм без шнелера, мінімальний натяг спуску 1500 г;

максимальна довжина ствола 762 мм;

не дозволено отвір для пальця, опору для пальця, опору для руки, покажчик рівня, швидкозмінні кріплення.

Вагу гвинтівки перевіряють разом з усіма аксесуарами, зокрема з опорою для руки («шампінйоном») чи антабкою (якщо використовують).

III. Правила стрільби з пістолета

1. Загальні положення

1 Цей розділ є частиною цих Правил та поширюється на всі вправи стрільби з пістолетів.

2. Усі спортсмени, керівники та офіційні особи команд зобов'язані знати ці Правила та забезпечувати їх виконання. Кожен спортсмен відповідальний за дотримання цих Правил.

3. Якщо вимоги цих Правил стосуються спортсменів, які виконують постріл правою рукою, вони дзеркально симетрично стосуються спортсменів, які виконують постріл лівою рукою.

4. Якщо в цих Правилах не зазначено, що їхні вимоги застосовують лише до чоловічих або тільки жіночих вправ, то їх слід застосовувати як для чоловічих, так і для жіночих вправ.

2. Правила безпеки

Безпека є надзвичайно важливою. Правила безпеки викладено в главі 2 розділу I цих Правил.

3. Стрільбища (тири) та мішені

Мішені та стандарти щодо них подано в главі 3 розділу I цих Правил. Вимоги до стрільбищ (тирів) та їхнє оснащення подано в главі 4 розділу I цих Правил.

4. Екіпірування і боєприпаси

1. Вимоги до всіх пістолетів:

1) розміри та деталі рукояток наведено в таблиці вимог до пістолетів (додаток 10), рисунки обмежень щодо конфігурації пістолетів подано в додатку 11 до цих Правил.

Ні рукоятка, ні будь-яка інша частина пістолета не мають бути продовжені або сконструйовані так, щоб це давало їм змогу торкатися чогось далі кисті руки. Коли пістолет утримують у положенні для стрільби, має бути добре видно, що зап'ястя вільне. Заборонено носити браслети, годинники, напульсники або аналогічні предмети на руці чи кисті руки, що утримує пістолет.

Дозволено використовувати регульовані рукоятки, за умови, що після регулювання по руці спортсмена вони відповідають цим Правилам. Регулювання рукоятки є підставою для вибіркової перевірки, щоб переконатися, що вона відповідає цим Правилам;

2) стволи: розміри та обмеження щодо них наведено в таблиці вимог до пістолетів (додаток 10).

3) приціли:

дозволено використання лише відкритих прицілів. Заборонено приціли, у яких використовують оптичне волокно, світлопідсилення або світловідбивні кольорові поверхні. Оптичні, дзеркальні, телескопічні, лазерні, електронно-проекційні та аналогічні приціли заборонено;

будь-які прицільні пристосування, запрограмовані на запуск спускового механізму, заборонено;

намушники і пристрої, що закривають відкриті приціли, заборонено;

пістолети для стрільби на 10 м і 25 м разом із встановленими на пістолети прицілами мають входити в спеціальну вимірювальну коробку (додаток 10);

не можна закріплювати на пістолеті коригувальні лінзи і/або фільтри;

спортсмен може носити коригувальні лінзи чи окуляри і/або фільтри та тоновані лінзи;

4) електронні спуски дозволено, якщо вони відповідають таким умовам:
усі його частини міцно прикріплені та вмонтовані в раму або рукоятку пістолета;

спуском керує рука, що утримує пістолет;

усі його частини мають бути розміщені на пістолеті під час перевірки;

пістолет з усіма встановленими компонентами має відповідати за розміром і вагою вимогам для цієї вправи;

5) дозволено використання уловлювача гільз, якщо разом з ним пістолет відповідає (за розміром і вагою) цим Правилами;

6) системи зменшення руху або коливань. Заборонено пристрої, механізми чи системи, які активно зменшують, уповільнюють або мінімізують коливання, або рух пістолета до того, як було зроблено постріл.

2. Натяг спуску перевіряють за допомогою контрольного тягарця, який накладають на спусковий гачок у зоні середини (додаток 12), ствол має перебувати у вертикальному положенні. Контрольний тягарець має бути розміщений на горизонтальній поверхні, його відрив від поверхні має бути чітко видно. Перевірки проводять судді з перевірки зброї та екіпірування. Мінімальний натяг спуску має зберігатися впродовж усього змагання. Дозволено щонайбільше три спроби підняти тягарець. Якщо натяг спуску не відповідає правилам, то пістолет можна подати на повторну перевірку тільки після регулювання. Коли вимірюють натяг спуску пневматичних пістолетів механізм розряду компресійної камери або газу має бути ввімкнений.

Натяг спуску вимірюють згідно з малюнками, які подано у додатку 12 до цих Правил. Для цього використовують тягарець з металевим або гумовим лезом. Ролик на тягарець не дозволено застосовувати. Тягарець – це цільна гиря без пружин або інших пристосувань.

Відповідний контрольний тягарець має бути доступний спортсменам у тирі до і під час тренувань та змагань, а також перед фіналом, щоб була змога перевірити ще раз натяг спуску пістолетів.

Контрольну перевірку натягу спуску за жеребкуванням проводять відразу після останньої серії у всіх кваліфікаційних етапах стрільби на 10 м і на всіх етапах вправ стрільби на 25 м. Перевірки в стрільбі зі стандартного пістолета проводять після 60 пострілів. Якщо стрільбу ведуть у два етапи (30 + 30 пострілів), то перевірки проводять після кожного етапу. Щонайменше одного спортсмена обирають у кожному секторі тиру (або з кожних восьми спортсменів у вправах зі стрільби із пневматичного пістолета) у результаті жеребкування, що проводить журі з перевірки зброї та екіпірування. Суддя з перевірки зброї та екіпірування повинен перевірити натяг спуску до того, як пістолет покладуть у чохол. Дозволено щонайбільше три спроби підйому тягарця. Спортсмена, пістолет якого не пройшов цю перевірку, чи спортсмена, який не надав свого пістолета на перевірку, дискваліфікують.

3. Вимоги до пістолетів для стрільби на 25 м, 50 м і 10 м:

1) пістолети для стрільби на 25 м патронами кільцевого запалювання і центрального бою:

спортсмени, виконуючи вправу, на всіх її стадіях і серіях, використовують той самий пістолет, за винятком, якщо він став несправний;

у разі нормального приготування до стрільби центральна лінія ствола має проходити вище від кисті (між великим і вказівним пальцями) руки, яка утримує пістолет, рисунки обмежень конфігурації пістолета подано в додатку 11 до цих Правил;

довжину ствола вимірюють у напівавтоматичних пістолетів – від дульного зрізу до початку патронника (ствол сумарно з патронником), а у револьверів – від дульного зрізу до початку ствола (без барабана) (додаток 10);

2) пістолет для стрільби на 25 м патронами кільцевого запалювання. Можна використовувати будь-який пістолет калібру 5,6 мм (.22") кільцевого запалювання під довгий гвинтівковий патрон, крім однозарядного, який відповідає таблиці вимог до пістолетів (додаток 10);

3) пістолети центрального бою для стрільби на 25 м. Можна використовувати будь-який пістолет (револьвер) центрального бою, крім

однзарядного пістолета калібру від 7,62 мм до 9,65 мм (.30" – .38") відповідно до вимог, вказаних у таблиці вимог до пістолетів (додаток 10).

4) пістолет для стрільби на 50 м:

можна використовувати будь-який пістолет калібру 5,6 мм (.22") під довгий гвинтівковий патрон кільцевого запалювання;

на пістолетах для стрільби на 50 м дозволено рукоятки, що закривають кисть, але за умови, що вона не закриває променево-зап'ясткового суглоба;

5) пневматичні пістолети для стрільби на 10 м. Можна використовувати будь-який пістолет калібру 4,5 мм (.177"), що використовує стиснене повітря чи вуглекислий газ, або пневматичний поршневий, який відповідає таблиці вимог до пістолетів (додаток 10) і рисунку параметрів конфігурації пістолетів (додаток 11).

4. Вимоги до пістолетів, які використовують у вправах із пістолета, подано в таблиці в додатку 10 до цих Правил.

5. Параметри конфігурації пістолетів, щодо яких є обмеження під час виконання вправ, подано графічно та пояснено в додатку 11 до цих Правил. Зокрема, для пістолетів у вправах на 10 м і 25 м є такі обмеження:

від точки, де верх рукоятки спочатку торкається верху кисті, задня (тильна) частина рукоятки має бути зрізана так, щоб вона була під кутом 45 і більше градусів;

точка, де верх рукоятки торкається кисті не може виступати назад більше ніж на 30 мм від найглибшої частини рукоятки.

6. Боєприпаси:

1) усі кулі, що використовують, мають бути виготовлені зі свинцю або з аналогічного м'якого матеріалу. Оболонкові кулі заборонено. Журі може взяти у спортсмена патрони для перевірки;

2) під час стрільби на 25 м із пістолета центрального бою заборонено патрони підвищеної потужності або типу «Магнум»;

3) для стрільби на 25 м із пістолета патронами кільцевого запалювання дозволено довгі патрони з мінімальною вагою кулі 2,53 г (39 гран) та мінімальною швидкістю 250 м/с, виміряною на відстані 3 м від дульного зрізу;

4) швидкість перевіряють за допомогою хронографа (приладу, що вимірює швидкість). Суддя перевірки зброї та спорядження повинен підтвердити точність хронографа відповідно до процедур перевірки. Хронограф має бути доступним для спортсменів у тирі;

5) перевірці підлягають патрони щонайменше одного спортсмена з кожної зміни. У кваліфікації журі з перевірки зброї та екіпірування керує відбором спортсменів для проведення перевірки. В обраного спортсмена забирають патрони для перевірки перед кожною половиною вправи з 30 пострілів (у спортсменів із собою має бути не менше ніж 50 патронів на кожную половину). Член журі повинен взяти 10 патронів, якими користується спортсмен, помістити їх у маркований конверт, запечатати конверт і передати його судді з перевірки. Після закінчення половини вправи обраний спортсмен повинен підійти до місця перевірки. Суддя, який перевіряє, заряджає магазин трьома патронами і стріляє ними з пістолета цього спортсмена, записуючи швидкість кожного патрона. Якщо середня швидкість становить менше ніж 250 м/с, то слід провести повторну перевірку. Якщо середня швидкість шести пострілів становить менше ніж 250 м/с, спортсмена дискваліфікують.

5. Стрілецьке взуття

1. Дозволене тільки низьке взуття, що не закриває гомілковостопного суглоба (нижче від середини бічної щиколотки). Подошва має бути гнучкою по всій поверхні передньої частини стопи.

2. Спортсменам дозволено використовувати змінні устілки або вставки в черевиках, але за умови, що будь-які вставки також гнучкі в передній частині стопи.

3. Для перевірки жорсткості (гнучкості) подошви використовують пристрій, який відповідає вимогам МФСС.

4. Для демонстрації гнучкості підошви спортсмени повинні ходити нормально (з п'яти на пальці) весь час, коли перебувають у зоні змагання. За перше порушення дають попередження, штраф два очки і дискваліфікують за наступні порушення.

5. Пристрій, що використовують для вимірювання жорсткості підошви, має точно вимірювати кут вигину підошви в разі прикладання встановленої величини тиску.

6. Коли черевик закріплений у вимірювальному пристрої, підошви черевиків спортсмена мають згинатися під кутом щонайменше 22,5 градуса, коли до ділянки п'яти прикладається момент сили 15 Нм.

6. Стрілецькі приладдя

1. Використання зорових труб, які не прикріплені до пістолета, для визначення положення пробоїн і стеження за вітром дозволено тільки для вправ на 25 м і 50 м.

2. Спортсменам дозволено використовувати пістолетні кейси для доставлення (транспортування) пістолетів й обладнання в тири. Під час фіналів кейси для транспортування пістолетів не можна залишати в зоні змагання.

3. Підставки для пістолетів:

1) спортсменам дозволено розміщувати підставки чи кейси на бар'єрі або на столику для опори пістолетів між пострілами;

2) загальна висота бар'єра або столика з підставкою чи кейсом не має перевищувати 1 м (згідно з підпунктом 10 пункту 11 глави 4 розділу I цих Правил максимальна висота бар'єра становить 1 м);

3) на етапі відбору або кваліфікації кейс можна використовувати як підставку за умови, що загальна висота бар'єра або столика та висота кейса не перевищить 1 м. Під час фіналів кейс як підставку використовувати не можна.

7. Процедури та правила виконання вправ

1. Положення для стрільби:

спортсмен повинен стояти вільно, без будь-якої штучної чи іншої підтримки, обидві стопи і/або взуття розміщені повністю всередині меж стрілецького місця;

пістолет утримують і постріл виконують лише однією рукою;
має бути видно, що на зап'ясті немає ніякої підтримки.

2. Положення готовності:

у вправах МП-8, МП-5, РП-5, під час стрільби 20-секундних і 10-секундних серій у вправі МП-10 на 25 м стрільбу починають із положення готовності (додаток 13);

у положенні готовності рука спортсмена спрямована вниз під кутом не більше ніж 45 градусів від вертикалі;

рука з пістолетом не може бути спрямована в підлогу ближче від передньої межі стрілецького місця;

після початку серії не можна класти руку на бар'єр або стрілецький столик. Рука має перебувати в цьому положенні в очікуванні появи мішеней, а в разі використання ЕМУ – в очікуванні увімкнення зеленого світлового сигналу.

3. Порушення положення готовності виникають у вправі зі швидкострільного пістолета на 25 м, у швидкісних половинах вправ із пістолета на 25 м і з пістолета центрального бою на 25 м, під час виконання 20-секундних і 10-секундних серій у вправі зі стандартного пістолета на 25 м, коли спортсмен:

1) піднімає руку занадто рано, і цей рух стає частиною піднімання руки (продовження руху);

2) недостатньо опустив руку;

3) піднімає руку вище ніж 45 градусів до зміни світлового сигналу або початку повороту мішеней.

4. Порядок дій у разі порушення положення готовності:

1) член журі дає спортсменові попередження, а серію слід записати і перестріляти;

2) у разі повторного виконання серії у вправі з швидкострільного пістолета на 25 м спортсменів зараховують влучення нижчої вартості в кожній із мішеней. У всіх інших вправах спортсменів зараховують п'ять влучень нижчої вартості з двох серій (або трьох серій у разі затримки);

3) якщо порушення було зроблено повторно в тій самій половині з 30 пострілів у вправі з швидкострільного пістолета на 25 м, у швидкісних половинах вправ з пістолета на 25 м і з пістолета центрального бою на 25 м, під час стрільби 20-секундних і 10-секундних серій у вправі зі стандартного пістолета на 25 м, то повторюють ті самі дії, а спортсмена штрафують на два очки з його результату;

4) у разі третього такого порушення спортсмена дискваліфікують.

5. Вправи для стрільби з пістолета та умови їх проведення подано у розділі VI Правил та у таблиці в додатку 14 до цих Правил.

6. Правила змагань:

1) час підготовки у вправах на 25 м:

спортсмени перебувають у тирі, у своїх секторах і чекають виклику на свої стрілецькі місця;

за 13 хв до початку часу підготовки і після повного закінчення попередньої зміни старший суддя вогневого рубежу викликає спортсменів на вогневий рубіж. Тільки після команди спортсмени можуть вийняти пістолети з кейсів і взяти їх у руки. Прапорці безпеки повинні залишатися у стволі. Дозволяється утримувати зброю та виконувати прицілювання;

передзмагальні перевірки члени журі та судді вогневого рубежу закінчують до початку часу підготовки;

час підготовки починається після команди «Приготуватися». Під час підготовки мішені повернені «на лице» і їх бачать спортсмени. Упродовж часу підготовки спортсменам дозволено брати пістолети в руки, виймати прапорець безпеки, тренуватися вхолосту і виконувати вправи на утримання і прицілювання на вогневому рубежі;

до початку змагань надають час для підготовки – 3 хв;

2) спеціальні правила для вправ стрільби на 25 м:

у всіх вправах на 25 м відлік часу починають із моменту ввімкнення зеленого світлового сигналу (або з моменту початку повороту мішеней «на лице») і закінчують, коли загоряється червоний світловий сигнал (або мішені починають повертатися «на ребро»). Коли використовують ЕМУ, бажано додати до тривалості ввімкнення зеленого світлового сигналу 0,1 с;

поворотом мішеней або увімкненням світлового сигналу може керувати оператор мішеней, який перебуває позаду вогневого рубежу. Він повинен розташовуватися так, щоб не заважати спортсменам, але добре бачити і чути суддю вогневого рубежу. Мішенями також може керувати суддя вогневого рубежу, за допомогою системи дистанційного керування;

команда «Заряджай». У всіх вправах на 25 м після команди «Заряджай» під час тренувань та кваліфікаційних змагань можна споряджати лише один магазин або пістолет не більше ніж п'ятьма патронами. Нічого більше вставляти в магазин або барабан не можна;

якщо спортсмен заряджає свій пістолет більшою кількістю патронів, ніж йому було дозволено (ціла серія або дострілювання серії), або він спорядив більше ніж один магазин після команди «Заряджай», то його штрафують двома очками з результату цієї серії;

спортсмена, який зробив постріл або постріли до команди «Заряджай», дискваліфікують;

команда «Розряджай». У всіх вправах після закінчення серії або половини вправи подають команду «Розряджай». Відразу після закінчення серії (окрім затримки) або якщо спортсмену дали команду, він повинен розрядити пістолет;

3) спеціальні правила для кваліфікаційних змагань у вправі стрільби зі швидкострільний пістолет (вправа МП-8) на 25 м:

вправа передбачає виконання 60 залікових пострілів. Вона складається з двох половин по 30 пострілів. Кожна половина містить шість серій із п'яти пострілів: дві серії за 8 с, дві серії за 6 с і дві серії за 4 с. У кожній серії виконують один постріл у кожну з п'яти мішеней упродовж установленого ліміту часу;

перед початком кожної половини спортсмен може виконати одну пробну серію з п'яти пострілів за 8 с;

усю стрільбу (пробні та залікові серії) виконують за командою. Обидва спортсмени в одному секторі повинні стріляти одночасно, але організатори можуть спланувати одночасну стрільбу більш ніж в одному секторі за загальними командами;

якщо у спортсмена з-поміж тих, хто стріляє разом, сталася затримка, то цю серію потрібно перестріляти. Спортсмен, у якого сталася затримка, повторює серію тоді, коли інші спортсмени виконують наступну залікову серію з цим самим лімітом часу. Свою останню залікову серію з відповідним лімітом часу цей спортсмен виконує негайно після того, як інші спортсмени закінчують стріляти серії з цим лімітом часу. Кожен сектор у тирі може працювати незалежно;

перед командою «Заряджай» суддя вогневого рубежу повинен оголосити, яку за часом серію виконуватимуть (наприклад, «Серія 8 секунд» або «Серія 6 секунд» тощо), або час серії висвітлюють на табло достатнього розміру, щоб цей час було добре видно спортсменам. Після команди «Заряджай» спортсмени самостійно повинні упродовж однієї хвилини підготуватися до виконання серії;

після закінчення однієї хвилини суддя вогневого рубежу подає команду «Увага» – має увімкнутися червоний світловий сигнал (якщо стрільбу виконують по паперових мішенях, то вони мають повернутися «на ребро»), а спортсмени повинні прийняти положення готовності. У разі стрільби по ЕМУ вмикають червоний світловий сигнал. Після паузи $7\text{ с} \pm 0,1\text{ с}$ вмикається зелений світловий сигнал (бажано збільшити час на $+ 0,1\text{ с}$). У разі стрільби по паперових мішенях їх розвертаються «на ребро». Після паузи $7\text{ с} (\pm 0,1\text{ с})$ мішені повертають «на лице»;

перед кожною серією спортсмен повинен опустити руку і прийняти положення готовності;

після команди «Увага» через $7\text{ с} \pm 0,1\text{ с}$ вмикається зелений світловий сигнал (якщо стрільбу виконують по паперових мішенях, їх повертають у положення «на лице»);

починати піднімати пістолет можна в момент, коли засвічується зелений світловий сигнал (або мішені починають повертатися «на лице»);

спортсмени роблять п'ять пострілів у кожній серії;

серія починається після команди «Увага» – кожен постріл після цього зараховують як заліковий;

після кожної серії має бути пауза тривалістю щонайменше 1 хв до наступної команди «Заряджай»;

між стартами змін має бути проміжок часу до 30 хв або більше, якщо програма змагання дозволяє. Оголошений час старту змін має бути адекватним, щоб зміни починалися в оголошений час;

4) спеціальні правила для вправ із пістолета на 25 м і з пістолета центрального бою на 25 м:

програма кожної вправи складається з 60 залікових пострілів і ділиться на дві половини по 30 пострілів: повільна половина складається з шести серій по п'ять пострілів, час на пробні та залікові серії становить 5 хв і швидкісна половина складається з шести серій по п'ять пострілів, час на пробні та залікові серії визначають відповідно до умов виконання вправи;

перед початком кожної половини спортсмен може виконати одну пробну серію з п'яти пострілів;

пробна серія виконується за такими ж правилами як і залікові, з аналогічним часом і командами судді вогневого рубежу;

суддя вогневого рубежу подає команду «Заряджай» перед кожною серією. Після команди «Заряджай» спортсмен повинен самостійно підготуватися за 1 хв, зарядивши правильну кількість патронів;

після команди «Розряджай» після закінчення пробної або залікової серії має бути пауза тривалістю 1 хв до того, як суддя вогневого рубежу дасть команду «Заряджай» для початку наступної серії;

серія вважається розпочатою з моменту ввімкнення червоного світлового сигналу або повороту мішеней боковою стороною після команди «Увага». Кожен постріл, виконаний після цього, вважається заліковим;

стрільба розпочинається відповідною командою або сигналом. Командами у разі стаціонарних мішеней є «Старт» або звуковий сигнал і «Стоп», або звуковий сигнал. У разі мішеней, що повертаються, сигналами є поворот мішеней до і від спортсмена. Сигналами у разі використання ЕМУ є червоний та зелений світлові сигнали;

повільна половина вправи. У разі виконання повільної половини присутні такі команди та дії: «Пробна серія, заряджай» – усім спортсменам надають 1 хв для заряджання зброї, або «Перша / наступна залікова серія, заряджай» – усім спортсменам надають 1 хв для заряджання зброї, далі «Увага» – у разі стрільби по ЕМУ вмикають червоний світловий сигнал та після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ засвічується зелений світловий сигнал (у разі стрільби по паперових мішенях їх розвертають «на ребро» та після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ мішені повертаються «на лице»), після завершення серії – «Розряджай» для розряджання зброї;

усі спортсмени повинні закінчити повільну половину до початку швидкісної половини;

швидкісна половина вправи. Під час кожної серії у разі виконання швидкісної половини мішень показують п'ять разів на $3,0 \text{ с} (+0,2 \text{ с} / -0,0 \text{ с})$ або коли використовують електронні мішеневі установки, засвічується зелений світловий сигнал на $3,1 \text{ с}$ на кожен постріл. Час між появами мішені (положення «на ребро») або якщо використовують ЕМУ, коли світиться червоний світловий сигнал, має бути $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$. Можна зробити лише один постріл за одну появу мішені. У разі стрільби по ЕМУ зелений світловий сигнал має гаснути через $3,1 \text{ с}$, але мішень має реєструвати влучення додатково $0,2 \text{ с}$ після закінчення цього часу, відповідно до пункту 13 глави 4 розділу I цих Правил;

під час виконання швидкісної половини вправи присутні такі команди та дії: «Пробна серія, заряджай» – усім спортсменам надають 1 хв на заряджання зброї або «Перша / наступна залікова серія, заряджай» – усім спортсменам надають 1 хв на заряджання зброї, далі «Увага» – у разі стрільби по ЕМУ вмикають червоний світловий сигнал та після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ засвічується зелений світловий сигнал (у разі стрільби по паперових мішенях їх розвертають «на

ребро» та після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ мішені повертаються «на лице»), після завершення серії – «Розряджай» для розряджання зброї;

перед кожним пострілом спортсмен повинен опустити руку і прийняти положення готовності;

під час серії спортсменові не можна класти пістолет на бар'єр або стрілецький столик;

5) спеціальні правила для вправ зі стандартного пістолета 25 м. Вправа складається з 60 залікових пострілів, розділених на 3 частини по 20 пострілів кожна. Кожна частина складається з 4 серій по 5 пострілів:

I частина – чотири серії по п'ять пострілів за 150 с кожна;

II частина – чотири серії по п'ять пострілів за 20 с кожна;

III частина – чотири серії по п'ять пострілів за 10 с кожна;

перед початком залікової стрільби спортсмен може виконати одну пробну серію з п'яти пострілів за 150 с;

перед командою «Заряджай» суддя вогневого рубежу повинен оголосити, яку за часом серію виконуватимуть (наприклад, «Серія 150 секунд» чи «Серія 20 секунд» тощо), або час серії має бути показаний на табло достатнього розміру, щоб було добре видно спортсменам;

після команди «Заряджай» спортсмени повинні негайно самостійно упродовж однієї хвилини підготуватися до виконання серії;

після закінчення однієї хвилини суддя вогневого рубежу подає команду «Увага» – у разі стрільби по ЕМУ вмикають червоний світловий сигнал, а після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ засвічується зелений світловий сигнал; у разі стрільби по паперових мішенях їх розвертають «на ребро» і після паузи $7 \text{ с} \pm 0,1 \text{ с}$ мішені повертаються «на лице»;

перед кожним пострілом, окрім серії 150 с, спортсмен повинен опустити руку і прийняти положення готовності;

серія починається з моменту засвічування червоного світлового сигналу або коли мішені повернулися «на ребро» після команди «Увага», кожен постріл після цього вважають заліковим;

після команди «Розряджай» після закінчення пробної чи залікової серії повинна бути пауза 1 хв, перш ніж суддя дасть команду «Заряджай» для початку наступної серії;

якщо необхідно поділити вправу на дві половини, кожна з них має складатися з трьох частин: перша частина – дві серії по п'ять пострілів за 150 с кожна, далі друга частина – дві серії по п'ять пострілів за 20 с кожна і третя частина – дві серії по п'ять пострілів за 10 с кожна;

перед початком кожної половини вправи спортсмен може виконати одну пробну серію з п'яти пострілів за 150 с.

8. Перерви і порушення

1. Якщо задля безпеки або через технічні причини у вправах зі стрільби на 25 м стрільбу перервано (не з вини спортсмена):

1) якщо час перерви був більше ніж 15 хв, журі повинно дозволити спортсменам виконати одну пробну серію з п'яти пострілів;

2) у вправах зі швидкострільного пістолета і стандартного пістолета на 25 м, якщо серію було перервано, то її анулюють і повторюють. Повторену серію записують і зараховують спортсменові;

3) у вправах з пістолета на 25 м і пістолета центрального бою перервану серію дострілюють. Відстріляну серію записують і зараховують;

4) у повільній половині на кожен постріл надають 1 хв, щоб закінчити серію.

2. Постріли, зроблені з порушенням правил у різних етапах вправ стрільби на 25 м:

1) зайві залікові постріли (стрільба на 25 м). Якщо спортсмен зробив у мішень більше залікових пострілів, ніж вказано в умовах виконання пістолетних вправ, згідно з цими Правилами, або більше ніж один постріл у мішень за один показ мішені в серії вправи зі швидкострільного пістолета (МП-8), то постріл більшої вартості в цій мішені анулюють. Водночас:

два очки віднімають із результату серії за кожен зайвий постріл у цій серії;

цей штраф додають до двох очок штрафу, що накладають у разі заряджання більшою, ніж дозволено, кількістю патронів;

також за кожен випадок виконання двох пострілів за один показ мішені під час стрільби швидкісної половини у вправах МП-5 (пістолет на 25 м) і РП-5 (пістолет центрального бою на 25 м) віднімають два очки;

2) якщо спортсмен зробить більше пробних пострілів (стрільба на 25 м), ніж зазначено в умовах виконання пістолетних вправ (додаток 14), або більше, ніж дозволили судді вогневого рубежу чи журі, йому віднімають два очки з першої залікової серії за кожен зайвий постріл. Цей штраф є доповненням до штрафу в розмірі два очки за заряджання більшою, ніж дозволено, кількістю патронів;

3) ранні або пізні постріли (стрільба на 25 м):

кожен випадковий постріл, що стався після команди «Заряджай» але до початку залікової серії, не зараховують, але віднімають за нього два очки з результату наступної серії. У пробній серії спортсмена не штрафують. Спортсмен, у якого стався випадковий постріл, не повинен продовжувати стрільбу, він має дочекатися, коли інші спортсмени закінчать серію, а після цього доповісти судді вогневого рубежу про подію, як у разі затримки. Суддя вогневого рубежу дозволяє йому продовжити стрільбу і перестріляти цю серію разом із черговою заліковою серією. Тоді завершальну серію цієї частини вправи цей спортсмен виконує негайно після виконання всіма спортсменами частини вправи з цим лімітом часу. Якщо спортсмен не зупинив стрільбу і продовжив виконання серії, випадковий постріл зараховують йому як промах («нуль»);

якщо у повільній половині вправи спортсмен зробив постріл після команди або сигналу «Стоп», цей постріл зараховують як промах. Якщо вартість пострілу (пострілів) визначити неможливо, анулюють і зараховують як промах найкращий(-і) постріл(-и) в цій мішені;

4) постріл у чужу пробну мішень (стрільба на 25 м). Якщо спортсмен зробив пробний постріл у чужу пробну мішень, то йому не дозволено цей постріл повторити, але спортсмена не карають. Якщо не вдається швидко і точно

встановити кому який(-і) постріл(-и) належить(-ать), спортсмен, який не зробив помилки, має право повторити пробний постріл (постріли).

3. У випадку неправильних команд судді вогневого рубежу:

якщо через неправильну команду або дію судді вогневого рубежу спортсмен виявився не готовим до стрільби, коли подано сигнал до її початку, то він повинен, утримуючи пістолет спрямованим уперед і вниз, підняти вільну руку та негайно після закінчення серії доповісти про те, що трапилося, судді вогневого рубежу або члену журі;

якщо протест визнають обґрунтованим, спортсменові дозволено виконати серію;

якщо протест визнають необґрунтованим, то спортсмен може виконати серію, але його штрафують на два очки з результату цієї серії;

якщо спортсмен зробив постріл після неправильно поданої команди або дії, то протест не приймають.

4. Якщо спортсмен вважає, що йому завадили під час виконання пострілу, він повинен, утримуючи пістолет спрямованим уперед і вниз, негайно інформувати суддю вогневого рубежу або члена журі, піднявши вгору вільну руку. Він не має заважати іншим спортсменам.

Якщо протест визнано обґрунтованим:

серію (у вправах МП-8, МП-10) анулюють і спортсмен може її повторити;

постріл (у вправах МП-5 і РП-5) анулюють і спортсмен може повторити його та закінчити серію.

Якщо протест визнано необґрунтованим:

якщо спортсмен закінчив серію, то постріл або серію йому зараховують;

якщо спортсмен не закінчив серію через заявлену перешкоду, то він може повторити або завершити серію. Визначення результату і покарання в цьому разі такі:

у вправі зі швидкострільного пістолета на 25 м (МП-8) серію повторюють і результат визначають як суму гірших влучень у кожній мішені;

у вправі зі стандартного пістолета на 25 м (МП-10) серію можна перестріляти і результат визначають як суму п'яти влучень нижчої вартості;

у вправах із пістолета на 25 м (МП-5) і з пістолета центрального бою на 25 м (РП-5) серію можна достріляти і результат зараховують;

із результату повтореної або достріляної серії віднімають два очки;

у будь-якій повторній серії мають бути виконані всі п'ять пострілів у мішень. Будь-який(-і) невиконаний(-ні) постріл(-и) або постріл(-и), що не потрапив(-ли) у мішень, зараховують як промах(-и).

5. Скарги на порушення, що стосуються часу:

1) якщо спортсмен вважає, що час від команди до появи сигналу зеленого кольору або мішені занадто малий або занадто великий і не відповідає цим Правилам, то він повинен, утримуючи пістолет спрямованим уперед і вниз, негайно інформувати суддю вогневого рубежу або члена журі, піднявши вгору вільну руку. Він не має заважати іншим спортсменам:

якщо встановлено, що заява обґрунтована, він може знову почати серію;

якщо заяву визнано необґрунтованою, то він може виконати серію, але його штрафують відніманням двох очок із цієї серії;

якщо спортсмен зробив перший постріл у серії, таких скарг не приймають;

2) якщо спортсмен вирішив, що було недостатньо часу на серію, то він повинен заявити про це судді вогневого рубежу відразу після закінчення серії:

суддя вогневого рубежу та/або журі повинні перевірити, чи установка правильно витримує час на серію;

якщо буде встановлено, що це була помилка установки, то опротестовану спортсменом серію анулюють і перестрілюють;

якщо протест необґрунтований, то серію не повторюють, а результат зараховують спортсменові.

9. Затримки у вправах зі стрільби на 25 м

1. Затримку на пробних пострілах не заявляють, хоча спортсмен може її усунути і достріляти розпочаті постріли у встановлений для цієї вправи час на

пробні постріли. У вправах на 25 м допускають лише одну затримку (незалежно від того, чи була вона допустима) на кожну половину або частину вправи:

одна в кожній половині з 30 пострілів у вправах з МП-8, МП-5 і РП-5;

одна на серіях 150 с і одна на швидкісних серіях – 20 с і 10 с у вправі МП-10;

для підрахунку результату в перестріляних після затримки серіях використовують бланки відповідно до стандартів МФСС;

затримки у фіналі вправ на 25 м (допустимі або недопустимі) регламентовано в розділах III і IV додатку 21 цих Правил.

2. Якщо пістолет зламався або перестав працювати, спортсменові дозволено його відремонтувати або замінити. У будь-якому разі старший суддя вогневого рубежу повинен переконатися, що неможливе безпечне функціонування пістолета, та інформувати про це журі:

спортсменові дають максимум 15 хв для ремонту або заміни пістолета, щоб продовжити змагання;

якщо, найімовірніше, ремонт займе понад 15 хв, то спортсменові, на його прохання, журі може надати більше часу;

якщо спортсменові надано більше часу, то він зможе продовжити змагання в той час і на тому місці, яке призначить йому журі, або може продовжити змагання з іншим пістолетом з тим самим типом механізму (напівавтоматичний або револьвер) і того самого калібру;

у вправах на 25 м журі повинно дозволити одну додаткову пробну серію з п'яти пострілів.

3. Затримки у пістолетних вправах зі стрільби на 25 м:

якщо постріл не відбувся через несправність і спортсмен хоче заявити про затримку, то він повинен тримати свій пістолет спрямованим уперед і вниз, та, не випускаючи його із рук (дозволено спирати передню частину ствола на підставку, за умови, якщо пістолет заряджається через магазин, а не безпосередньо у ствол, при цьому чітко без торкання магазином до підставки чи

руки), негайно повідомити суддю, піднявши вгору свою вільну руку. Він не повинен заважати іншим спортсменам;

спортсмен може спробувати усунути несправність і продовжити серію, але після спроби будь-якого такого виправлення він вже не може заявити про допустиму затримку, окрім випадків несправності бойка або будь-якої іншої частини пістолета, без якої пістолет не може нормально працювати.

4. Види затримок:

1) до допустимих затримок належать такі:

куля не залишила каналу ствола;

не спрацював спусковий механізм;

у патроннику є патрон, хоча спусковий механізм спрацював;

стріляна гільза не викидається (це правило також застосовують у разі використання гільзоуловлювача);

заклинило патрон, магазин, барабан або іншу частину пістолета;

зламався бойок чи будь-яка інша частина пістолета, без якої пістолет не може нормально працювати;

пістолет стріляє автоматично без натискання на спусковий гачок. Спортсмен повинен негайно припинити стрільбу і не повинен продовжувати стріляти з цього пістолета без дозволу судді вогневого рубежу або члена журі. У разі використання ЕМУ спортсменів зараховують перший зроблений постріл, показаний ЕМУ. Якщо у разі використання паперових мішеней постріли, зроблені автоматично, влучили в мішень, то постріл(-и), який(-і) розміщений(-і) вище на мішені, не беруть до уваги перед повторною серією. Після будь-якої повторної серії усі постріли, за винятком тих, які не враховували на одній мішені, у яку виконувалася стрільба, мають бути враховані для визначення результату;

заклинило затвор або не викидається порожня гільза (це правило також застосовують у разі використання гільзоуловлювача);

2) до недопустимих затримок належать такі:

спортсмен доторкнувся до затвору, механізму чи запобіжника або до пістолета доторкнувся хтось ще до того, як його оглянув суддя вогневого рубежу;

пістолет не знято із запобіжника;

спортсмен не зарядив свого пістолета;

спортсмен зарядив пістолет меншою кількістю патронів, ніж необхідно;

спортсмен не відпустив спускового гачка після попереднього пострілу;

пістолет був заряджений не тими патронами;

магазин неправильно вставлено або він випав під час стрільби, окрім випадків, коли це сталося через несправність механізму;

затримка сталася з будь-якої причини, яку міг усунути сам спортсмен;

3) якщо під час зовнішнього огляду пістолета не вдається визначити причину затримки і спортсмен не заявляє, що куля може бути в каналі ствола, суддя вогневого рубежу повинен взяти пістолет, не торкаючись до його механізмів, спрямувати його в безпечному напрямку і натиснути на спусковий гачок тільки один раз, щоб перевірити, чи спрацював спусковий механізм, тоді:

якщо це револьвер, суддя вогневого рубежу не повинен натискати на спусковий гачок, якщо видно, що курок зведений;

якщо постріл не відбувся, то суддя вогневого рубежу повинен продовжити огляд пістолета до визначення причин несправності та визначення, чи це затримка допустима;

суддя вогневого рубежу після огляду пістолета вирішує, чи ця затримка є допустимою або недопустимою;

4) у разі недопустимих затримок кожний незроблений постріл зараховують як промах («нуль»). Перестрілювати або дострілювати серію заборонено. Спортсменові зараховують лише виконані постріли. Спортсмен може продовжувати стріляти решту вправи;

5) порядок дій у разі допустимих затримок у вправах МП-8 і МП-10:

якщо сталася допустима затримка у вправах зі швидкострільного пістолета на 25 м (МП-8) або стандартного пістолета на 25 м (МП-10), то потрібно записати зроблені постріли в перший рядок бланка затримок відповідно до стандартів МФСС;

спортсмен повинен виконати всі п'ять пострілів у мішень(-і) у кожній повторній серії. Після перестрілювання серії потрібно записати всі зроблені постріли в другий рядок бланка затримок; будь-який постріл, що не потрапив у мішень, або промах за часом, незалежно від того, чи постріл було зроблено, чи ні, зараховують як «нуль» («нулі»);

якщо під час перестрілювання сталася друга затримка, спочатку потрібно записати в другий рядок бланка затримок постріли, зроблені під час перестрілювання. Після цього потрібно визначити, у якій серії (заліковій, що записана у першому рядку, або повторній, що записана у другому рядку) є більша кількість виконаних пострілів, після цього потрібно вписати «нуль» («нулі») у ту серію, у якій є більша кількість пострілів;

визначити результат п'яти пострілів, які мають бути зараховані в серії, і записати їх у третій рядок бланка затримок («Кінцевий результат»): для вправи МП-8 – п'ять влучень нижчої вартості в кожній із п'яти мішеней, для вправи МП-10 – п'ять влучень нижчої вартості з усіх зарахованих пострілів;

б) порядок дій у разі допустимих затримок у вправах МП-5 і РП-5, повільні та швидкісні половини стрільби:

кількість пострілів має бути записана і серію можна достріляти;

постріл(-и) для завершення серії (дострілювання серії) має(-ють) бути достріляний(-ні) у наступній заліковій серії. У повільній половині дають 1 хв на кожен додатковий постріл, який має бути виконано, у швидкісній половині достріляна серія має починатися з першого показу;

будь-який не виконаний постріл(-и) або такий(-і), що не потрапив(-ли) у мішень, вважають промахом(-ми) («нулем(-ми)»);

серію з п'яти пострілів обчислюють як звичайну серію;

необхідно записати в картку спортсмена про достріляні серії.

10. Несправності ЕМУ та установок із паперовими мішенями

1. Несправність всіх мішеней у тирі або секторі:

старший суддя вогневого рубежу і члени журі повинні записати час, що минув від початку стрільби;

усі зроблені залікові постріли кожного спортсмена мають бути пораховані і записані. У разі порушення електроживлення в тирі може знадобитися час для того, щоб відновити електропостачання і можна було відновити кількість пострілів, які зареєстрували ЕМУ, але не монітори на вогневому рубежі;

після того як несправність усунуть і весь тир або сектор готові до роботи, спортсменам надають додаткову пробну серію і 1 хв паузи до початку серії, що залишилася, відповідно до цих Правил;

у вправах МП-5 і РП-5 спортсмени повинні достріляти серію з п'яти пострілів так само, як у разі допустимих затримок. Спортсмен повинен зробити таку кількість пострілів, яку не записала ЕМУ внаслідок несправності;

у вправах МП-8 і МП-10, якщо серію не було закінчено і записано, її анулюють і перестрілюють. Якщо у когось зі спортсменів ЕМУ зафіксувала всі п'ять пострілів, то цьому спортсменові заборонено повторювати серію, а результат зафіксованої серії зараховують.

2. У разі несправності однієї мішені або установки (у вправі з швидкострільного пістолета на 25 м), якщо неможливо усунути її відразу, спортсмена переводять на інше стрілецьке місце в тій самій або наступній зміні. Після того як проблему буде усунено, надають додаткову пробну серію і 1 хв паузи до початку наступної серії відповідно до пункту 1 цієї глави цього розділу цих Правил.

3. Якщо надійшла скарга на те, що ЕМУ не реєструє і не показує результат пострілу(-ів) на моніторі(-ах) на 25 м або на моніторі з'явився несподіваний «нуль», то:

у повільній половині вправи пістолет на 25 м (МП-5) і пістолет центрального бою на 25 м (РП-5) та в серіях 150 с вправи стандартний пістолет на 25 м (МП-10) спортсмен повинен негайно (до наступного пострілу) сповістити про подію найближчу до нього офіційну особу;

у швидкісній половині вправи з пістолета на 25 м (МП-5) і пістолета центрального бою на 25 м (РП-5) та у швидкісних серіях – 20 с і 10 с вправи зі стандартного пістолета на 25 м (МП-10) спортсмен повинен закінчити серію з п'яти пострілів і негайно, після закінчення серії сповістити про подію найближчу до нього офіційну особу;

спортсмен повинен достріляти серію за час, який встановило журі;

у цьому разі перестрілювання не буде. Результат визначає журі.

Після завершення серії проводять процедуру перевірки ЕМУ (пункт 8 глави 10 розділу I цих Правил).

11. Вправи для стрільби з пістолета

Вправи для стрільби з пістолета та їхні основні параметри подано в таблиці в додатку 14 до цих Правил.

12. Вимоги до пістолетів

Вимоги до пістолетів, зокрема розміри та деталі рукояток, розміри стволів та обмеження щодо них, подано в таблиці в додатку 10 до цих Правил.

Пістолети для стрільби на 10 м і 25 м разом із встановленими на них прицілами мають вміщатися у спеціальну вимірювальну коробку (додаток 10).

Жодна частина пістолета або його пристосувань не має торкатися зап'ястка.

13. Вимоги до конфігурації пістолетів

Параметри конфігурації пістолетів у разі стрільби на 10 м і 25 м подано та проілюстровано в додатку 11 до цих Правил.

IV. Правила стрільби по рухомих мішенях

1. Загальні положення

1. Цей розділ є частиною Правил змагань зі стрільби кульової та поширюється на всі вправи стрільби по рухомій мішені на 10 м і 50 м.

2. Усі спортсмени, керівники та офіційні особи команд зобов'язані знати ці Правила та забезпечувати їх виконання. Кожен спортсмен відповідальний за дотримання цих Правил.

3. Якщо вимоги цих Правил стосуються спортсменів, які стріляють правою рукою, вони дзеркально симетрично стосуються спортсменів, які стріляють лівою рукою.

4. Якщо в цих Правилах не зазначено, що їхні вимоги застосовують лише до чоловічих або тільки жіночих вправ, то його слід застосовувати як для чоловічих, так і для жіночих вправ.

2. Правила безпеки

Безпека є надзвичайно важливою. Правила безпеки викладено в главі 2 розділу I цих Правил.

3. Стрільбища (тири) та мішені

Відомості про мішені та стандарти щодо них вміщено в главі 3 розділу I цих Правил. Вимоги до стрільбищ (тирів) та їхнього оснащення викладено в главі 4 розділу I цих Правил.

4. Вимоги до гвинтівки для стрільби на 50 м і на 10 м

1. Вимоги до гвинтівки для стрільби по рухомій мішені подано в таблиці та проілюстровано в додатку 15 до цих Правил. Можна використовувати будь-яку гвинтівку, що відповідає таким вимогам:

- 1) загальна вага гвинтівки і прицілу не має перевищувати 5,5 кг;
- 2) дозволено регульований затильник. Вигин затильника (позитивний або негативний) не має перевищувати в глибину або висоту 20 мм. Розмір (висота)

затильника не має перевищувати 150 мм. Глибину або висоту затильника вимірюють під прямими кутами до центральної лінії ствола гвинтівки (додаток 15). Найнижча точка затильника, у його найнижчому положенні, не має бути нижче 200 мм від центральної лінії ствола гвинтівки (додаток 15).

2. Приціл для стрільби по рухомій мішені. Висота центральної лінії оптичного прицілу, від центральної лінії каналу ствола гвинтівки, не має перевищувати 75 мм. Він та інші особливості щодо зброї мають відповідати таким вимогам:

1) у разі стрільби на 50 м дозволено будь-які види прицілів;

2) у разі стрільби на 10 м дозволено будь-які види прицілів, за винятком того, що оптичний приціл має бути нерегульований, із номінальною кратністю не більше ніж чотири рази (4^x), із допуском у бік збільшення кратності (допуск = $+0,4^x$). Перевірку кратності здійснюють за допомогою механічних або оптичних приладів;

3) не можна замінювати приціл між половинами вправи з повільним та швидким рухом мішені, перед матчем за медалі або між двома серіями змішаної вправи, крім випадку його несправності в результаті механічної поломки або виходу з ладу оптики. Регулювання прицілу дозволено, якщо це не затримує виконання вправи;

4) дозволено тягарці на стволі, але тільки в радіусі не більше ніж 60 мм від центра ствола;

5) вправу виконують з тієї самої гвинтівки. У будь-якій вправі для половин повільного і швидкого руху мішені використовують ту саму гвинтівку, зокрема приціл, тягарці та спусковий механізм;

б) особливі вимоги для малокаліберної гвинтівки:

натяг спуску не менше ніж 500 г;

під час вимірювання натягу спуску ствол має перебувати у вертикальному положенні;

довжина системи, виміряна від задньої точки закритого і знятого з бойового взводу затвора до крайньої передньої точки системи, зокрема будь-якого

подовження (незалежно від того, чи воно є частиною ствола, чи ні), не має перевищувати 1000 мм;

дозволено тільки гвинтівочні патрони калібру 5,6 мм (.22").

4. Особливі вимоги до пневматичної гвинтівки:

обмежень на натяг спуску немає;

прискорювач спуску курка заборонений;

довжину системи вимірюють від задньої точки механізму гвинтівки до крайньої передньої точки системи, зокрема будь-якого подовження (незалежно від того, чи воно є частиною ствола, чи ні), не має перевищувати 1000 мм;

дозволено кульки будь-якої конфігурації зі свинцю або іншого м'якого матеріалу калібру 4,5 мм (.177").

5. Дозмагальні та післязмагальні перевірки:

1) спортсмени відповідальні за те, щоб увесь інвентар, який вони використовують, відповідав вимогам цих Правил. Контроль інвентарю має бути доступний для перевірки інвентарю спортсменів від початку офіційних тренувань до останнього дня змагань зі стрільби по рухомих мішенях. Спортсменам рекомендують, якщо вони бажають, принести своє екіпірування суддям з перевірки зброї та спорядження до змагань, щоб бути впевненими, що вони відповідають вимогам цих Правил;

2) вибірккову післязмагальну перевірку слід робити для всього екіпірування, щоб бути впевненими, що вона відповідає вимогам цих Правил.

6. Обмеження щодо параметрів гвинтівок для стрільби по рухомій мішені проілюстровано в додатку 15 до цих Правил.

5. Вимоги до одягу

1. Маркерна стрічка:

1) щоб суддя вогневого рубежу або член журі могли бачити положення приклада гвинтівки, на одязі має бути офіційна маркерна стрічка:

маркерна стрічка має бути завдовжки 250 мм, завширшки 30 мм, жовтого кольору з чорним контуром;

маркерна стрічка має бути на постійно закріплена на правій стороні верхнього одягу;

2) правильне положення маркерної стрічки. Для перевірки положення маркерної стрічки (додаток 16) спортсмен повинен стати прямо (вертикально), витягнувши руки по боках. Потім він має зігнути руки так, щоб пальці торкалися плечей, водночас:

будь-які кишені верхнього одягу мають бути порожніми;

рука, якою виконують натиск на спусковий гачок, торкаючись тіла, має бути зігнута під максимальним кутом у верхньому положенні, плечі не підняті вгору;

маркерна стрічка має бути напостійно закріплена горизонтально, нижче від кінчика ліктя (додаток 16);

маркерну стрічку перевіряють до змагання судді з перевірки зброї та спорядження і ставлять на ній пломбу або печатку.

6. Офіційні особи змагань

1. Старшого суддю вогневого рубежу призначають на кожну вправу в конкретному тирі. Його функціональні обов'язки такі:

керує всіма суддями вогневого рубежу і персоналом тиру та є відповідальним за правильне проведення стрілецької вправи там, де є централізоване управління, а також за подачу всіх команд у тирі;

відповідає за забезпечення взаємодії всього персоналу тиру та журі;

ухвалює рішення щодо будь-яких порушень, які не можуть вирішити інші судді вогневого рубежу;

відповідає за швидке усунення несправностей будь-якого обладнання й забезпечення тиру фахівцями і витратними матеріалами, необхідними для його функціонування. Спеціаліст із ремонту обладнання має бути в розпорядженні старшого судді вогневого рубежу в будь-який час. Для випадків, що перевищують можливості ремонтної служби, належить передбачити додаткові умови;

відповідає за ефективний і швидкий підрахунок очок на всіх мішенях у співпраці з суддями електронного обладнання / КВР;

у разі потреби старший суддя вогневого рубежу бере участь у жеребкуванні для розподілу стрілецьких місць.

2. Якщо змагання проводять у декількох тирах, призначають помічника старшого судді вогневого рубежу. Він також замінює старшого суддю вогневого рубежу за його відсутності.

3. Для забезпечення належної роботи в тирі призначають суддів вогневого рубежу, які підпорядковані старшому судді вогневого рубежу. Вони працюють у взаємодії із членами журі. Суддя вогневого рубежу має такі функціональні обов'язки:

викликає спортсменів і оголошує попередній результат серії;

звіряє імена і стартові номери спортсменів відповідно до стартового протоколу та з табло. Це потрібно зробити до оголошення часу підготовки;

подає необхідні команди на змаганнях;

постійно спостерігає за стартовим приготуванням і приготуванням для стрільби;

відповідає за координацію роботи з суддею лінії мішеней (у разі стрільби по паперових мішенях) та іншими офіційними особами в тирі;

контролює правильну роботу мішеней;

отримує протести і передає їх членові журі;

записує всі порушення, дисциплінарні заходи (попередження, штрафи та ін.), затримки, додаткові пробні постріли, повтори тощо в картку обліку результатів.

4. Функціональні обов'язки судді-інформатора щодо запису в картку результатів (у разі стрільби по паперових мішенях):

перевіряє записи в стартовому протоколі та в картках результатів, щоб переконатися, що імена спортсменів, стартові номери, номери стрілецьких місць і приналежність до команди збігаються;

записує показаний результат і порівнює його з монітором, якщо його використовують;

робить записи в картки результатів так, щоб суддя-секретар міг визначити пробіги вправо і вліво.

5. Функціональні обов'язки судді, який перебуває безпосередньо на вогневому рубежі:

повинен бути розташований так, щоб стежити за готовністю спортсмена і чути доповідь спортсмена «Готовий»;

повинен мати змогу спостерігати за системою оцінювання результату після кожного пострілу, бачити результат і водночас спостерігати за сигналом початку руху мішені;

керує кнопкою запуску, кнопкою зупинки і перемикачем для переходу від повільного до швидкого руху мішені;

якщо для вправи змішаного руху мішені не передбачено електронного програмного перемикача, необхідне перемикання виконують відповідно до плану, який затвердило журі.

6. Функціональні обов'язки судді лінії мішеней (у разі паперових мішеней):
забезпечити правильне устанавлення мішеней на щит і в зазначеному порядку;

правильно встановити половинки або серединки 50-метрових мішеней, правильно накладати наклейки на пробоїни, устанавити ритм визначення вартості пробоїни тощо;

перевірити мішень після кожного пробігу, переконатися, що вартість і напрямок кожного пострілу передано правильно;

переконатися перед кожним пробігом, що мішень спрямовано правильно;
визначити більш низьку вартість влучення, якщо пробоїна розміщена близько до габариту мішені;

зняти мішені зі щита після кожної половини вправи і розмістити їх у безпечному контейнері для очікування передачі їх у секретаріат. Кур'єри для перенесення мішеней повинні передати мішені та звіти в секретаріат принаймні після того, як кожен другий спортсмен закінчує стрільбу;

заклеїти пробні постріли в мішенях на 50 м чорними заклеївками. Кожна серія починається з чотирьох пробних пострілів. Якщо спортсмен не стріляє пробних пострілів, чорні заклеївки наклеюють на відповідних мішенях поза габаритами;

заклеїти залікові постріли в мішені на 50 м прозорими заклеївками. Для точного визначення вартості пробоїн, близьких до габариту, у них заклеюють лише зовнішні частини. Останню пробоїну в кожній мішені не заклеюють.

7. Суддя лінії мішеней і його помічник повинні перебувати на кожній стороні всіх тирів, що використовують під час змагань. Залежно від системи, яку використовують, і якщо є відповідні перегородки безпеки, заміну мішеней виконує один суддя лінії мішеней і його помічник. Суддя лінії мішеней і його помічник відповідають за постійний ритм заміни мішеней.

8. У разі використання ЕМУ суддів ЕМУ може призначати головний секретар чи старший суддя ЕМУ. Вони можуть консультувати суддів та членів журі, але не повинні ухвалювати жодних рішень щодо застосування цих Правил.

7. Процедури та умови виконання вправ

1. Стрілецькі приготування:

1) до того моменту, коли будь-яка частина мішеней стане видимою у «вікні», спортсмен повинен залишатися в позиції «Готовий», утримуючи гвинтівку обома руками таким чином, щоб нижній кінець затильника був на рівні або нижче від мітки на куртці. Коли спортсмен перебуває в позиції «Готовий», мітка має бути видима членові журі або судді вогневого рубежу;

2) положення для стрільби без опор. Затильник гвинтівки упирають у плече (верхню праву частину грудей), зброю утримують тільки обома руками. Ліва рука (права – для шульги) не має упиратися в стегно або груди. Спортсмен повинен розташуватися щодо навколишніх предметів (столу, стіни тощо) так, щоб було добре видно, що вони не дають йому ніякої підтримки. Використання ременя не дозволено;

3) пробіг – це відрізок часу, під час якого рух мішені видно у «вікні». Початком пробігу вважають появу переднього краю мішені, а кінцем – коли передня частина мішені сягає протилежної сторони.

2. Умови виконання вправ зі стрільби по рухомій мішені на 50 м і на 10 м:

1) вправа зі стрільби на 50 м (МГ-12) 30+30 пострілів:

4 пробні постріли і 30 залікових пострілів, повільний рух мішені, на кожен постріл надано 5,0 с (+0,2 с);

4 пробні постріли і 30 залікових пострілів, швидкий рух мішені, на кожен постріл надано 2,5 с (+0,1 с);

2) вправа зі стрільби на 10 м (ГП-12) 30 + 30 пострілів:

4 пробні постріли і 30 залікових пострілів, повільний рух мішені, на кожен постріл надано 5,0 с (+0,2 с);

4 пробні постріли і 30 залікових пострілів, швидкий рух мішені, на кожен постріл надано 2,5 с (+0,1 с);

3) вправа стрільби на 50 м (МГ-11а) 40 пострілів, змішаний рух мішені:

вправу виконують з чотирма пробними пострілами (один повільний і один швидкий пробіг з кожного боку) та двома серіями (20 змішаних пробігів);

у кожній серії змішаного руху мішені має бути 10 повільних і 10 швидких пробігів із кожного боку, тобто рівна кількість пробігів кожної швидкості з кожного боку. Пробіги мають бути змішані так, що спортсмен не знає, чи буде наступний пробіг повільним, чи швидким. Не має бути понад п'ять поспіль (комбінованих праворуч і ліворуч) пробігів з однаковою швидкістю;

4) вправа зі стрільби на 10 м (ГП-11а) 40 пострілів, змішаний рух мішені. Виконують так само, як вправу зі стрільби на 50 м зі змішаним рухом мішені (попередній підпункт).

Усі вправи можна виконувати протягом одного або двох днів залежно від кількості учасників. Якщо вправу виконують упродовж двох днів, то щодня повністю відстрілюють одну половину вправи.

Вправи, умови їх виконання і вимоги до зброї та спорядження під час стрільби по рухомій мішені подано у розділі VI Правил та у таблиці в додатку 17 до цих Правил.

3. Процедура змагань:

1) кожен спортсмен має стріляти всі змагання в призначеному тирі:

будь-яка зміна в призначенні тирю можлива тільки у разі, якщо журі вирішить, що в тирах є різні умови, наприклад освітлення;

якщо вправу виконують протягом одного дня, порядок стрільби для другої половини вправи має бути таким самим, як і порядок стрільби в першій половині;

якщо вправу виконують упродовж двох днів, то спортсмен, який посідає останнє місце в перший день, другого дня стріляє першим тощо, тобто спортсмен, який посів перше місце в перший день, другого дня стріляє останнім;

2) перед початком змагань першому спортсменові має бути надано можливість виконати серію холостих пробігів, яку він стрілятиме в цій вправі, повністю. Якщо перший спортсмен не хоче виконувати всієї серії холостих пробігів, усе ж таки необхідно прогнати серію повністю;

3) оргкомітет переважно має запланувати, щоб почав змагання тестовий спортсмен (той, хто не бере участі в заліку змагання), він повинен відстріляти серію повністю, почавши її в офіційний час старту так, щоб перший спортсмен міг завершити серію холостих пострілів у змагальних умовах;

4) тільки наступний у черзі спортсмен може працювати вхолосту в спеціально визначеному місці на вогневому рубежі згідно з цими Правилами;

5) залікову серію завжди починають з пробігу справа наліво. У кожному пробігу може бути зроблено тільки один постріл;

б) інформація про влучення:

дозволено застосовувати різні методи для показу вартості та розташування пробоїни після кожного пострілу. Метод, що використовують, має давати змогу спортсменові бути впевненим у вартості та розташуванні влучення;

телевізійні або інші пристрої, які показують вартість і місце влучення, дозволено для всіх змагань;

спортсменові не обов'язково використовувати телевізійний монітор. Якщо він не використовує його, то повинен прийняти альтернативний метод показу результату і місця розташування пробоїни;

якщо спортсмен помітив розбіжність між показом на моніторі та альтернативним методом показу вартості пробоїни та її розташування, він може просити про повторення показу, але не має права на інший постріл, навіть якщо перший показ був помилковим. Якщо потрібен повторний показ, то його слід зробити до продовження стрільби;

7) після виклику спортсмена на вогневого рубеж йому надають 2 хв для підготовки до його першої доповіді «Готовий».

4. Порядок стрільби:

коли спортсмен закінчив готуватися, він доповідає: «Готовий» перед кожним пробним пострілом, а також перед першим пострілом у серії;

суддя вогневого рубежу негайно вмикає запуск мішені. Якщо мішень не з'являється через 4 с після запускання або після завершення показу пробоїни, суддя вогневого рубежу зупиняє стрільбу і впевнюється, що обладнання тиру і спортсмен готові, потім знову запускає мішень;

якщо мішень запущено до того, як спортсмен доповів «Готовий», то він може відмовитися виконувати постріл. Однак, якщо він стріляє, результат зараховують;

якщо суддя вогневого рубежу зауважує, що спортсмен без потреби затягує час, перш ніж доповісти «Готовий» або прийняти позицію «Готовий», то до нього застосовують такі дії: після першого порушення за затримку змагань оголошують попередження (жовта картка), після другого порушення штрафують на два очки (зелена картка), будь-яке наступне порушення за рішенням журі може призвести до дискваліфікації (червона картка);

після закінчення пробних пробігів спортсменові надають час до 60 с для того, щоб зробити поправки. Після цього починають залікові серії;

після кожного пробігу впродовж не більше ніж 4 с має бути показано вартість і місце розташування кожного влучення. Кінець показу одночасно є сигналом для спортсмена до продовження серії;

необхідно встановити постійний ритм (часовий цикл) і систему часу, які потрібні для оцінювання пробоїни, метод для оцінювання пробоїни і метод заміни мішеней;

під час залікової стрільби на 50 м після завершення пробігу, заклеювання та показу влучень мішень має бути готова до наступного пробігу не більше ніж через 12 с, спортсменові надають для підготовки до наступного запуску мішені не більше ніж 18 с;

під час залікової стрільби на 10 м після завершення пробігу, заклеювання (заміни) та показу влучень мішень має бути готова до наступного пробігу не більше ніж через 18 с, спортсменові надають для підготовки до наступного запуску мішені не більше ніж 20 с;

суддя вогневого рубежу і члени журі повинні ретельно контролювати ці інтервали у 18 с і 20 с та негайно накладити покарання на спортсмена, який не дотримується цих вимог;

якщо спортсмен стріляє і постріл не потрапляє в мішень, а після цього він стверджує, що не був готовий тоді, коли почався рух мішені, то постріл записують як промах, і спортсменові заборонено виконувати повторний постріл;

відлік часового інтервалу, 18-секундного (на 50 м) і 20-секундного (на 10 м), починається, коли мішень зникає в кінці кожного пробігу. Час зупиняється, коли спортсмен приймає позицію «Готовий»;

журі має перевіряти правильність часу пробігу мішеней під час змагань;

якщо мішень почала рух з іншого боку чи «хвостом» уперед, пробіг анулюють, його повторюють, якщо спортсмен зробив постріл.

Разом з цим:

1) якщо щось може спричинити небезпеку, перешкодити спортсменові або по-іншому вплинути на змагання, суддя вогневого рубежу подає команду

«Стоп», щоб зупинити стрільбу. Якщо спортсмен стріляє в момент команди, то він має право, якщо заявить про це, скасувати пробіг;

2) якщо серія переривається більше ніж на 5 хв або спортсмен був переміщений на іншу установку, то він може вимагати ще 2 пробні постріли (4 пробні постріли у вправі зі змішаним рухом мішені). У цьому разі суддя вогневого рубежу оголошує «Пробні постріли», також слід проінформувати суддів, які ведуть картки результатів. Ці пробні постріли починають з тієї сторони, з якої серію має бути продовжено після перерви. Якщо пробних пострілів не вимагають, то серію поновлюють з того місця, де її було перервано;

3) якщо спортсмен не зміг зробити пострілу під час пробігу, то йому зараховують промах, якщо не застосовують випадки, які дають право спортсменові на повторний постріл;

4) якщо суддя вогневого рубежу не зупинив стрільби, хоча відповідно до цих Правил мав це зробити, то спортсмен може підняти руку і сказати «Стоп» за умови, що він сам не спричинив цієї ситуації. Суддя вогневого рубежу повинен негайно зупинити стрільбу. Якщо суддя вогневого рубежу вважає дії спортсмена виправданими, то він може продовжити стрільбу після перевірки ситуації відповідно до цих Правил. Якщо спортсмен виявився неправим, суддя вогневого рубежу має дати команду повторити пробіг, а спортсмена штрафують відніманням двох очок від результату цього пострілу;

5) промахи:

кожен постріл, виконаний до появи залікової мішені, має бути зарахований як промах;

мішень буде запусчено без повторного пострілу, і цей промах фіксують на мішені, у картці результатів і в довідці з вогневого рубежу за допомогою знаку «Z»;

кожен постріл, що не потрапив у габарити мішені, зараховують як промах і позначають на мішені за допомогою знаку «X»;

якщо спортсмен не стріляв, то пробіг зараховують як «нуль» і позначають на мішені за допомогою знаку «←»;

кожен постріл, що не потрапив у мішень, зараховують як «нуль» і позначають на мішені за допомогою знаку «Z»;

подовжені «косі» пробоїни і рикошети зараховують як «нулі»;

б) промахи і покарання у вправах стрільби на 10 м:

спортсмен не повинен розряджати компресійну камеру своєї гвинтівки. Після першого порушення він повинен бути оштрафований на два очки з результату наступного пострілу (зелена картка). За друге порушення спортсмен повинен бути дискваліфікований (червона картка);

будь-який розряд компресійної камери повітрям (газом), після того як встановлена залікова мішень, без влучення в мішень буде зарахований як промах;

спортсмен відповідальний за те, щоб його гвинтівка була повністю заряджена (повітрям або газом) до початку змагань. Якщо під час змагань виявиться, що у нього недостатньо повітря або газу для продовження стрільби, то йому буде надано максимум 5 хв для заряджання балона. Потім він може продовжити серію, але без додаткових пробних пострілів.

8. Правила матчу за медалі

1. Матч за медалі у вправах зі стрільби по рухомій мішені на 10 м може бути проведений як другий етап вправ зі стрільби по рухомій мішені на 10 м для чоловіків, жінок, юніорів або юніорок.

2. Для потрапляння в матч за медалі спортсмени у кваліфікації мають повністю відстріляти вправи по рухомій мішені 10 м для чоловіків, жінок, юніорів або юніорок.

3. Чотири спортсмени з найкращими результатами в кваліфікації проходять у матч за медалі. Їхню стартову позицію в матчі за медалі визначають за результатом у кваліфікації.

4. Другі та четверті місця в кваліфікації, у разі однакового результату, визначають згідно з правилами перестрілювання.

5. Усі спортсмени, які пройшли в матч за медалі, починають з «нуля». Результати кваліфікації не переносять у матч за медалі.

6. Усі спортсмени, які пройшли в матч за медалі, зобов'язані з'явитися в тир і бути готовими стріляти за 10 хв до часу старту.

7. У матчі за медалі спортсмен, який посів перше місце у кваліфікації, змагається зі спортсменом, який посів четверте місце; спортсмен, який посів у кваліфікації друге місце, змагається зі спортсменом, який посів третє.

8. Відбувається представлення спортсменів.

9. Матч за медалі можна проводити як на двох, так і на чотирьох установках.

10. Якщо є тільки дві установки, то першу зміну проводять зі спортсменами, які посіли перше та четверте місця.

11. Якщо є чотири установки, то спортсмени, які посіли перше і четверте місця, стають на суміжні установки, а спортсмени, які посіли друге і третє місця, – на інші установки.

12. Для підготовки надають 1 хв, потім надають два пробних постріли, один зліва і один справа (швидкий рух мішені). Перший пробний постріл виконують після команди.

13. Усі залікові постріли виконують після команди, стрільбу проводять за умовами швидкого руху мішені (2,5 с на пробіг мішені).

14. Підрахунок очок виконують з десятими частками. Спортсмен із найкращим результатом у кожному пробігу кожного матчу отримує одне очко. За рівності результатів у парі жоден спортсмен очок не отримує.

15. Переможцем матчу стає той спортсмен, який набирає шість або більше очок з різницею два очки.

16. Ті, хто програв у двох півфінальних матчах, змагаються за третє місце за описаною вище процедурою. Спортсмен, який програв, посідає четверте місце.

17. Переможці двох півфінальних матчів змагаються за перше місце за описаною вище процедурою. Спортсмен, який програв, посідає друге місце.

9. Порушення. Дисциплінарні правила

1. Спортсменові не дозволено готуватися до стрільби понад дві хвилини без поважної причини або чекати більше ніж 60 с після завершення пробних пострілів, щоб почати змагання. Після додаткових 30 с мішень запускають і результат зараховують незалежно від того, чи перебував спортсмен у позиції «Готовий» до стрільби, чи ні.

2. Якщо спортсмен спізнюється до часу старту, то суддя протягом однієї хвилини голосно викликає його тричі. Якщо спортсмен і після цього не з'явився на вогневому рубежі, то йому, за рішенням суддів, надають інший час для виконання вправи, а з його загального результату віднімають два очки штрафу. Однак якщо журі вважатиме причину запізнення поважною, то штраф не застосовують.

3. Спортсмен, який порушив вимоги, що стосуються доповіді «Готовий» і стартового приготування, після першого порушення отримує попередження (показують жовту картку), після другого порушення – штраф два очки (показують зелену картку), будь-яке подальше порушення призводить до дискваліфікації (показують червону картку).

10. Затримки

1. Якщо у спортсмена у кваліфікації сталася затримка з його гвинтівкою або патронами, то він повинен покласти гвинтівку на бар'єр або столик і більше до неї не торкатися. Потрібно звернутися до судді вогневого рубежу і показати йому несправність. Суддя вогневого рубежу повинен перервати серію пробігів мішені та почати відлік часу, щоб зафіксувати тривалість зупинки. Затримки в матчах за медалі не дозволено.

2. Якщо суддя вогневого рубежу після огляду гвинтівки і боєприпасів визначить, що несправність відбулася не з вини спортсмена, то пробіг можна повторити.

3. Допустимі затримки:

гвинтівка перебуває в розрядженому стані, у патроннику – патрон того самого типу, яким стріляє спортсмен, на патроні є чіткий слід від удару бойка, а куля залишилася у стволі;

постріл не відбувся через несправність гвинтівки, яку навряд чи могли спричинити дії спортсмена або якій він не міг запобігти.

4. Недопустимі затримки:

спортсмен не поклав гвинтівку на бар'єр або столик;

спортсмен щось змінив на гвинтівці, перш ніж покласти на столик;

запобіжник гвинтівки не був вимкнений;

затвор не був повністю закритий;

гвинтівка була незаряджена;

гвинтівка була заряджена не тим типом патронів.

Якщо суддя вогневого рубежу з'ясує, що затримка була недопустима, то спортсменів зараховують промах.

5. Після перерви через несправність гвинтівки чи боєприпасів суддя вогневого рубежу може дозволити ремонт гвинтівки або зміну боєприпасів. Якщо несправність може бути усунено впродовж п'яти хвилин, стрільбу продовжують. Якщо ремонт триватиме понад п'ять хвилин, то спортсмен може продовжити стрільбу відразу, змінивши гвинтівку, або перервати стрільбу, щоб відремонтувати свою гвинтівку. Суддя вогневого рубежу, за згодою журі, повинен вирішити, коли спортсмен може продовжити свою серію або з відремонтованою гвинтівкою, або з іншою гвинтівкою, якщо ремонт неможливий. Серію продовжують із перерваного пострілу.

6. Суддя вогневого рубежу повинен продовжувати серію так, ніби спортсмен продовжує стрільбу, щоб наступний спортсмен закінчив пробіги вхолосту.

7. У разі поломки прицілу:

якщо спортсмен виявляє її під час пробних пострілів (через несправність прицілу неможливо зробити поправки), журі може погодитися на заміну прицілу, якщо є запасний;

спортсменові після заміни прицілу надають додаткові пробні постріли;

спортсменові не надають повторного пострілу або додаткові пробні постріли, якщо після огляду суддя вогневого рубежу виявить, що недостатньо затягнуті гвинти кріплення прицілу;

якщо кріплення прицілу слабшає під час залікової серії через те, що воно не було належно затягнуте, усі постріли зараховують.

11. Несправності ЕМУ у разі стрільби на 10 м

1. Якщо відмовили всі установки в тирі (це також стосується звичайного тиру):

старший суддя вогневого рубежу і журі повинні зафіксувати фактичний час зупинки стрільби;

усі зроблені залікові постріли кожного спортсмена зараховують і записують. У разі відключення електроживлення всього тиру потрібно почекати на його відновлення, щоб відновити кількість пострілів, які зареєстровано ЕМУ, відновлювати їх на моніторах непотрібно;

після усунення несправності спортсменам надають 1 хв для підготовки, щоб вони могли знову зайняти свої стрілецькі місця. Час для відновлення стрільби оголошують за допомогою гучного зв'язку не менше ніж за 5 хв. Після підготовки спортсменам надають чотири пробних постріли (2 лівих пробіги, 2 правих пробіги). Ці пробні постріли мають починатися з того боку, з якого серію продовжують після перерви. Після пробних пострілів надають 30-секундну паузу. Після пробних пострілів і паузи серію відновлюють з того місця, де її перервано.

2. Якщо відмовила одна установка, то спортсмена переводять на іншу установку, на якій повторюють процедуру, викладену в пункті 1 цієї глави цього розділу цих Правил.

3. Якщо є скарга про те, що постріл не реєструється або не відображається на моніторі електронної системи визначення результату:

спортсмен повинен негайно інформувати найближчого суддю про несправність. Суддя вогневого рубежу повинен зробити запис про час подання скарги. Один або кілька членів журі повинні підійти до цього стрілецького місця;

спортсменів пропонують зробити в мішень ще один заліковий постріл, він повинен доповісти «Готовий». Далі виконують процедуру, що стосується скарги стосовно відмови реєстрації або показу пострілу на моніторі, яку описано в загальних правилах організації та проведення змагань (пункт 8 глави 10 розділу I цих Правил).

12. Розподіл місць у разі однакового результату

1. Індивідуальний розподіл місць у разі однакового результату у вправах зі стрільби по рухомій мішені на 50 м і на 10 м застосовують, якщо є однакові результати після закінчення вправи:

1) однакові результати для розподілу 1–3 місця:

якщо два або більше спортсменів показали однаковий результат, то перші три особистих місця розподіляють після перестрілювання, що організовує журі. Це перестрілювання складається зі стрільби під час двох пробних пробігів (один зліва – один справа) і двох залікових пробігів (один зліва – один справа) зі швидкістю 2,5 с (швидкий рух мішені) із поданням команди для всіх залікових пострілів;

якщо спортсмени знову показали однаковий результат, перестрілювання триває до виявлення переможця;

2) процедура перестрілювання:

перестрілювання починають якомога швидше після закінчення часу для протесту. Якщо перестрілювання не проводять у заздалегідь запланований і

публічно оголошений час, спортсмени, які беруть участь у перестрілюванні, повинні залишатися в контакті зі старшим суддею вогневого рубежу до отримання оголошення про час і місце проведення перестрілювання;

спортсменів з однаковим результатом ставлять на сусідні установки, згідно з жеребкуванням, яке проводять під наглядом журі. Якщо спортсменів, які мають однакові результати більше ніж два, то послідовність стрільби також визначають за допомогою жеребкування. Коли кілька спортсменів з однаковим результатом претендують на більш ніж одне призове місце, то спочатку проводять перестрілювання для найнижчого місця, потім для наступного, поки не визначать усіх місць;

якщо спортсмен не прийшов на перестрілювання, то його вважають у ньому тим, хто програв. Якщо на перестрілювання не прийшли два або більше спортсменів, то вони посідають місця відповідно до наступного підпункту 3 цього пункту цієї глави цього розділу цих Правил щодо розподілу особистих місць, починаючи з четвертого;

у разі затримки або іншого порушення судді повинні діяти відповідно до цих Правил. Під час перестрілювання допускають лише одну затримку і будь-який повторний постріл або завершення виконують негайно;

3) місця спортсменів з однаковими результатами, починаючи з четвертого місця і нижче, якщо вони не визначені за допомогою перестрілювання, визначають так:

у разі стрільби з пневматичної гвинтівки будь-які однакові результати, що залишилися з 4-го місця і нижче, розподіляють відповідно до глави 15 розділу I цих Правил (тобто за більшою кількістю центральних десятків, за останньою серією, за передостанньою серією тощо);

у разі стрільби з малокаліберної гвинтівки вправи 30+30 пострілів (вправа МГ-12) будь-які місця з однаковими результатами, що залишилися із 4-го місця і нижче, розподіляють за найбільшою сумою очок під час швидкого руху мішені; якщо і після цього не вдається розподілити місць, то їх присуджують за нижчою вартістю пострілу(-ів) з усієї кількості залікових пострілів у спортсменів з

однаковим результатом (спортсмена із найгіршим(-и) влученням(-ми) оголошують таким, що програв); якщо і після цього не вдається визначити місць, то спортсменам присуджують однакові місця;

у разі стрільби з малокаліберної гвинтівки вправи змішаного руху мішені (вправа МГ-11а) будь-які місця з однаковими результатами з 4-го місця і нижче розподіляють за найбільшим результатом другої половини; якщо і після цього не вдається розподілити місця, то місця присуджують за найнижчою вартістю пострілу(-ів) з усієї кількості залікових пострілів у спортсменів з однаковим результатом (спортсмена із найгіршим(-и) влученням(-ми) оголошують таким, що програв); якщо і після цього не вдається визначити місця, то спортсменам присуджують однакові місця.

2. Місця з однаковими командними результатами у вправах зі стрільби на 10 м і на 50 м в командних змаганнях визначають після підсумування результатів усіх членів команди застосовуючи такий спосіб розподілу місць:

за найбільшою кількістю центральних десятків;

за найбільшим результатом останньої серії, потім передостанньої серії тощо;

якщо залишаються будь-які однакові результати, то загальні результати порівнюють за принципом «постріл за пострілом», ґрунтуючись на центральних десятках, починаючи від останнього пострілу до першого.

13. Вправа стрільби по рухомій мішені для змішаних команд

Умови виконання та процедури проведення матчів за медалі вправи зі стрільби по рухомій мішені з пневматичної гвинтівки на дистанції 10 м для змішаних команд (РМ-мікст) викладено в розділі VI додатка 21 до цих Правил.

14. Вправи для стрільби по рухомій мішені, вимоги до зброї та спорядження

Перелік вправ для стрільби по рухомій мішені, умови їх виконання і вимоги до зброї та спорядження подано в таблиці в додатку 17 до цих Правил.

15. Вимоги до гвинтівок для стрільби по рухомій мішені

Обмеження щодо параметрів пневматичних та малокаліберних гвинтівок для стрільби по рухомій мішені подано в таблиці та проілюстровано в додатку 15 до цих Правил.

V. Процедури визначення результатів по паперових мішенях

У цьому розділі як доповнення до загальних правил організації та проведення змагань (розділ I цих Правил) вибрано та об'єднано процедури для підрахунку очок на паперових мішенях. Стрілецькі вправи на чемпіонатах, кубках та всеукраїнських змаганнях, змаганнях регіонального чи клубного рівня виконують із використанням як ЕМУ, так і паперових мішеней. Ці процедури визначення результатів по паперових мішенях застосовують на змаганнях, під час яких такі мішені використовують. Відповідно інші процедури застосовують у разі проведення всіх інших змагань.

1. Паперові мішені і засоби вимірювання результативності пробоїн у паперових мішенях

1. Офіційні мішені:

1) розміри і технічні умови для мішеней та кілець оцінювання вартості влучення всіх затверджених МФСС мішеней мають відповідати вказаним у пункті 4 глави 3 розділу I цих Правил;

2) мішені розділено на зони очок кільцями оцінювання. Розміри всіх таких кілець вимірюють від їхніх зовнішніх країв (за зовнішнім діаметром);

3) на змаганнях дозволено використовувати лише мішені з однією чорною прицільною зоною, окрім рухомої мішені;

4) пробні мішені позначають чорною діагональною смугою у верхньому правому куті мішені. Смугою має бути чітко видно неозброєним оком на відповідній дистанції за нормального освітлення (виняток становлять мішені для стрільби зі швидкострільного пістолета на 25 м та по рухомій мішені на 50 м).

2. Вимоги щодо перевірки мішеней:

- 1) зразки мішеней тестують щодо відповідності до цих Правил;
- 2) якість і розміри всіх мішеней мають бути підтверджені до початку змагань. Дозволено використовувати лише ті мішені, які аналогічні визначеним Правилами зразкам.

3. Підрахунок очок:

1) очки підраховують за допомогою засобів вимірювання, які відповідають поданим у пункті 4 цієї глави цього розділу цих Правил або затверджених МФСС електронних систем визначення результатів;

2) очки в мішені для стрільби з гвинтівки та пістолета можуть бути зараховані в одиницях повного кільця або у разі використання затвердженої електронної системи визначення результатів у десятковому значенні кільця. Очки в десятковому значенні кільця визначають у результаті ділення зони очок одного повного кільця на десять рівних частин, позначених десятковими одиницями від нуля (тобто 10,0; 9,0 тощо) і до дев'яти (тобто 10,9; 9,9 тощо);

3) папір мішені має бути такого кольору, який не дає відблисків, а на поверхні мішені чорна прицільна зона (центр) має бути чітко видима на прийнятних дистанціях за нормального освітлення. Папір мішені та оціночні зони мають зберігати точні розміри за будь-яких погодних і кліматичних умов. Папір мішені має зберігати розмір пробоїни без додаткових проривів і ушкоджень.

4. Засоби вимірювання вартості пробоїн у паперових мішенях та їх використання.

У разі використання паперових мішеней для визначення вартості сумнівних пробоїн застосовують затверджені МФСС електронні системи визначення результатів або засоби вимірювання вартості пробоїни. До засобів вимірювання встановлено такі вимоги:

1) внутрішній вимірювальний засіб у разі стрільби з пістолета центрального бою на 25 м:

діаметр фланця – 9,65 мм (+ 0,05 / –0,00 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – відповідно до калібру, що використовують;

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм;

2) внутрішній вимірювальний засіб у разі стрільби з гвинтівки на 300 м:

діаметр фланця – 8,00 мм (+ 0,05 / – 0,00 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – відповідно до калібру, що використовують;

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм;

3) внутрішній вимірювальний засіб у разі стрільби з гвинтівки і пістолета малого калібру 5,6 мм (.22"):

діаметр фланця – 5,60 мм (+ 0,05 / – 0,00 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – 5,00 мм (+0,05 мм);

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм;

4) внутрішній вимірювальний засіб для калібру 4,5 мм:

діаметр фланця – 4,50 мм (+ 0,05 / – 0,00 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – діаметр фланця мінус 0,02 мм (4,48 мм);

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм.

Використовують для вимірювання пробоїн вартості «1» і «2» мішеней для пневматичної гвинтівки і для рухомої мішені на 10 м, а також пробоїн вартості «1» мішені для пневматичного пістолета (в інших випадках можна використовувати зовнішній засіб вимірювання);

5) зовнішній вимірювальний засіб для калібру 4,5 мм у разі стрільби з пневматичної гвинтівки на 10 м і стрільби по рухомої мішені на 10 м:

діаметр фланця – 5,50 мм (+ 0,00 / – 0,05 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – 4,60 мм (+0,05 мм);

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм.

Використовують для визначення вартості пробоїн від «3» до «10» на мішенях у разі стрільби з пневматичної гвинтівки на 10 м та по рухомій мішені на 10 м, а також для визначення результатів внутрішніх «десяток» у разі стрільби по рухомій мішені на 10 м;

6) використання зовнішніх вимірювальних засобів для пневматичної гвинтівки проілюстровано на рисунках у додатку 18 до цих Правил;

7) зовнішній вимірювальний засіб для калібру 4,5 мм у разі стрільби з пневматичного пістолета на 10 м:

діаметр фланця – 11,50 мм (+ 0,00 / –0,05 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – 4,60 мм (+0,05 мм);

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм.

Використовують для визначення вартості пробоїн від «2» до «10» у разі стрільби з пневматичного пістолета на 10 м;

8) використання зовнішніх вимірювальних засобів у разі стрільби з пневматичного пістолета проілюстровано на рисунку в додатку 19 до цих Правил;

9) зовнішній вимірювальний засіб для калібру 4,5 мм у разі стрільби з пневматичного пістолета використовують також для визначення результатів внутрішніх «десяток» на мішені для вправ з пневматичної гвинтівки (додаток 19). Якщо фланець зовнішнього вимірювального засобу для пневматичного пістолета не виходить за кільце «7» мішені для пневматичної гвинтівки, то значення пострілу відповідає внутрішній «десятці»;

10) зовнішній засіб для визначення результатів внутрішніх «десяток» на мішені для вправ із пневматичного пістолета:

діаметр фланця – 18,0 мм (+ 0,00 / –0,05 мм);

товщина фланця – приблизно 0,50 мм;

діаметр шпинделя – 4,60 мм (+0,05 мм);

довжина шпинделя – від 10 мм до 15 мм;

Використовують для вимірювання внутрішніх «десяток» мішеней для пневматичного пістолета. Якщо фланець зовнішнього рахункового засобу вимірювання внутрішніх «десяток» мішені для пневматичного пістолета не виходить за кільце «9» мішені для пневматичного пістолета, то значення пострілу відповідає внутрішній «десятці» (додаток 19);

11) засіб вимірювання подовжених («косих») пробоїн виготовляють із плоского прозорого пластику з двома паралельними лініями, нанесеними на одній стороні:

для вправ із пістолета центрального бою на 25 м (калібру 9,65 мм) відстань між лініями, виміряна між внутрішніми краями, становить 11,00 мм (+0,05 мм / –0,00 мм);

для вправ із малокаліберного пістолета на 25 м (калібру 5,6 мм) відстань між лініями, виміряна між внутрішніми краями, становить 7,00 мм (+0,05 мм / –0,00 мм).

2. Обладнання стрільбища і стрілецьких місць вогневого рубежу

1. У мішенях у разі стрільби на 50 м і на 300 м використовують екрани відповідно до підпункту 2 пункту 5 глави 3 розділу I цих Правил. Простір безпосередньо за мішенями покривають контрольними листами. Нові контрольні листи надають кожному спортсменові на кожній стадії виконання вправи.

2. Екрани на 25 м використовують у всіх вправах зі стрільби з пістолета на 25 м для допомоги у визначенні пострілів, які могли бути зроблені повз мішень:

екрани мають як мінімум покривати всю ширину і висоту установок (5 мішеней) у разі стрільби на 25 м. Їх розміщують на однаковій відстані – 1 м за змагальними мішенями. Вони мають бути безперервними або у вигляді фрагментів, що примикають без проміжків між ними, для реєстрації будь-яких пострілів між змагальними мішенями;

екрани мають бути виготовлені з матового паперу нейтрального кольору, схожого до кольору мішені;

для вправ зі стрільби на 25 м екрани оновлюють кожному спортсменові на кожній стадії.

3. Системи зміни мішеней:

1) стрільбища на 10 м обладнують носіями мішені або системами зміни мішеней для зміни мішені після кожного пострілу;

2) стрільбища на 50 м обладнують змінними мішеневими контейнерами, носіями або бліндажними системами для зміни мішені після кожного пострілу;

3) стрільбища на 300 м обладнують носіями мішені, за допомогою яких мішені можна зняти та позначити після кожного пострілу.

4. Вимоги до стрілецького місця вогневого рубежу у разі роботи з контролерами:

1) мають бути стіл, стілець і зорова труба;

2) може бути табло (приблизно 50 см x 50 см), на якому контролер вказує глядачам неофіційний результат. Табло розміщують так, щоб його було добре видно глядачам, але не заважало їм дивитися на спортсменів.

5. Стандарти установок для мішеней на 25 м, що з'являються. Мішені для швидкострільного пістолета на 25 м розміщують у групах по п'ять мішеней на однаковій висоті (+1 см), які повертаються одночасно і в положенні «на лице» спрямовані на одну точку вогневого рубежу, що розміщена навпроти центру середньої мішені групи. Відстань між центрами мішеней, від осі до осі, у групі з п'яти мішеней становить 75 см (+1 см). Має бути дотримано таких стандартів:

1) стрільбища обладнують механізмами для повертання мішеней, що забезпечують поворот на 90 градусів (± 10 градусів) навколо їх вертикальної осі. У стадіях нерухомої мішені для вправ зі стрільби з пістолета на 25 м можна використовувати стаціонарні рами мішені. Водночас:

час повороту до спортсмена не має перевищувати 0,3 с;

під час повороту мішені не має бути видимої вібрації, щоб не відволікати спортсмена;

якщо дивитися зверху, мішені мають повертатися за годинниковою стрілкою до положення «на лице» і проти годинникової стрілки до положення «на ребро»;

усі мішені в сегменті мають обертатися одночасно за допомогою механізму, який забезпечує ефективну роботу і точну синхронізацію;

2) пристрій автоматичного обертання й контролю часу забезпечує точну і послідовну синхронізацію, із його допомогою всі мішені мають залишатися в положенні «на лице» на певний період часу, також мішені мають повертатися в положення «на ребро» після певного часу (+0,2 с / -0,0 с):

відлік часу має запускатися, коли мішені починають повертатися в положення «на лице», і зупинятися, коли вони починають повертатися в положення «на ребро»;

якщо час менший, ніж передбачено, або більший ніж +0,2 с, суддя самостійно або за вказівками члена журі зупиняє стрільбу, щоб відрегулювати пристрій синхронізації. В аналогічних випадках журі може відкласти початок або відновлення стрільби;

3) час повороту мішені «на лице» у стадіях відбору під час стрільби з пістолета на 25 м:

для швидкострільного пістолета на 25 м – 8 с, 6 с і 4 с;

для стандартного пістолета на 25 м – 150 с, 20 с і 10 с;

для стадії мішені, що з'являється, під час стрільби з пістолета центрального бою на 25 м і з пістолета на 25 м – поворот «на лице» на 3 с для кожного пострілу, що змінюється на час повороту «на ребро» на 7 с ($\pm 0,1$ с);

у всіх випадках під час повороту «на лице» допустима похибка + 0,2 с / - 0,0 с;

4) якщо для мішеней використовують тверді дошки, то простір, який відповідає кільцевій зоні вісімки («8»), вирізають із дошки або виготовляють із картону для полегшення підрахунку очок.

3. Обов'язки працівників змагань

1. Тільки у випадку вправ стрільби на 25 м:

у разі використання паперових мішеней у вправах на 25 м призначають члена журі з результатів і/або журі зі стрільби з пістолета на кожен сегмент стрільбища або на кожні від п'яти до десяти мішеней (тобто одного на кожного суддю КВР);

член журі повинен перевірити, чи мішені перед початком підрахунку очок оглянуто, стежити за правильною кількістю пострілів, близькістю до лінії очок тощо. Сумнівні ситуації має бути вирішено перед початком підрахунку очок;

рішення щодо сумнівних пробоїн ухвалюють одночасно два члени журі та суддя КВР. Один член журі є головним і за потреби використовує засіб вимірювання;

член журі повинен гарантувати, що всі результати, записані на лінії мішені, правильні і що всі рішення журі записано та завірено в протоколі належним чином;

член журі повинен гарантувати, що мішені ще не заклеєні і постріли не позначені кольоровими колами, поки не буде вирішено сумнівних ситуацій і результат не буде належно записано.

2. У разі використання паперових мішеней на кожную точку вогневого рубежу може бути призначений контролер. Контролер зобов'язаний:

заповнювати або перевіряти відповідну інформацію в протоколі та на табло (ім'я спортсмена, стартовий номер, номер стрілецького місця вогневого рубежу тощо);

мати зорову трубу в разі використання мішені з віддаленим керуванням. Якщо контролер керує заміною мішені, він зобов'язаний почекати кілька секунд перед сигналом про заміну мішені, щоб дати змогу спортсменові побачити результат свого пострілу;

контролювати кількість пострілів, які виконав спортсмен, відображати попереднє значення вартості пробоїн після кожного пострілу в протоколі та на табло над / поряд із його столом для інформування глядачів;

на стрільбищах, де мішені повертаються на вогневий рубіж автоматично, негайно збирати мішені після кожної серії з десяти пострілів і класти їх у закритий контейнер, який приймає уповноважений персонал для доставлення в комісію визначення результатів (КВР).

3. Судді для вправ стрільби на 50 м та на 300 м по паперових мішенях.

У випадку вправ стрільби на 50 м та на 300 м по паперових мішенях призначають суддів лінії мішеней – працівників бліндажа. Кількість працівників бліндажа має відповідати кількості суддів вогневого рубежу. Такий працівник зобов'язаний:

відповідати за закріплення за ним сегмент стрільбища або групу мішеней для гарантування того, що мішені замінюють швидко, підраховують, на них ставлять позначки і їх піднімають для наступного пострілу спортсмена;

гарантувати відсутність пробоїн на білій поверхні мішені, а також чітке маркування всіх відміток пострілу на рамі;

якщо пробоїну від пострілу не знайдено на мішені, визначати, чи є пробоїна від цього пострілу в сусідніх мішенях. Після консультації з журі та суддею він відповідає за ухвалення рішення у цій ситуації;

у разі використання автоматичних контейнерів для мішеней відповідає за завантаження правильних мішеней у контейнери, вилучення мішеней і підготовку їх до відправлення в КВР;

відповідати за нанесення на мішені відміток про будь-які невідповідності цим Правилам, які можуть статися.

4. Суддів КВР під час стрільби на 25 м призначають на кожен сегмент стрільбища або на кожні 5–10 мішеней. Кількість суддів КВР має бути такою ж, як кількість суддів вогневого рубежу. Суддя КВР зобов'язаний:

відповідати за закріплення за ним групу мішеней;

представляти всі сумнівні пробоїни членові журі та після ухваленого рішення позначати розташування і значення влучень;

гарантувати, що пробоїни мішеней підраховані швидко, точно і раціонально відзначені, заклеєні і/або мішені замінені відповідно до цих Правил;

сприяти з'ясуванню сумнівних ситуацій відповідно до цих Правил та у координації з суддею вогневого рубежу і журі.

5. Коли використовують паперові мішені, очки всіх стадій всіх вправ зі стрільби на 25 м офіційно підраховують на стрільбищі. У такому разі на лінію мішеней призначають другого контролера. Він зобов'язаний записувати в протокол очки, які озвучив суддя КВР. Якщо є різниця між очками, які зазначив контролер і другий контролер, що не може бути з'ясована, очки, які записав другий контролер, вважають правильними.

6. Коли використовують паперові мішені під час стрільби на 25 м, призначають показувача (заклеювача). Після завершення підрахунку очок показувач наклеює заклейки на пробоїни в мішенях, контрольних листах і екранах або замінює мішені чи контрольні листи відповідно до вказівки судді.

4. Процедури змагань

1. Робота з мішенями для пневматичної гвинтівки і пневматичного пістолета на 10 м:

спортсмени замінюють мішені під наглядом суддів;

спортсмен відповідає за стрільбу по правильних мішенях;

негайно після кожної серії з десяти пострілів спортсмен зобов'язаний покласти десять мішеней у відповідне для контролера місце, він зобов'язаний покласти їх у безпечний контейнер, який прийме уповноважений персонал для відправлення в КВР.

2. Робота з паперовими мішенями для гвинтівки на 50 м і пістолета на 50 м:

у разі використання автоматичних носіїв мішеней або автоматичних перемикачів керувати заміною мішені може спортсмен або контролер;

спортсмен завжди відповідальний за стрільбу по правильній мішені;

якщо спортсмен вважає, що маркування або заміна мішені відбувається занадто повільно, він може повідомити про це суддю. Якщо суддя чи журі визнають скаргу обґрунтованою, вони зобов'язані виправити ситуацію. Якщо спортсмен або представник команди вважає, що поліпшення не відбулося, то

може подати протест у журі. Журі може надати додатковий час максимум до 10 хв. Такі скарги не можна подати в останні 30 хв залікової стрільби, окрім надзвичайних обставин.

3. Процедури у разі, коли занадто багато пострілів по паперовій мішені:

якщо спортсмен виконує більше пострілів по одній зі своїх залікових мішеней, ніж передбачено у вправі, його не штрафують за такі два перші постріли;

за третій і всі наступні такі постріли штрафують вираховуючи два очки від третього і наступних невідповідних пострілів у цій вправі;

відрахування двох очок виконують з тих серій, у яких виконано третій і будь-який інший невідповідний постріл. Спортсмен також зобов'язаний виконати меншу кількість пострілів по мішенях, що залишилися, щоб кількість пострілів не перевищувала тієї кількості, яка передбачена для цієї вправи;

для підрахунку очок у цій ситуації потрібно перенести вартість надлишкового(-их) пострілу(-ів) на мішені з меншою, ніж передбачено спочатку, кількістю пострілів, таким чином у кожному мішені здійснюють повну кількість пострілів, відповідно до програми і цих Правил;

якщо фактичний(-і) постріл(-и), що підлягає(-ють) перенесенню, не може(-уть) бути чітко визначений(-і), постріл(-и) з нижчою вартістю переносять на наступну(-і) мішень(-і) або постріл(-и) з вищим значенням переносять на попередню(-і) мішень(-і), щоб спортсмен не отримав переваги в ситуації «порівняння попередніх очок»;

усі положення вправи зі стрільби з гвинтівки з 3-х положень вважають однією вправою.

4. Коли пробні постріли допускають під час змагань у разі виникнення перешкоди спортсменові або переведення його на інше стрілецьке місце вогневого рубежу, а через використання автоматичних систем паперових мішеней неможливо надати нову пробну мішень, пробні постріли виконують у наступну з невикористаних змагальну мішень. Два змагальні постріли роблять у наступні змагальні мішені відповідно до вказівок судді або членів журі.

5. Процедури підрахунку очок

1. У разі використання паперових мішеней очки з цих мішеней підраховує КВР у таких вправах:

вправи зі стрільби з гвинтівки на 10 м, на 50 м і на 300 м;

вправи зі стрільби з пістолета на 10 м і на 50 м;

вправи зі стрільби по рухомій мішені на 10 м і на 50 м;

усі результати цих вправ або стадій, підраховані на стрільбищі, вважають попередніми.

Організація роботи КВР:

1) журі результатів зобов'язане здійснювати нагляд за підрахунком очок і всією роботою КВР, а також у разі використання паперових мішеней на лінії мішеней на 25 м. Воно визначає, як підраховані сумнівні пробоїни, їхню вартість і ухвалює рішення стосовно всіх питань або протестів щодо підрахунку очок;

2) усі мішені для вправ, очки яких підраховують у КВР, відправляють у закритому контейнері з лінії мішеней у КВР під відповідним контролем негайно після того, як по них були зроблені постріли;

3) змагальні мішені для вправ, очки яких підраховують у КВР, мають бути пронумеровані та відповідати стартовому протоколу. Судді КВР відповідальні за правильну нумерацію мішеней і зобов'язані перевірити мішені перед кожною вправою, перш ніж вони будуть спрямовані до старшого судді або інших працівників стрільбища;

4) у КВР проводять такі процедури підрахунку очок:

визначення вартості окремих пострілів;

визначення і підрахунок внутрішніх десятків;

додавання значень пострілів або очок для підрахунку;

додавання окремих серій і загального підсумку;

кожен суддя зобов'язаний завірити свою роботу за допомогою підпису мішені, протоколу або картки результатів.

2. Визначення вартості пробоїни у разі використання паперових мішеней:

1) усі пробоїни підраховують відповідно до вищих значень будь-якої зони або кільця очок мішені, у яку відбулося влучення або яку зачепила ця пробоїна від кулі. Якщо будь-яку частину кільця очок вищого значення зачепила пробоїна від кулі, постріл зараховують за вищим значенням двох зон очок. Це залежить від того, чи зачіпає пробоїна від кулі або вставлений у пробоїну від кулі засіб вимірювання будь-яку частину зовнішнього краю кільця очок. Винятком з цього є підрахунок результату внутрішніх десятків у мішені для пневматичної гвинтівки;

2) значення сумнівних пострілів визначають за допомогою вимірювального інструмента або іншого пристрою. Засоби вимірювання завжди вставляють у пробоїну від пострілу, коли мішень розміщена горизонтально;

3) якщо точне використання засобу вимірювання утруднене через розташування іншої пробоїни в безпосередній близькості, сильно порвану пробоїну або перекриття пробоїн, вартість пострілу визначають за допомогою плоского (його верх може бути сферичним) прозорого шаблону з виділеним на ньому колом розміру відповідного калібру. Такий пристрій для підрахунку очок допоможе відновити правильне положення пробоїни і кільця очок;

4) якщо двоє суддів з підрахунку очок не згодні зі значенням вартості пострілу, негайно запрошують члена журі для ухвалення остаточного рішення;

5) засіб вимірювання можна вставити у будь-яку пробоїну від кулі лише один раз і лише за участі члена журі. Таке використання вимірювального пристрою зазначають на мішені судді КВР разом з їх підписами і зазначенням результату.

3. Процедура визначення результату у випадку стрільби по паперових мішенях на 25 м.

Журі зобов'язане стежити за всіма процедурами підрахунку очок стрільби на 25 м у разі використання паперових мішеней. Протокол (зберігається у другого контролера) підписують суддя КВР та член журі. Оригінал цього

протоколу подають до КВР безпечним способом для перевірки додавання й остаточного запису.

Визначення та реєстрація результатів мають такі особливості:

1) подовжені («косі») пробоїни:

пробоїни від пострілів, виконаних під час руху мішені, не враховують як влучення, якщо найбільший горизонтальний розмір пробоїни (сліди свинцю / кулі на поверхні мішені ігнорують) більше ніж 7 мм у вправах зі стрільби патронами кільцевого запалювання 5,6 мм (калібр .22") на 25 м або більше ніж 11 мм у вправі з пістолета центрального бою на 25 м;

горизонтально витягнуту пробоїну в мішені вимірюють пристроєм вимірювання подовження (підпункт 11 пункту 4 глави 1 цього розділу цих Правил). Якщо внутрішній край вигравіруваних ліній на пристрої вимірювання подовження пробоїни торкається кільця очок, зараховують очки вищої вартості з двох зон;

2) як тільки суддя КВР отримує сигнал про те, що на стрільбищі безпечно, мішені має бути показано (повернуто до спортсменів). Суддя КВР у присутності щонайменше одного члена журі зобов'язаний голосно називати значення пробоїн на кожній мішені контролерові на вогневому рубежі. Контролер записує їх у картку та/або на мале табло. Другий контролер зобов'язаний супроводжувати суддю на мішені та записувати значення пострілу в протокол. Положення і значення пострілу на мішені має бути показано спортсменові та глядачам таким чином:

у вправі зі швидкострільного пістолета на 25 м із використанням кольорових дисків-вказівок (діаметром від 30 мм до 50 мм). Вони мають бути червоними з одного боку і білими з другого. Їхня вісь діаметром приблизно 5 мм має проходити через центр диска і виступати в обидва боки на 30 мм. Після кожної серії з п'яти пострілів і після визначення та озвучування вартості пробоїн диски вставляє у пробоїни суддя КВР;

«десятка» має бути показана червоним боком диска до спортсмена. Значення, менші від «десятки», мають бути показані білим боком диска до

спортсмена. Після того як таким чином продемонстровано всі влучення, загальний результат серії спортсмена фіксують на малому табло і його записує другий контролер. Підсумок серії також оголошують. Потім диски знімають, а мішень заклеюють;

у вправах зі стрільби зі стандартного пістолета на 25 м, пістолета на 25 м і пістолета центрального бою на 25 м значення пробоїн та їхні положення показують за допомогою указки з ручкою завдовжки приблизно 300 мм і з малим диском на одному кінці, діаметром від 30 мм до 50 мм, червоним з одного боку і білим з другого. Суддя КВР розміщує над пробоїною(-ами) та називає вартість пробоїни. У колі «десятки» диск розміщують червоним боком до спортсмена, для пробоїн вартістю менше «десятки» показ виконують білим боком. Якщо серію пострілів виконують по тій самій мішені, очки оголошують, починаючи від «десяток». Підсумок серії оголошують після того, як усі постріли визначено окремо;

пробні постріли визначають і записують;

3) суддя КВР та суддя вогневого рубежу зобов'язані перевірити, чи результати на табло є такими ж, як записані на лінії мішеней. За наявності будь-яких відмінностей у записі вартості пробоїн проблему розв'язують негайно;

4) після того як постріли визначено й записано:

мішені заклеюють та готують до наступної серії (під час стрільби з швидкострільного пістолета і в стадії мішені, що з'являється);

мішені замінюють, а екрани заклеюють або замінюють для наступної серії;

мішені й екрани знімають та замінюють новими мішенями для наступного спортсмена;

5) перед тим як залишити вогневий рубіж, спортсмен повинен підписати заповнений протокол поруч із підсумованими очками для ототожнення свого результату.

4. За будь-якої рівності результатів місця розподіляють відповідно до глави 15 розділу I цих Правил.

5. Протести з підрахунку очок на паперових мішенях:

1) у разі використання паперових мішеней спортсмен або представник команди, який вважає, що постріл підраховано або записано неправильно, може опротестувати цей результат, за винятком рішень, ухвалених щодо вартості пробоїн із використанням вимірювальних пристроїв, які є остаточними й оскарженню не підлягають. Протест можна подати лише щодо одного конкретного пострілу. Якщо інші постріли має бути опротестовано, подають окремий протест (сплачують окремий внесок, за потреби);

2) протести щодо підрахунку очок можуть бути подані лише за очками, які були підраховані без використання вимірювального пристрою, або якщо, імовірно, було внесено в список результатів чи в протокол помилкові записи;

3) протестний внесок має бути сплачено за потреби під час подання протесту;

4) у разі використання паперових мішеней і підрахунку очок із них у КВР представник команди або спортсмен має право побачити опротестовану(-і) пробоїну(-и) від кулі, але доторкатися до мішені(-ней) заборонено.

6. Процедури підрахунку очок і маркування на 300 м

1. Як тільки показувач отримує сигнал про те, що по цій мішені виконано постріл, він зобов'язаний позначити влучення за такою схемою:

опустити мішень;

заклеїти пробоїну прозорою наклейкою і накласти контрастну наклейку для позначення місця останнього влучення;

підняти мішень;

показати значення влучення за допомогою дискової системи.

2. Для позначення значень пробоїни використовують вказівний диск діаметром від 200 мм до 500 мм. З одного боку він чорний, з другого – білий і кріпиться на тонкій рейці, яка зазвичай закріплена на білому боці від 30 мм до 50 мм праворуч від центра.

3. Процедуру відображення значення влучення (вартості та напрямку відхилення від центра мішені) виконують відповідно до підпункту 13 пункту 12 глави 9 розділу I цих Правил.

Розташування останнього влучення має бути показано.

4. Розташування диска указки на бланку мішені та рухи, які нею виконують, проілюстровано у додатку 20 до цих Правил.

5. Пробну мішень виразно позначають чорною діагональною смугою в правому верхньому куті мішені. Смугу має бути добре видно неозброєним оком на дистанції стрільби за нормального освітлення. Якщо мішені розміщені в бліндажі, пробну мішень взагалі не слід виставляти, коли спортсмен виконує залікові постріли.

Розділ VI. Спортивні вправи зі стрільби кульової ФСУ

1. Чоловіки, жінки (індивідуальні вправи – окремо чоловіки і жінки; відкриті вправи – разом чоловіки та жінки; вправи командної першості):

ГП-2 – гвинтівка пневматична, стрільба стоячи, 20 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-4 – гвинтівка пневматична, стрільба стоячи, 40 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-5 – гвинтівка пневматична, стрільба з трьох положень (3x20 пострілів), дистанція 10 м;

ГП-6 – гвинтівка пневматична, стрільба стоячи, 60 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-8 – гвинтівка пневматична, стрільба лежачи, 30 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-9 – гвинтівка пневматична, стрільба лежачи, 60 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-10 – рухома мішень (повільний рух), 20 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-11 – рухома мішень (повільний та швидкий рух), 20+20 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-11а – рухома мішень (змішаний рух), 20+20 пострілів, дистанція 10 м;

ГП-12 – рухома мішень (повільний та швидкий рух), 30+30 пострілів, дистанція 10 м;

МГ-1 – гвинтівка малокаліберна, стрільба лежачи, 10 пострілів, дистанція 25 м;

МГ-2 – гвинтівка малокаліберна, стрільба лежачи, 10 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-4 – гвинтівка малокаліберна, стрільба з трьох положень (3x10 пострілів), дистанція 50 м;

МГ-5 – гвинтівка малокаліберна, стрільба з трьох положень (3x20 пострілів), дистанція 50 м;

МГ-6 – гвинтівка малокаліберна, стрільба з трьох положень (3x40 пострілів), дистанція 50 м;

МГ-8 – гвинтівка малокаліберна, стрільба лежачи, 30 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-9 – гвинтівка малокаліберна, стрільба лежачи, 60 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-10 – рухома мішень (повільний рух), 20 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-11 – рухома мішень (повільний та швидкий рух), 20+20 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-11а – рухома мішень (змішаний рух), 20+20 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-12 – рухома мішень (повільний та швидкий рух), 30+30 пострілів, дистанція 50 м;

МГ-13 – гвинтівка малокаліберна, стрільба стоячи, 40 пострілів, дистанція 50 м;

АГ-5 – стандартна великокаліберна гвинтівка, стрільба з трьох положень (3x20 пострілів), дистанція 300 м;

ДГ-5 – довільна великокаліберна гвинтівка стрільба з трьох положень (3x20 пострілів), дистанція 300 м;

ДГ-6 – довільна великокаліберна гвинтівка, стрільба з трьох положень (3x40 пострілів), дистанція 300 м;

ДГ-9 – довільна великокаліберна гвинтівка, стрільба лежачи, 60 пострілів, дистанція 300 м;

МП-1 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 10 пострілів, дистанція 25 м;

МП-2 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені, що з'являється, 30 пострілів, дистанція 25 м;

МП-3 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 30 пострілів, дистанція 50 м;

МП-4 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 30 пострілів, дистанція 25 м;

МП-5 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом та по мішені, що з'являється, 30+30 пострілів, дистанція 25 м;

МП-6 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 60 пострілів, дистанція 50 м;

МП-7 – швидкострільний малокаліберний пістолет, стрільба по 5 мішенях, що з'являються, 30 пострілів, дистанція 25 м;

МП-8 – швидкострільний малокаліберний пістолет, стрільба по 5 мішенях, що з'являються, 60 пострілів, дистанція 25 м;

МП-9 – стандартний малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 10+10+10 пострілів, дистанція 25 м;

МП-10 – стандартний малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 20+20+20 пострілів, дистанція 25 м;

МП-11 – малокаліберний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 40 пострілів, дистанція 50 м;

РП-5 – великокаліберний пістолет (револьвер) центрального бою, стрільба по мішені з чорним кругом та по мішені, що з'являється, 30+30 пострілів, дистанція 25 м;

ПП-1 – пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 20 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-2 – пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 40 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-3 – пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 60 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-5 – пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом та по мішені, що з'являється, 30+30 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-7 – швидкострільний пневматичний пістолет, стрільба по 5 мішенях, що з'являються, 30 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-8 – швидкострільний пневматичний пістолет, стрільба по 5 мішенях, що з'являються, 60 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-9 – стандартний пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 10+10+10 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-10 – стандартний пневматичний пістолет, стрільба по мішені з чорним кругом, 20+20+20 пострілів, дистанція 10 м.

2. Змішані команди (один чоловік та одна жінка):

ГП-мікст – гвинтівка пневматична, командна стрільба 30+30 пострілів, дистанція 10 м;

ПП-мікст – пістолет пневматичний, командна стрільба 30+30 пострілів, дистанція 10 м.

РМ-мікст – рухома мішень (змішаний рух), командна стрільба 20+20 пострілів, дистанція 10 м;

МГ-мікст – гвинтівка малокаліберна, командна стрільба за умовами, які встановила МФСС, дистанція 50 м;

МП-мікст – малокаліберний пістолет, командна стрільба за умовами, які встановила МФСС, дистанція 25 або 50 м.

Президент Федерації стрільби України

Олег ВОЛКОВ

ЗМІСТ

I. Загальні правила організації та проведення змагань	2
1. Загальні положення	2
2. Правила безпеки	9
3. Мішені та стандарти мішеней	13
4. Устаткування стрілецьких тирів (стрільбищ)	16
5. Вимірювальні пристрої та інструменти	29
6. Проведення змагань	30
7. Одяг та екіпірування для змагань	35
8. Функціональні обов'язки журі змагання	39
9. Суддівська колегія	41
10. Використання ЕМУ на змаганнях	61
11. Процедури змагань	68
12. Правила поведінки спортсменів і офіційних осіб	82
13. Затримки	86
14. Визначення результативності пробоїн і порядок визначення результатів	87
15. Рівність результатів	91
16. Протести та апеляції	92
17. Фінали в олімпійських вправах стрільби з гвинтівки і пістолета	94
18. Вправи змішаних команд. Пневматична гвинтівка і пневматичний пістолет	103
19. Бланки документів	103
20. Дрес-код	104
II. Правила стрільби з гвинтівки	107
1. Загальні положення	107
2. Правила безпеки	107
3. Стрільбища (тири) та мішені	107
4. Гвинтівки та боєприпаси	107
5. Одяг та спорядження	116
6. Процедури та правила виконання вправ	126
7. Вправи для стрільби з гвинтівки	128
III. Правила стрільби з пістолета	130
1. Загальні положення	130
2. Правила безпеки	130
3. Стрільбища (тири) та мішені	130
4. Екіпірування і боєприпаси	131

5. Стрілецьке взуття	135
6. Стрілецькі приладдя	136
7. Процедури та правила виконання вправ	137
8. Перерви і порушення	144
9. Затримки у вправах стрільби на 25 м	147
10. Несправності ЕМУ та установок із паперовими мішенями	152
11. Вправи для стрільби з пістолета	153
12. Вимоги до пістолетів	153
13. Вимоги до конфігурації пістолетів	153
IV. Правила стрільби по рухомих мішенях	154
1. Загальні положення	154
2. Правила безпеки	154
3. Стрільбища (тири) та мішені	154
4. Вимоги до гвинтівки для стрільби на 50 м і на 10 м	154
5. Вимоги до одягу	156
6. Офіційні особи змагань	157
7. Процедури та умови виконання вправ	160
8. Правила матчу за медалі	166
9. Порушення. Дисциплінарні правила	168
10. Затримки	168
11. Несправності ЕМУ у разі стрільби на 10 м	170
12. Розподіл місць у разі однакового результату	171
13. Вправа стрільби по рухомій мішені для змішаних команд	173
14. Вправи для стрільби по рухомій мішені, вимоги до зброї та спорядження	173
15. Вимоги до гвинтівок для стрільби по рухомій мішені	174
V. Процедура визначення результатів по паперових мішенях	174
1. Паперові мішені і засоби вимірювання результативності пробоїн у паперових мішенях	174
2. Обладнання стрільбища і стрілецьких місць вогневого рубежу	178
3. Обов'язки працівників змагань	181
4. Процедури змагань	183
5. Процедури підрахунку очок	185
6. Процедура підрахунку очок і маркування на 300 м	189
VI. Спортивні вправи зі стрільби кульової ФСУ	190
Зміст	194
Додатки (1-22)	